

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ
ที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น

**The Impact of Changing Government Expenditure Budget
toward The Gross Domestic Product**

โดย

ชุมพล รอตแจ่ม

Chumpon Rodjam

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ปีการศึกษา 2552

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น

**The Impact of Changing Government Expenditure Budget
toward The Gross Domestic Product**

โดย

ชุมพล รอดแจ่ม

Chumpon Rodjam

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2552

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ 2552

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	:	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น
ผู้วิจัย	:	นาย ชุมพล รอตเจม
วุฒิการศึกษา	:	เศรษฐศาสตร์บัณฑิต
ตำแหน่ง	:	อาจารย์ประจำ คณะปัญชี วิทยาลัยราชพฤกษ์
ปีที่ทำวิจัย	:	2552

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อปัจจัยการทำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพื่อกำหนดสมการที่เหมาะสม ในการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น และกำหนดแนวทางพัฒนาปรับปรุงในการจัดสรรงบประมาณ จากการศึกษาสามารถกำหนดสมการที่ใช้ในการพยากรณ์ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น คือ $GDP = b_0 + b_1 B_1 + b_2 B_2 + b_3 B_3 + b_4 L + b_5 I$ ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 โดยผลการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลการทำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ได้แก่ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุนภาคเอกชน และกำลังแรงงาน กล่าวคือ

งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม (B_2) งบประมาณดังกล่าวประกอบด้วย รายจ่ายได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านเคหะและชุมชน ด้านศาสนาและวัฒนธรรมนันทนาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่า งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลต่อการเพิ่มผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น 1.695 ล้านบาท ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่มีการพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม

งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (B_3) งบประมาณดังกล่าวประกอบด้วย งบพัฒนาด้านเชื้อเพลิง และพลังงาน ด้านการเกษตร ด้านการเหมืองแร่ ทรัพยากรธรรมชาติ การอุตสาหกรรมและการโยธา ด้านคมนาคม ขนส่งและการสื่อสาร ด้านการผลิตและสร้างรายได้ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมทางการค้า ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ โดยงบพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.337 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณด้านการพัฒนาเศรษฐกิจนี้จะสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศและให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

กำลังแรงงาน (L) เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เปื้องต้นสาเหตุเนื่องจาก ในกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้นนั้นจะส่งผลต่อปริมาณการผลิตในภาคคุตสาหกรรม เพราะสัดส่วนของกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความเจริญเติบโตและอัตราการเพิ่มของอุตสาหกรรมการผลิต โดยกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น 1 พันคน จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเปื้องต้นเพิ่มขึ้น 0.353 ล้านบาท

การลงทุนภาคเอกชน (I) เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นรายได้ประชาชาติ เนื่องจาก การลงทุนภาคเอกชน เป็นปัจจัยหนึ่งในการกำหนดหารายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย ส่งจะมีผลในทิศทางเดียวกับรายได้ประชาชาติ โดยการเปลี่ยนแปลงการลงทุนในภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในผลิตภัณฑ์ประชาชาติเปื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.386 ล้านบาท โดยการศึกษาดังกล่าวมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การพิจารณาในการกำหนดรายจ่ายจะต้องมีความสอดคล้องกับความเจริญทางเศรษฐกิจรวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพราะรายจ่ายดังกล่าวเป็นรายจ่ายที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเปื้องต้น พร้อมทั้ง รายจ่ายดังกล่าว เป็นรายจ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ

2. ปัจจัยทางด้านลงทุนจากภาคเอกชน ภาครัฐควรจะต้องมีการส่งเสริมการลงทุนจากภาคเอกชนอย่างต่อเนื่องทั้งการลงทุนจากนักลงทุนภายในประเทศและการลงทุนจากนักลงทุนภายนอกประเทศ ภาครัฐควรจะมีนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ เช่น ในด้านของภาษี หรือข้อตกลงที่ส่งเสริมการลงทุน รวมถึง นโยบายการค้าที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถส่งเสริมการลงทุนเพื่อเป็นการซักจูงนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยได้ต่อเนื่อง

3. ในการนี้ที่ทราบถึงความสำคัญของงบประมาณรายจ่ายภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ควรนำมาพิจารณาประกอบกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงแผนกลยุทธ์ระยะยาว ในภาพพัฒนาประเทศ ดังนั้น ในการวางแผนนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ ควรจะต้องนำปัจจัยดังกล่าวที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเปื้องต้น ไปร่วมในการพิจารณาการวางแผนนโยบายในการบริหารประเทศต่อไป

ABSTRACT

Thematic	:	The Impact of Changing Government Expenditure Budget toward The Gross Domestic Product
Student's Name	:	Mr. Chumpon Rodjam
Degree Sought	:	Master of Economics
Position	:	Lecturer of Faculty of Accounting
Year	:	2009

The topic of this research is The Changing Effect of Government Budget Spending towards to The Gross Domestic Product (GDP). The purposes of the research study are to investigate the changing effect of government budget spending and other factors that have an impact to the gross domestic product to set up the appropriate equation.

To specify the gross domestic product and the way to improve on budget spending, the equation can be used to forecast the gross domestic product: $GDP = b_0 + b_1 B_2 + b_2 B_3 + b_3 L + b_4 I$ at 0.01 confidential intervals. The results of the research study found that factors, which have the most impact to specify the gross domestic product, are the social and community services development budget, private sector investment, and labor force and economy development budget respectively.

The social and community services development budget (B_2) is the budget that is spending on education, public health, social welfare, housing and community, culture and religion, and population development. Therefore, there is the increasing the amount of 1 million Baht. It will result to increase on the GDP amount to 1.695 Million Baht which is corresponding to the government policy to develop social and community services.

Economy development budget (B_3) is the budget that uses to develop on the energy and fuel development budget, agriculture, mining and industrial, transportation and communication, manufacture industry, natural resource, and science and technology. Therefore, there is the increasing the amount of 1 million Baht. It will result

to increase on the GDP amount to 1.337 million Baht which is corresponding to the government policy and to meet the objective to develop the country and economy.

Labor force (L) is the independent variable that has an impact to increase on the GDP. If the labor force is increased, it will result to increase on production quantity in the industry sector because the proportion of labor force that has increased is corresponding to the growth rate and the productivity in manufacture industry. Therefore, the increasing of labor force in the proportion of one thousand people will have an impact on the GDP amount to 0.353 million Baht.

Private sector investment (I) is the independent variable that has an impact on increasing the GDP because private sector investment is one of the component that use to calculate the GDP in the expenditure approach way. It will positively have an impact on the GDP. Therefore, there is an increase in one million Baht on private sector investment; it will increase on the GDP amount to 1.386 million Baht. The suggestion of the research study is as follow;

1. The government should consider how to specify the spending that is corresponding to the growth of economy and economy in present time because the spending is an important factor to formulate GDP and taking it to develop the country.
2. Private sector investment factor, the government should continually promote on the private sector investment including the investment on domestic investor and foreign investor. The government should set the policy such tax and tariff, the agreement on the investment promotion, and trade policy that can attract investors to invest in the country.
3. In case of understanding of importance of government budget spending and other factors in this research, the government should take the factors in this research considering with the national economic and social development plan including the long term strategic planning to develop the country afterward.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความเมตตาจากบุคคลต่อไปนี้

ผู้ศึกษาวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ดร.อณานุฤทธิ์ ชูทรพย์ อธิการบดี และ อาจารย์สันธยา ดาวรัตน์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยราชพฤกษ์ (ประธานคณะกรรมการวิจัย) ที่ได้ให้โอกาสและทุนสนับสนุนงานวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ ในปีการศึกษา 2552 ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณางานวิจัยทั้งสองท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรรณรัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยราชพฤกษ์ และ รองศาสตราจารย์ อติ ไถยานันท์ หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเงิน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์เวลาอันมีค่า ในการพิจารณางานวิจัยดังกล่าวให้แล้วเสร็จ ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ บุคลากร บรรณาธิการ ของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ คณบุรี คำหวาน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่อนุเคราะห์การสืบค้นข้อมูลงานวิจัยเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่ห้องสมุด สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และ ห้องสมุด หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งบุคลากรที่ได้ออนุเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ กระทรวงแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานอื่น ๆ อีกที่อาจจะไม่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครูบาอาจารย์ที่ให้โอกาสและอบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งประสิทธิประสาทวิชา ให้แก่ผู้ศึกษาวิจัย และขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ ที่ไม่ได้ปรากฏนาม ณ ที่นี้ หากผลดีของงานวิจัยฉบับนี้ได้เกิดขึ้น ผู้ศึกษาวิจัยขอบคุณดีให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมา หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาวิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ชุมพล วงศ์เจ้ม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพประกอบ	(10)
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ขอบเขตของงานวิจัย	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	8
ประโยชน์และความสำคัญของการวิจัย	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
ประวัติและลักษณะสำคัญของบประมาณแผ่นดิน	12
โครงสร้างการคลังรัฐบาล	18
วิวัฒนาการของบประมาณและนโยบายของบประมาณแผ่นดิน.....	26
ทฤษฎีงบประมาณของกลุ่มคลาสสิก	30
ทฤษฎีงบประมาณของ Keynes.....	30

ทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลของ Wagner	31
ทฤษฎีการกำหนดรายได้ประชาชาติ.....	33
วรรณกรรมและผลงานวิจัยในประเทศไทย	56
วรรณกรรมและผลงานวิจัยในประเทศไทย	74
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	77
3. วิธีดำเนินการวิจัย	78
แหล่งข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษา	78
การเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บ	79
แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	80
ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษาวิจัย.....	81
4. ผลการศึกษาวิจัย	84
การกำหนดสมการตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรายได้ประชาชาติ.....	84
การกำหนดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	86
สมมติฐานทางสถิติ	88
ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐาน.....	90
การกำหนดสมการถดถอยเชิงช้อน	100
5. อภิปนัยผลและข้อเสนอแนะ	105
อภิปนัยผล	106
สรุปผลการวิจัย.....	107
ข้อเสนอแนะ	107

ภาคผนวก

ก. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	110
ข. ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	136
ค. ประมาณผลสมการการกำหนดรายได้	149
 บรรณานุกรม	 159
 ประวัติผู้วิจัย	 165

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.4	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติและรายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิตปี 2541-2551 ..	42
2.5	รายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย ปี พ.ศ. 2541-2551	52
3.1	ตารางสรุปข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	83
4.1	ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน.....	86
4.2	สมมติฐานทางสถิติ	88
4.3	ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐาน.....	90

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1 แบบจำลองกราฟแสดงความสัมพันธ์แบบ 3 ภาคเศรษฐกิจ	3
2.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ขอบเขตและบทบาทของรัฐบาลในสมัยก่อนค่อนข้างที่จำกัด คือ การวิเคราะห์ความมั่นคง ความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ การศึกษา การทูต กิจการด้านเศรษฐกิจเป็นของเอกชน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2472-2476 เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ทำให้ประเทศไทยต่าง ๆ เกิดความเดือดร้อน นักเศรษฐศาสตร์การเมือง จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) ได้เสนอความเห็นว่า รัฐบาลควรจะเป็นผู้ดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ โดยใช้นโยบายการคลังดำเนินการควบคุม และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม จากแนวความคิดของเคนส์ ทำให้รัฐบาลเข้ามาแทรกแซง และมีบทบาทในทางเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบัน จากแนวคิดของเคนส์ ทำให้การคลังมีความสำคัญและจำเป็น โดยรัฐบาลจะใช้นโยบายการคลังเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานบริหาร ควบคุมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจ จึงได้นำหลักการทางเศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหาร การบัญชี และกฎหมายเพื่อสนับสนุน ให้การคลังมีความสำคัญและจำเป็น โดยรัฐบาลจะมีผลลัพธ์ที่ดีต่อสังคม การบริหารการคลังของรัฐบาลจึงเป็นไอลัชชิดในการจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดในทุกสังคม การบริหารการคลังของรัฐบาลจึงเป็นความสามารถของรัฐบาลในการหารายได้มาให้พอกับการใช้จ่าย ในขณะเดียวกันก็ต้องตั้งงบประมาณการใช้จ่ายให้ถูกต้อง สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนั้น เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือในการบริหารงาน “นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)” เป็นเครื่องมือหรือกลไกอันสำคัญของรัฐบาล ในการบริหารประเทศ โดยมีความสามารถในการหารายได้ให้เพียงพอรายจ่าย และมีการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่ดี มีเสถียรภาพ ไม่เกิดภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด มีการกระจายรายได้ที่ดีและเป็นธรรม ประชาชนมีมาตรฐานการครองชีพดี มีรายได้ประชานิติอยู่ในอัตราสูง (ทับทิม วงศ์ประยุทธ์ คณะ, 2550, น. 156-158)

สาเหตุที่ต้องมีการดำเนินการตามนโยบายการคลัง (วันรักษ์ มิงมงคล, 2547, น. 206-207) สามารถที่จะจำแนกได้ 4 ประการ ดังนี้

ประการแรก สงเสริมการจัดสรรวิธีพยากรณ์ระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐบาลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับปัญหาการมีอยู่จำกัด (Scarcity) ของทรัพยากรการผลิต จึงมีปัญหาว่าจะจัดสรรวิธีพยากรณ์ของสังคมอย่างไร จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ การที่ภาครัฐบาลเข้าไปอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าทางตรงคือ การผลิตสินค้าและบริการด้วยตนเอง หรือทางอ้อมคือการเก็บภาษีหรือการกำหนดนโยบายต่าง ๆ และการดำเนินนโยบาย ล้วนแต่ทำให้รัฐบาลต้องมีค่าใช้จ่าย หากภาครัฐบาลใช้ทรัพยากรของสังคมมากขึ้น ทรัพยากรส่วนที่เหลือไว้ใช้ในภาคเอกชนย่อมมีน้อยลง นโยบายการคลังจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่า การจัดสรรวิธีพยากรณ์ระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน เป็นไปในสัดส่วนที่ทำให้สังคมได้รับสวัสดิการสูงสุดหรือไม่ นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาถึงการจัดสรรวิธีพยากรณ์ภายในภาครัฐบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด รัฐสามารถจัดหาสินค้าและบริการสาธารณะในปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่หรือไม่

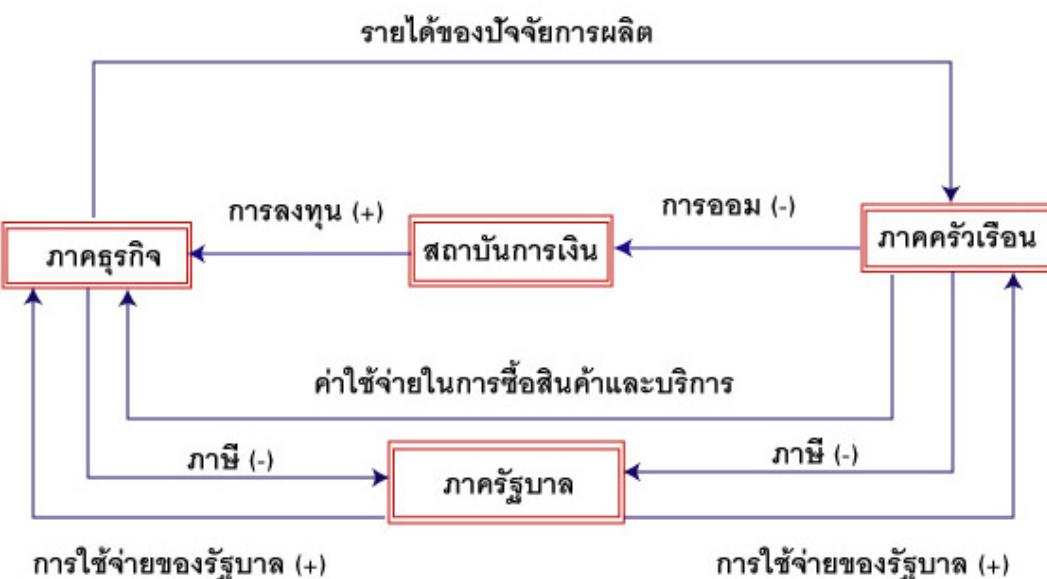
ประการที่สอง สงเสริมการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม เนื่องจากแผนการใช้จ่ายของรัฐบาล จะเป็นตัวกำหนดว่า ประชาชนกลุ่มใดจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้จ่ายของรัฐ แต่ละกลุ่มจะได้ประโยชน์มากน้อยต่างกันเท่าใด ส่วนแผนการหารายได้ก็ควรจะมีการวิเคราะห์ว่า ประชาชนกลุ่มใดจะเป็นผู้รับภาระการใช้จ่ายของรัฐ และแต่ละกลุ่มจะรับภาระมากน้อยต่างกันเท่าใด ฉะนั้น นโยบายการคลังจึงสามารถนำไปสู่การปรับปรุงการกระจายรายได้เบื้องต้นของประชาชนให้มีความทัดเทียมมากขึ้น แต่ทั้งนี้ยังต้องมีเงื่อนไขสำคัญอีกประการหนึ่งคือ มีกลไกการเมืองที่นักการเมืองจำต้องฟังเสียงส่วนใหญ่ของผู้มีสิทธิออกเสียง

ประการที่สาม เสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจจะมีการขยายตัวก็ต่อเมื่อมีการสะสมทุน มีอัตราการเพิ่มสูงกว่าอัตราการเพิ่มของประชากรรัฐบาลอาจใช้นโยบายการคลังโดยเพิ่มการใช้จ่ายในด้านการศึกษา เพื่อยกระดับความรู้และทักษะของประชาชนให้สูงขึ้น หรือเพิ่มการลงทุนในภาครัฐบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การลงทุนและการผลิตของภาคเอกชน รวมทั้งการเลือกใช้ประเภทและอัตราภาษีเพื่อชักนำให้เอกชนมีการออมและลงทุนในกิจกรรมทางประเทศ

ประการที่สุดท้าย การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ขาดเสถียรภาพหรือมีความผันผวนในด้านต่าง ๆ เช่น การจ้างงาน รายได้ของแรงงาน ระดับราคา เป็นต้น มักก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนจำนวนมาก โดยการคลังจึงต้องพยายามสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นกับสิ่งเหล่านี้ รวมทั้งการสร้างเสถียรภาพในตลาดเงิน และความสมดุลในบัญชีเดินสะพัด

ดังนั้น นโยบายการคลัง คือ นโยบายการหารายได้ และการวางแผนการใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งนำเสนอด้วยส่วนในรูปของงบประมาณประจำปี นโยบายการคลัง เป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐบาลในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของรายได้ในประเทศ เพราะผลจากการดำเนินนโยบายทางการคลังของรัฐบาลจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับรายได้ประชาชาติ คือ นโยบายการคลังกับการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติ ผลจากการใช้จ่ายและเก็บภาษีของรัฐบาล จะส่งผลกระทบต่อรายได้ เพราะการเก็บภาษีเงินได้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่ายมวลรวม เมื่อจากภาษีทำให้รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามอัตราภาษีที่รัฐกำหนด ทำให้ปริมาณเงินที่นำมาใช้จ่ายในการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วย คือ ถ้ารัฐบาลเก็บภาษีในอัตราสูง จะทำให้รายได้ที่นำไปใช้จ่ายได้จริงมีจำนวนลดลง การลดลงของรายได้จะมีผลทำให้การบริโภคลดลง ถ้ารัฐบาลเก็บภาษีในอัตราต่ำจะทำให้รายได้คงเหลืออยู่ในมือประชาชนเป็นจำนวนมาก การบริโภคจะเพิ่มขึ้น รายได้ประชาชาติจะเพิ่มขึ้น (ทับทิม วงศ์ประยุร และ คงนะ, 2550, น.156-158)

รูปที่ 1.1
แบบจำลองกระแสการหมุนเวียนแบบ 3 ภาคเศรษฐกิจ

ที่มา:Onlineเข้าได้จาก <http://203.158.184.2/elearning/Macroeconomics1/data/pict201.htm>
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552

จากข้อที่ 1.1 วัสดุผลิตภัณฑ์จากภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ เกิดส่วนร่วมให้ผล เพื่อการเก็บภาษีทำให้มีการดึงรายได้ส่วนหนึ่งจากภาคครัวเรือนไปสู่ภาคธุรกิจ ยังผลให้ภาคครัวเรือนมีการใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการจากภาคธุรกิจลดลง อีกทั้งมีการดึงรายได้ส่วนหนึ่งจากภาคธุรกิจไปสู่ภาคธุรกิจ ทำให้ภาคธุรกิจมีการใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนปัจจัยการผลิตลดลง ในทางตรงกันข้าม เมื่อรัฐบาลใช้จ่ายเงินในการซื้อสินค้าและบริการจากภาคธุรกิจ รวมทั้งการจ่ายค่าตอบแทนปัจจัยการผลิต และจ่ายเงินออนไลน์ให้กับภาคครัวเรือน มีผลเป็นการอัดฉีดรายได้เข้าสู่กระแสการหมุนเวียน ทำให้ภาคธุรกิจขายสินค้าและบริการได้มากขึ้น และสามารถขยายการผลิตโดยการจ้างปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้รายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ภาคครัวเรือนเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขยายปัจจัยการผลิต และจากเงินโอนรัฐบาล ก็สามารถนำรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการจากภาคธุรกิจเพิ่มขึ้น ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจมีการใช้จ่ายน้อยกว่ารายได้ การออมเป็นส่วนร่วมให้แต่สถาบันการเงินได้ทำหน้าที่นำเงินออมไปให้ภาคธุรกิจกู้ยืมเพื่อการลงทุน จึงเป็นการอัดฉีดรายได้กลับเข้าสู่กระแสการหมุนเวียนอีกครั้ง (วันรักษา มิ่งมโนคิน, 2547, น.43 - 44)

การวิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทย มีความจำเป็นต้องศึกษาและหาข้อมูลของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ของประเทศไทย หรือเรียกว่า “รายได้ประชาชาติ” นักเศรษฐศาสตร์ใช้รายได้ประชาชาติ (National Income) เป็นเครื่องมือในการวัดและวิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศไทยว่ามีความเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจและแนวทางการแก้ไขปัญหา ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับรายได้ประชาชาติ จึงเปรียบเสมือนหัวใจของการศึกษาเศรษฐศาสตร์มหภาค เพราะถ้าไม่ได้ศึกษาหรือไม่มีความรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) จะทำการวิเคราะห์หรือแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเป็นไปได้ยาก (ทับทิม วงศ์ประยูร และ คงนะ, 2550, น.102)

ดังนั้น การกำหนดรายได้ประชาชาติ ประเภทผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) (จินตนา พฤพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์, 2548, น.30-31) จึงมีความสำคัญเพราเป็นเครื่องมือเพื่อใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะต่าง ๆ กัน และใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ตัวเลขผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ที่คำนวน มีความสำคัญดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จะเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างไร มีความเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ รายได้ของคนในประเทศไทยลดลงมานาทฐานความเป็นอยู่ของประชากรเป็นอย่างไร

2. ตัวเลขผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น นอกจากจะช่วยให้ทราบถึงภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันแล้วยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จะทำให้รู้ทราบว่าควรจะเข้าไปแทรกแซง ส่งเสริม ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจใด และในขอบเขตใดดีจึงเหมาะสม

3. เป็นเครื่องมือวางแผนนโยบายในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ภาครัฐได้รับผู้ที่ควรเสียภาษี เพราะตัวเลขผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จะชี้ให้เห็นถึงขีดความสามารถในการเสียภาษีของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ว่ามีเพียงใด

4. ใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา การศึกษาผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ของประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว จะทำให้ทราบว่าควรพัฒนาในด้านใดจึงจะทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

5. ใช้ในการวางแผนการผลิตและการลงทุนของภาคเอกชนเพื่อตัวเลขของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จะเป็นข้อมูลให้ภาคเอกชนสามารถนำไปวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ทราบว่า สินค้าประเภทใดขาดแคลน ประเภทใดลั่นตลาด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการผลิตและการลงทุนในอนาคต

เครื่องมือที่จะทำให้แน่ใจในการคลัง (jin tana พรพิไลพรวณ และ บุญธรรม ราชรักษ์ 2548, น.249-251) ประสบความสำเร็จ ในการทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เป็นไปตามเป้าหมาย คือ การใช้ “งบประมาณแผ่นดิน” ประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยงบประมาณแผ่นดินมีความสำคัญต่อการบริหารงานของประเทศ เนื่องจากการใช้จ่ายและการแสดงรายการได้ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยส่วนรวม ดังนั้น การใช้จ่ายและการแสดงรายการได้ของรัฐบาล จึงต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด งบประมาณแผ่นดินจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานของประเทศไทย รัฐบาลสามารถใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง กล่าวคือ ในภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลอาจจัดเก็บภาษีรวมทั้งรายได้อื่น ๆ ให้มากกว่าการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่น ๆ เพื่อเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะบรรเทาภาวะเงินเฟ้อให้ลดลงได้ในทางตรงกันข้าม ในภาวะเงินฝืดหรือในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลก็อาจใช้จ่ายให้มากขึ้นกว่าการจัดเก็บภาษีและรายได้อื่น ๆ เพื่อเพิ่มปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะสามารถจัดปัญหาเงินฝืดลงได้

วัตถุประสงค์ของการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน ในการจัดทำงบประมาณประจำปีของรัฐบาลเพื่อเสนอต่อวัสดุสภานั้น มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการดังนี้

1. เพื่อแสดงนโยบายของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหารเมื่อรัฐบาลเข้ามารับหน้าที่ในการบริหารประเทศ รัฐบาลจะต้องแถลงนโยบายในการบริหารประเทศต่อวัสดุสภा เพื่อขอความไว้วางใจในการบริหารประเทศก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน นโยบายของรัฐบาลจะปรากฏอยู่ในเอกสารงบประมาณแผ่นดินประจำปี ดังนั้น เอกสารงบประมาณดังกล่าวจึงเป็นเครื่องมือแสดงแนวโน้มนโยบายของรัฐบาลที่จะปฏิบัติในรอบปีต่อไป ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับนโยบายที่แถลงไว้ต่อวัสดุสภा

2. เพื่อแจ้งให้ประชาชนทราบว่ารัฐบาลจะทำอะไร เอกสารงบประมาณแผ่นดินประจำปี ทางด้านรายรับและรายจ่าย จะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่าในรอบปีงบประมาณนั้น รัฐบาลจะทำอะไรบ้าง มีขอบเขตของการดำเนินงานที่จะทำมากน้อยแค่ไหน ประชาชนผู้เป็นเจ้าของแผ่นดินสามารถพิจารณาได้ว่า ภาคีการหรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เสียให้กับรัฐบาลนั้น เมื่อรัฐบาลนำไปใช้จ่ายจะเกิดผลประโยชน์แก่เขากลไประหว่างไรบ้าง มากน้อยเพียงใด

3. เพื่อแสดงแนวโน้มของเศรษฐกิจและฐานะการคลังของประเทศไทย เอกสารงบประมาณแผ่นดินประจำปี จะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและฐานะการคลังของรัฐบาล ตัวเลขการใช้จ่ายและรายรับจะเป็นตัวบ่งชี้ของการขยายตัวในกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านการผลิต การลงทุน และการคำราหูว่างประเทศไทยทั้งฐานะการคลังของรัฐบาลว่า มีแนวโน้มในลักษณะใด

ความสำคัญของนโยบายการคลังโดยการใช้จ่ายในรูปของรายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน เพื่อที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และบรรลุวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนในชาติมีความกินดีอยู่ดี ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจจึงเป็นกระบวนการนำไปสู่ความสำเร็จทางด้านความเจริญเติบโตของรายได้ต่อบุคคลที่ยังยืน การกระจายการผลิต การลดความยากจน และการขยายโอกาสทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกคน การพัฒนาอาชีวกรรมทั้งการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ แต่การพัฒนาควรจะทำให้ผลผลิตได้เพิ่มขึ้น พึ่งตนเองได้มากขึ้น พึ่งพาต่างประเทศลดลงในที่สุดก็จะทำให้การกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีความสุข จากสวัสดิการทางเศรษฐกิจ (สุพัฒน์ ชัยพนิษฐ์สัสดี, 2549, น.9)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัย จึงได้เลือกเห็นถึงความสำคัญของการใช้นโยบายการคลัง ผ่านทางเครื่องมือ คือ งบประมาณแผ่นดิน หรือรายจ่ายภาครัฐ ที่รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ ในนโยบายดังกล่าว เพื่อที่จะเป็นผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ

กับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เป็นตัวชี้วัดถึงผลสัมฤทธิ์ของนโยบายหรือรายจ่ายภาครัฐ และปัจจัยอื่น ๆ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลอย่างไรต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพื่อกำหนดเป็นพิธีทางหรือแนวทางในการที่จะเสนอและปรับปรุงต่อไป ดังนั้น การวิจัยเรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น โดยในเนื้อหาของบทความจะประกอบไปด้วย สาระสำคัญหลัก ๆ ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับบประมาณรายจ่ายภาครัฐ รายได้ประชาชาติ ทฤษฎี งานวิจัย บทความ รวมถึงการวิเคราะห์ผลเพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ พื้นที่ทั่งสุ่บผลและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยเรื่องนี้คงจะสามารถสร้างประโยชน์สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษา ผู้สนใจทั่วไป หรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุง ในการกำหนดนโยบาย การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายภาครัฐต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ศึกษาผลกระทบการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น
  - เพื่อกำหนดสมการที่เหมาะสมในปัจจัยที่กำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น
  - กำหนดแนวทางพัฒนาปรับปรุงในการจัดสรรงบประมาณ

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น โดยมีขอบเขตของงานวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเฉพาะงบประมาณรายจ่ายภาครัฐโดยจำแนกตามลักษณะ
ได้แก่ งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้าน^{ที่}
เศรษฐกิจและปัจจัยตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อกิจกรรมของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น^{ที่}
ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย ประชากรของประเทศไทย รายได้ของรัฐบาล
กำลังแรงงาน การลงทุนภาครัฐ เอกชน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐ เรื่อง มูลค่าการส่งออกและ

มูลค่าการนำเข้า โดยทั้งหมดเป็นตัวแปรอิสระ โดยผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการทดสอบที่ศึกษาถึง การเปลี่ยนแปลงหรือมีความสัมพันธ์อย่างไรกับตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นต้น

ขอบเขตด้านระยะเวลาแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่เก็บรวบรวม จากหน่วยงานต่าง ๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2541–2551 โดยข้อมูลที่ได้เผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง งบประมาณรายจ่ายภาครัฐเพื่อพัฒนาในด้าน การบริหารทั่วไปของรัฐ การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน การพัฒนาระบบ การเมือง การสนับสนุนกิจการในพระองค์ ตามปีงบประมาณที่กำหนด

งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม หมายถึง งบประมาณรายจ่ายภาครัฐเพื่อพัฒนาใน ด้านการศึกษา การสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การเคหะและชุมชน ด้านศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ ด้านการพัฒนาประชากร และด้านบริการชุมชนและสังคม ตามปีงบประมาณที่ กำหนด

งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง งบประมาณรายจ่ายภาครัฐเพื่อพัฒนาในด้าน เศรษฐกิจ การเกษตร การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรรมชาติ การอุตสาหกรรม การโยธา การคมนาคม ขนส่ง การสื่อสาร การบริการเศรษฐกิจ การผลิต การสร้างรายได้ ทรัพยากรธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ ตามปีงบประมาณที่กำหนด

ดัชนีราคาผู้บริโภค หมายถึง ตัวเลขทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงของราคสินค้าและ บริการที่ครอบคลุมหรือผู้บริโภคใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการ

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ หมายถึง อัตราค่าจ้างที่เพียงพอสำหรับแรงงานไว้ฝึกมือจำนวน 1 คน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามสมควรแก่สภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นนั้น

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย หมายถึง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยของผลรวมของอัตราค่าจ้างขั้น ต่ำทุกห้องที่ทั่วประเทศเปรียบเทียบกับผลรวมจำนวนห้องที่กำหนดใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

ประชากรของประเทศไทย หมายถึง จำนวนประชากรเพศชายและหญิงที่มีสัญชาติไทย และอาศัยอยู่ในประเทศไทย ตามสำมะโนประชากร ของกรมการปกครอง ตั้งแต่ปี 2541-2551

รายได้ของรัฐบาล หมายถึง รายได้รวม จาก การเก็บภาษีอากร การขายสิ่งของและบริการ รัฐพานิชย์ และ รายได้อื่นๆ ที่จดอยู่ในรูปแบบของรายรับตามที่รัฐบาลกำหนด

กำลังแรงงาน หมายถึง บุคคลที่อยู่ในวัยทำงานทั้งหมด สำหรับประเทศไทยประชากรที่อยู่ในวัยทำงานจะเริ่มตั้งแต่ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ยกเว้นกลุ่มบุคคลบางกลุ่มแม้อายุ 15 ปีแต่ไม่นับรวมอยู่ กำลังแรงงาน คือ แม่บ้านที่รับเลี้ยงเด็กอ่อน นักเรียน นักศึกษา บุคคลที่ไม่สามารถทำงานได้เนื่องจากเจ็บป่วยเรื้อรัง ทหาร ภิกษุและนักบวช และผู้เกณฑ์อายุ

การลงทุนภาคเอกชน หมายถึง การใช้จ่ายในการซื้อทรัพย์สินหรือสินค้าประเภททุนซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้หรือผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นในอนาคต

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน หมายถึง การใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของภาคครัวเรือนทั้งหมดในรอบหนึ่งปี

มูลค่าการส่งออกสุทธิ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในภาคต่างประเทศ หรือ มูลค่าส่งออกสุทธิ คือ การนำมูลค่าการส่งออก หัก ด้วยมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ

ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าที่เป็นตัวเงินของสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ที่ผลิตขึ้นในระบบเศรษฐกิจโดยระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ภายในระยะเวลาหนึ่งปี

ประโยชน์และความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลในการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสรุปความสัมพันธ์ที่แสดงถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จากผลกระทบการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ

2. เป็นแนวทางการเสนอหรือปรับปรุงในการจัดสรรงบประมาณครั้งต่อไปให้กับภาครัฐ และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. เป็นตัวอย่างการวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจโดยใช้ระดับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เป็นตัวชี้วัดถึงประสิทธิภาพในการใช้นโยบายที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดในการบริหารประเทศในด้านเศรษฐกิจ

4. เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยฯ ที่นำมากว่าเป็นข้อมูลและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอดีตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายต่อไปในอนาคต

สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น” มีสมมติฐานว่า ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) มีความสัมพันธ์กับ งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป งบพัฒนาด้านบริการชุมชน และสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ด้านนิรacaผู้บริโภค อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย ประชากรของประเทศไทย รายได้ของรัฐบาล กำลังแรงงาน การลงทุนภาคเอกชน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน มูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า โดยมีรายละเอียด ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 砒สารกับตัวแปรตาม ดังนี้

1. งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ประชาชาติ กล่าวคือ เมื่อยอดงบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
2. งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ เมื่อยอดงบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคมเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
3. งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ เมื่อยอดงบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
4. ด้านนิรacaผู้บริโภค มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ประชาชาติ กล่าวคือ ด้านนิรacaผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้น ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น ประชาชนจะต้องบริโภคสินค้าในราคากี่สูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติลดลง
5. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
6. ประชากรของประเทศไทย มีความสัมพันธ์ ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ ประชากรในประเทศไทย เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
7. รายได้ของรัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ประชาชาติกล่าวคือ รายได้ของรัฐบาล เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติลดลง
8. กำลังแรงงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ กำลังแรงงาน เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
9. การลงทุนภาคเอกชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ประชาชาติ กล่าวคือ การลงทุนภาคเอกชน เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น

10. ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐเวื่อน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐเวื่อนเฉลี่ยต่อเดือน เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อ รายได้ประชาชาติสูงขึ้น
11. มูลค่าการส่งออกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ มูลค่าการส่งออก เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น
12. มูลค่าการนำเข้ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับ รายได้ประชาชาติ กล่าวคือ มูลค่าการนำเข้า เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติลดลง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก เอกสาร ตำรา งานวิจัย บทความ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎี

- 1.1 ประวัติและลักษณะสำคัญของบประมาณแผ่นดิน
- 1.2 โครงสร้างการคลังรัฐบาล
- 1.3 วิวัฒนาการของบประมาณและนโยบายของบประมาณแผ่นดิน
- 1.4 ทฤษฎีงบประมาณ
  - 1.4.1 ทฤษฎีงบประมาณของกลุ่มคลาสสิก
  - 1.4.2 ทฤษฎีงบประมาณของเคนส์
- 1.5 ทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลของ Wagner
- 1.6 ทฤษฎีการกำหนดรายได้ประชาชาติ

ส่วนที่ 2 วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 วรรณกรรมและผลงานวิจัยภายในประเทศ
- 2.2 วรรณกรรมและผลงานวิจัยภายนอกประเทศไทย

ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎี

1.1 ประวัติและลักษณะสำคัญของบประมาณแผ่นดิน

1.1.1 ประวัติของบประมาณแผ่นดิน

ประวัติของการจัดทำงบประมาณ (สมจินตนา สีวालี, 2548, น.1) การจัดทำงบประมาณในแบบปัจจุบันได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทยในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในรัชสมัยที่ 16-17 ซึ่งเป็นสมัยที่สภาผู้แทนราษฎร (House of Commons) ได้ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมอำนาจที่จะอนุมัติ

รายได้และรายจ่ายของรัฐบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดทำงบประมาณในแบบปัจจุบันนี้ มีความสัมพันธ์กับวิัฒนาการของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะในการปกครองระบบชนบ้านี้ประชาชนต้องการควบคุมการรับและจ่ายเงินของรัฐบาล กล่าวคือ ต้องการทราบว่า รัฐบาลจะเก็บภาษีอะไร เท่าไร และจำนวนเงินภาษีจากการที่รัฐบาลเรียกเก็บจากประชาชนนั้นไปใช้จ่ายในเรื่องอะไรบ้าง คุณค่าเพียงไร

ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 18 จึงได้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นในประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรป ในปัจจุบันนี้รัฐบาลกลาง (Central Government) เป็นผู้จัดทำขึ้น และต่อมาจึงได้ขยายขอบเขตไปถึงรัฐบาลหรือองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Government) และหน่วยงานธุรกิจใหญ่ ๆ ของเอกชน

แต่เดิมนั้น การจัดทำงบประมาณแผ่นดินมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองและการคลังเท่านั้น กล่าวคือ เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติใช้งบประมาณแผ่นดิน เป็นเครื่องมือควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล และเพื่อจัดระเบียบการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล แต่ในปัจจุบันได้เป็นที่ยอมรับกันว่า นอกจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองและการคลังแล้ว การจัดทำงบประมาณแผ่นดินยังมีวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย

1.1.2 ความหมายของงบประมาณแผ่นดิน

งบประมาณแผ่นดิน (อ้างถึง จากการ Online ศูนย์พัฒนาทรัพยากรากการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม <http://vod.msu.ac.th/video/0709404/lesson3.1.1.html>. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552) หมายถึง แผนการเงินของรัฐบาลซึ่งแสดงวัตถุประสงค์ จำนวนเงินและกิจกรรมของรายจ่าย จำนวนและแหล่งที่มาของรายรับในระยะเวลาหนึ่งปี ถึงแม้งบประมาณของรัฐบาลจะแสดงให้เห็นทั้งด้านรายจ่ายและรายรับ แต่จะเน้นความสำคัญของด้านรายจ่าย เพราะเป็นยอดวงเงินที่ฝ่ายนิติบัญญัติอนุมัติให้ฝ่ายบริหารใช้จ่ายเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนด้านรายรับนั้น เป็นเพียงตัวเลขงบประมาณการของรายได้และรายรับจากแหล่งต่าง ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนรายจ่ายเท่านั้น

งบประมาณ (Frank P Sherwood แห่ง University of Southern California อ้างถึงในสมุดโน้ต ศี瓦ลี, 2548, น.3) ซึ่งกล่าวว่า งบประมาณ คือ แผนเบ็ดเตล็ดซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณบริหารกิจกรรม โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน ในการดำเนินงาน

ให้บรรลุตามแผนนี้ย่อมประกอบด้วยการกระทำ 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ การจัดเตรียม การอนุมัติ การบริหาร

งบประมาณ (เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2542, น.1) คำว่า งบประมาณ (Budgeting) มีความหมายครอบคลุมถึงการจัดทำงบประมาณ (Budgetary Preparation) และการควบคุมโดยงบประมาณ (Budgetary Control) การจัดทำงบประมาณหรือการวางแผนงบประมาณ คือ การจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรขององค์กร โดยองค์กรหนึ่งสำหรับระยะเวลา ได้ระบุเวลาหนึ่งในภายหน้า แผนงบประมาณนี้อาจจะเป็นแผนระยะยาวซึ่งครอบคลุมระยะเวลา 3 หรือ 5 หรือ 10 ปีข้างหน้า หรืออาจจะเป็นแผนระยะสั้น ซึ่งโดยปกติจะเป็นแผนการดำเนินงาน สำหรับระยะเวลา 1 ปี หรือ 6 เดือนข้างหน้า ส่วนการควบคุมโดยงบประมาณ หมายถึง การติดตามเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับแผนงบประมาณที่วางไว้เพื่อดูว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่แตกต่างจากแผนมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุใดเพื่อจะได้หาทางแก้ไขให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้

งบประมาณ (Burkhead อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์, 2544, น.16) คือ แนวทางพิจารณาและช่วงเวลาของงบประมาณซึ่งแสดงให้ทราบถึงรูปแบบความรับผิดชอบที่ซึ่งให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของอำนาจทางการเมือง

งบประมาณ (Frank P. Sherwood อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์, 2544, น.16) คือ แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกมาในรูปของตัวเงิน และคงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่ง แผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณ บริการ กิจกรรม โครงการ และการใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนนี้ย่อมประกอบด้วยการกระทำ 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียมงบประมาณ และการบริหารงบประมาณ

สรุป งบประมาณ หมายถึง กระบวนการวางแผนที่เกี่ยวกับ เงิน หรือ ตัวเลขทางด้านการเงินโดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบ และระเบียบ พร้อมทั้งจะต้องประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เพียงพอและตอบสนอง และให้ประโยชน์สูงสุดตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สรุปงบประมาณแผ่นดิน หมายถึง แผนทางการเงินของรัฐบาล ที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงรายการรับและรายการจ่าย ให้เป็นไปตามโครงการต่าง ๆ ตามที่ได้วางแผนไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ โดยทั่วไปใช้ระยะเวลา 1 ปี

1.1.3 ลักษณะสำคัญของบประมาณแผ่นดิน

ความสำคัญของบประมาณ (ເຂົ້າມພຣ ວິທາໂຮຈນ, 2545, ນ.27–28) ມີຄວາມສໍາຄັນຕ່ອງການບວດຫາງການຂອງຮູບາລໃນການພັດນາປະເທດເພື່ອໃຫ້ບຽນເປົ້າໝາຍຕາມ ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງນໂຍບາຍທີ່ວາງໄວ້ ຄື່ອ ຄວາມຕ້ອງການທີ່ຮູບາລຈະທຳໃຫ້ສໍາເລັງນັ້ນເອງ ເປົ້າຍບເສມືອນສັດຍາບັນທຶກ ໃຫ້ກັບປະຊາຊົນ ຂອງປະເທດວ່າເມື່ອຮູບາລເຂົ້າມາບວດຫາງປະເທດແລ້ວ ການເປົ້າຍແປ່ງທີ່ຈະໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນອານັດຕືອນໄວ ໂດຍທີ່ໄປວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງຮູບາລທາງດ້ານເສຽໜສູງໃຈໆໄວ່ຈະເປັນປະເທດໄດ້ກົດຕາມພັດນາແລ້ວຫຼືກົດຕາມພັດນາປົກກອງໃນຮະບອນການເນື່ອງໄດ້ກົດຕາມ ແລ້ວໄວ່ຈະມີຮະບບເສຽໜສູງແປ່ງເສີ່ງຫຼືສັງຄມນິຍົມກົດຕາມການກຳຫັນວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງນໂຍບາຍດ້ານເສຽໜສູງໃຈຈະປະກອບດ້ວຍຫລັກກາງໃໝ່ ໆ ໔ ປະກາດຄື່ອງ

(1) ຄວາມກໍາວໜ້າທາງເສຽໜສູງ (Economic Progress) ດີວ່າ ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງຮູບາລທີ່ມູ່ ໃຫ້ຜົດຜົນຄໍາແລະບວກຫາງຂອງປະເທດ ຫຼືໄວ້ໄດ້ປະຊາທິ (GDP) ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ເພີ່ມມາຕຽບສູ່ານຄວາມກິນດີ່ອຍໆດີ່ຂອງປະຊາກວ່າໃນປະເທດຕົລອດຈຸນຮົມຖື່ການພັດນາເປົ້າຍແປ່ງໂຄງສ້ວ້າທາງເສຽໜສູງ ສັງຄມ ການເນື່ອງ ໃຫ້ເໝາະສົມກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໄຍ້ໄດ້ປະຊາທິໃນຮະຍະຢາວ

(2) ເສີ່ຍວກພາຫາງເສຽໜສູງ (Economic Stability) ດີວ່າ ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງຮູບາລທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ຮະບບເສຽໜສູງ ມີຄວາມກໍາວໜ້າຍ່າງສົນຍາດ (Steady Progress) ແລະມີປັ້ງຫາການເປົ້າຍແປ່ງຂຶ້ນລົງຂອງຮະບບເສຽໜສູງໃນຍໍທີ່ສຸດ ມູ່ນັ້ນເສີ່ຍວກພາຫາງດ້ານຜົດຜົນ ລາຄາ ວາຍໄດ້ ແລະ ການຈ້າງງານ

(3) ເສີ່ວາພາຫາງເສຽໜສູງ (Economic Freedom) ດີວ່າ ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງຮູບາລໃນການດໍາເນີນການທາງເສຽໜສູງໂດຍປ່າສຈາກການແທກແໜງຈາກຮູບາລຕ່າງປະເທດ ແລະໃນດ້ານເອກະນິກ ມີເສີ່ວາພໃນກາຮັດກິດ ກາຮລົງທຸນ ແລະການບວດກິດຕາມຄວາມສົມຄວາໃຈໃນເຂດຂອງກົງໝາຍ ຕືລຫວ່າງ ແລະຂົນບຽນມີປະເທດນີ້ ຕົລອດຈຸນກາງຊັດກາຮັດກິດ

(4) ຄວາມຢູ່ຕົມຮອມທາງເສຽໜສູງ (Economic Justice) ດີວ່າ ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງຮູບາລໃນກາຮັດກິດ ສ້າງຄວາມເປັນຍ່ວນໃນຮະບບເສຽໜສູງ ຂັດຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຮາຍໄດ້ຂອງປະຊາກໃນປະເທດ ຕົລອດຈຸນກາຮັດກິດມາຕຽບສູ່ານກາຮຄອງຫຼືພຂອງປະຊາກໃຫ້ສູງຂຶ້ນຂັດຄວາມຍາກຈຸນຄວາມລໍາຫລັງຂອງໜັນປທ ໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ໃນສິ່ງທີ່ຈະເປັນຕໍ່ອຸປະໂກດ ບຣິໂກດ ອັນເປັນຄວາມຈຳເປັນຂຶ້ນມູ້ຄູ່ານ (Basic Needs)

ສມຈິນທາ ສີວາລີ (2548, ນ.2) ໄດ້ອີນບາຍເຖິງ ລັກຜະນະແລະຄວາມສໍາຄັນຂອງບປະເທດ ແຜ່ນດີນ ໄວດັ່ງນີ້

(1) รัฐบาลเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศไทย งบประมาณเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะทำให้แผนการดำเนินงานต่าง ๆ ของรัฐบาลสอดคล้องสัมพันธ์กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ของประเทศไทย ทั้งนี้ เพาะเจาะทราบแล้วว่า งบประมาณ คือ แผนทางการคลังของประเทศไทยในการเก็บภาษีอากร การกู้ยืม เงินและ การใช้จ่ายเงินจำนวนมาก ของประเทศไทย เพาะเจาะเป็นผู้ใช้จ่ายรายใหญ่ที่สุดของประเทศไทย งบประมาณจึงมีผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจและนโยบายการคลังของประเทศไทยอย่างมาก รัฐบาลจึงอาชาระบบที่ต้องการให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและ การคลังของประเทศไทย ให้ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐบาลไม่เพียงแต่สามารถใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศไทยดังกล่าวแล้วข้างต้นเท่านั้น รัฐบาลอาจใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือช่วยส่งเสริมการ เสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทยให้อีกด้วย ทั้งนี้โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อการลงทุนในโครงการ ต่าง ๆ ที่จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

(2) ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติให้ดีขึ้น งบประมาณเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่ฝ่ายนิติบัญญัติมีอยู่ในการที่จะใช้ตรวจสอบและควบคุมการบริหารงาน ต่าง ๆ ของรัฐ กล่าวคือ ฝ่ายนิติบัญญัติจะได้รับทราบอยู่เสมอถึงการบริหารงานของรัฐบาล โดยศึกษาจากรายงานการคลัง (Financial Report) และรายงานผลการปฏิบัติงาน (Performance Report) ของรัฐบาล อันจะเป็นผลให้ฝ่ายบริหารได้รับความเชื่อถือไว้วางใจและการสนับสนุนจาก ฝ่ายนิติบัญญัติมากขึ้นในการดำเนินงานตามนโยบายของตน ดังนั้น งบประมาณจึงเป็นสื่อกลางที่ดีที่สุดในการก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับ ฝ่ายบริหาร

(3) เป็นเครื่องมือของรัฐและประชาชนในการสอดส่องดูแลการบริหารราชการของรัฐบาล เป็นเครื่องมือการบริหารที่มีประสิทธิภาพ งบประมาณเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังและมีประสิทธิภาพ ของฝ่ายบริหารในการจัดการและควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล งบประมาณเป็นเครื่องมือในการ ประสานแผนงานต่าง ๆ ของรัฐบาลให้สอดคล้องกัน และ ยังทำให้แผนงานทั้งหลายของ รัฐบาลเป็นไปตามทรัพยากรที่มีอยู่ของประเทศไทยด้วย

(4) ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ งบประมาณสามารถสะท้อนให้เห็นถึงแผนงานและบริการ ต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดทำเพื่อประชาชน งบประมาณจะทำให้ประชาชนได้ทราบถึง กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล ค่าใช้จ่าย และผลที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งผลก็คือทำให้ประชาชนเข้าใจถึงกระบวนการ และความก้าวหน้าของการดำเนินงานของรัฐบาลและให้ความสนับสนุนต่อรัฐบาล ลิ่งนี้เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการปกคล้องตามระบบคุณภาพชีวิตไทย

พระราชบัญญัติธรรมรโจน์ (2550, น.26-27) ได้ทำการศึกษาถึง ลักษณะที่ดีของบประมาณ
ความมีลักษณะ ดังนี้

(1) ต้องเป็นศูนย์รวมเงินของแผ่นดิน หมายความว่า รายรับและรายจ่ายของรัฐบาลทุก
รายการจะต้องปรากฏอยู่ในงบประมาณแผ่นดินทั้งหมด ไม่ควรจะจัดกระจายไปอื่นบ้าง ๆ
เพรະนอจากจะทำให้รัฐบาลสามารถพิจารณาโครงการต่าง ๆ ได้ตามลำดับความสำคัญให้
สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และความต้องการที่แท้จริงของประชาชนแล้วยังขัดปัญหาการ
ทำงานซ้ำซ้อนกัน และทำให้เกิดการประหดดด้วย

(2) งบประมาณจะต้องถือหลักพัฒนา หมายความว่า ในราชจัตเตรียมงบประมาณรายรับ
และรายจ่ายจะต้องพยายามทำให้งบประมาณแผ่นดินเป็นเครื่องมือที่จะนำความเจริญก้าวหน้า
มาสู่ประเทศไทยให้มากที่สุด

(3) งบประมาณจะต้องถือหลักประหยัด ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณรายรับหรืองบประมาณ
รายจ่าย ถ้าเป็นงบประมาณรายรับ หมายความว่า ในราชจัตเตรียมรายได้เข้ารัฐจะต้องพยายามเสีย
ค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด ส่วนงบประมาณรายจ่าย หมายความว่า การใช้จ่ายตามโครงการต่าง ๆ ใน
งบประมาณจะต้องกระทำอย่างมีประสิทธิภาพคือ เสียค่าใช้จ่ายน้อยแต่ได้ผลลัพธ์อย่างเต็มที่

(4) งบประมาณจะต้องมีระยะเวลาที่เหมาะสม ตามปกติระยะเวลาของงบประมาณ
โดยทั่วไปมักมีการกำหนดระยะเวลาหนึ่ง ชื่อเรียกว่า “ปีงบประมาณ” แต่บางประเทศระยะเวลา
ของงบประมาณอาจมากกว่าหรือน้อยกว่า 1 ปี ก็ได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ
อย่างไรก็ตาม ความหมายของคำว่า “ระยะเวลาที่เหมาะสม” ยังหมายถึง ระยะเวลาของ
งบประมาณจะต้องเท่ากันทุก ๆ ครั้งด้วย เช่น ถ้ากำหนดให้งบประมาณมีระยะเวลา 1 ปี แล้วก็
จะต้องเป็น 1 ปีต่อต่อไป ระยะเวลาต้องไม่นานน้อยไปกว่านั้น ส่วนวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดของ
ปีงบประมาณนั้นไม่จำเป็นจะต้องเริ่มต้นในวันที่ 1 มกราคม และสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม
เหมือนปีปฏิทิน จะเริ่มต้นวันใดเดือนใดก็ได้ และเมื่อนับจำนวนวันครบหนึ่งปีวันใด เดือนใดของปี
ถัดไป ก็ถือว่าวันนั้นเป็นวันสุดท้ายของปีงบประมาณ เช่น ปีงบประมาณของประเทศไทยจะเริ่ม
ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม และสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป ปีงบประมาณของสหรัฐอเมริกา
จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน และสิ้นสุดวันที่ 31 กรกฎาคม ของปีถัดไป ปีงบประมาณของอังกฤษ
จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน และสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไป เป็นต้น

1.1.4 ลักษณะของงบประมาณ

งบประมาณของรัฐบาล (ทับทิม วงศ์ประยูร และ คณะ, 2550, น.168-169) มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งด้านรายรับและรายจ่าย ผลกระทบจะมานาน้อยและอยู่ในลักษณะได้รับขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งบประมาณของรัฐบาลซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

1. งบประมาณสมดุล (Balanced Budgets) หมายถึง การที่รัฐบาลมีการใช้จ่ายเท่ากับรายได้พอดี การใช้จ่ายของรัฐบาล หมายถึง การใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ส่วนรายได้หมายถึง รายได้ที่รัฐบาลได้รับจากภาครัฐโดยเฉพาะ ดังนั้น งบประมาณสมดุลจึงหมายถึง การที่รัฐบาลใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการเท่ากับรายได้ที่รัฐบาลได้รับจากการจัดเก็บภาษีอากรพอตัว

2. งบประมาณขาดดุล (Deficit Budgets) หมายถึงการที่รัฐบาลมีการใช้จ่ายมากกว่ารายรับ ซึ่งเกิดขึ้นในกรณี เช่น การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้น แต่รัฐบาลเก็บภาษีไม่เท่าเดิม, รัฐบาลลดอัตราภาษีลง แต่รายจ่ายของรัฐบาลเท่าเดิม, รัฐบาลลดอัตราภาษีลง ลดการใช้จ่าย แต่ลดภาษีมากกว่ารายจ่าย, รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย เพิ่มภาษี แต่เพิ่มการใช้จ่ายมากกว่าภาษี และ รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย ลดภาษี การใช้จ่ายมากกว่าภาษี เป็นต้น

3. งบประมาณเกิดดุล (Surplus Budgets) หมายถึง การที่รัฐบาลใช้จ่ายน้อยกว่ารายได้ที่จัดเก็บได้อาจเกิดขึ้นในกรณีต่อไปนี้ คือ รัฐบาลเพิ่มภาษีโดยรายจ่ายเท่าเดิม, รัฐบาลลดการใช้จ่ายโดยเก็บภาษีเท่าเดิม, รัฐบาลลดการใช้จ่าย ลดภาษี แต่ลดการใช้จ่ายมากกว่าภาษี, รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย เพิ่มภาษี แต่เพิ่มภาษีมากกว่ารายจ่าย และรัฐบาลลดการใช้จ่าย เพิ่มภาษี เป็นต้น

1.2 โครงสร้างการคลังรัฐบาล

1.2.1 ความหมายและประเภทของรายจ่ายสาธารณะ

จากการศึกษาในความหมายของรายจ่ายสาธารณะ (Government Expenditure) ของ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548, น.34-35) หรือ รายจ่ายสาธารณะ (Public Expenditure) หมายถึง การใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อรักษาและดับการดำเนินงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามปกติและการใช้จ่ายเพื่อสังคมโดยส่วนรวม

ประเภทของรายจ่ายสาธารณะ การจำแนกประเภทของรายจ่ายสาธารณะนั้น มีหลักเกณฑ์การจำแนก 3 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะของผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ลักษณะของผลกระทบต่อการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม และลักษณะของงานได้ดังนี้

(1) พิจารณาจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สามารถจำแนกลักษณะของรายจ่ายสาธารณะออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รายจ่ายที่

เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (Productive Expenditure) ส่วนรายจ่ายที่ไม่ได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง (Unproductive Expenditure)

(2) พิจารณาจากผลกระทบต่อการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อการจัดสรรการใช้ทรัพยากรของสังคม สามารถจำแนกลักษณะรายจ่ายสาธารณะออกเป็น 2 ลักษณะได้ คือ การใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรโดยตรง (Exhaustive Expenditure) การใช้จ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรโดยตรง (Nonexhaustive Expenditure)

(3) พิจารณาจากลักษณะงาน การพิจารณาลักษณะรายจ่ายสาธารณะตามลักษณะงาน เป็นการพิจารณาตามข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้จำแนกรายจ่ายสาธารณะออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

- รายจ่ายเกี่ยวกับบริการเศรษฐกิจ ได้แก่

(ก) เกษตรกรรมและทรัพยากรที่ไม่ใช่แร่ธาตุ

(ข) เชื้อเพลิงและพลังงาน

(ค) ทรัพยากรแร่ อุตสาหกรรม และก่อสร้าง

(ง) การขนส่ง การเก็บรักษาสินค้า และการคมนาคม

(จ) บริการเศรษฐกิจอื่น ๆ

(ช) โครงการอนกประสงค์

- รายจ่ายเกี่ยวกับการบริการสังคม ได้แก่

(ก) การศึกษา

(ข) การสาธารณสุข

(ค) การประกันสังคม และสวัสดิการพิเศษ

- รายจ่ายเกี่ยวกับการป้องกันประเทศ

- รายจ่ายเกี่ยวกับบริการทั่วไป

(ก) การบริหารทั่วไป

(ข) การติดตามและตุลาการ

(ค) บริการวิจัย และ บริการวิทยาศาสตร์

- รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะข้อ 1 – 4

1.2.2 นโยบายงบประมาณในยุคปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2552)

แนวทางในการบริหารจัดการทางด้านรายจ่าย (สำนักงบประมาณ, 2552, น.2-3) ตั้งแต่ปี 2552 รัฐบาลได้มุ่งเน้นการนำแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาและบริหารจัดการ เพื่อให้เศรษฐกิจมีภูมิคุ้มกันและ多元อยู่ได้อย่างยั่งยืนภายใต้กระแสโลกวิถีใหม่ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังนั้นในการบริหารจัดการใช้จ่ายภาครัฐจะยึดหลักของความมีประสิทธิภาพและสามารถนำนโยบายของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายงบประมาณดังนี้

1. ดำเนินนโยบายงบประมาณขาดดุล โดยคำนึงถึงกรอบความยั่งยืนทางการคลัง
2. ทบทวนการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ ที่ไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ (Redeploy) ที่ไม่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551 – 2554 และแผนปฏิบัติราชการ โดยเฉพาะผลผลิต / โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ลำดับความสำคัญลดลงหรือหมดความจำเป็น
3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ
4. กำหนดรายจ่ายการลงทุนในจำนวนไม่ต่ำกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2551
5. สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
6. ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มขีดความสามารถ และเร่งรัดการถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้

1.2.3 โครงสร้างงบประมาณในยุคปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2552)

โครงสร้างงบประมาณปี 2552 รายจ่าย (งบประมาณโดยสังเขป ปีงบประมาณ 2552 สำนักงบประมาณ, 2552, น.3-4) มีสาระสำคัญสรุปดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายประจำปี
2. รายจ่ายประจำปี
3. รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง
4. รายจ่ายลงทุน
5. รายจ่ายชำระเงินกู้

ตารางที่ 2.1
โครงสร้างงบประมาณ ปีงบประมาณ 2551 – 2552

โครงสร้างงบประมาณ	หน่วย : ล้านบาท	
	ปี 2551	ปี 2552
1. วงเงินงบประมาณรายจ่าย	1,660,000.00	1,835,000.00
- รายจ่ายประจำ	1,213,989.10	1,336,465.90
- รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	-	27,450.20
- รายจ่ายลงทุน	400,483.90	407,317.80
- รายจ่ายชำระเงินกู้	45,527.00	63,676.10
2. รายรับ	1,660,000.00	1,835,000.00
- รายได้	1,495,000.00	1,585,500.00
- เงินกู้	165,000.00	249,500.00

ที่มา : รายงานงบประมาณโดยสังเขป, สำนักงบประมาณ, 2552, น.5

1.2.4 ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย (สำนักงบประมาณ, 2552, น.6-25) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดขึ้นภายใต้กรอบพิธีทางและแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551–2554 โดยนำนโยบายของรัฐบาลมาพิจารณาดำเนินการ ให้สอดคล้องกับแนวโน้มนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550–2554

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย 8 ยุทธศาสตร์และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ภายใต้ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้กำหนดแผนงานไว้รวม 51 แผนงาน เพื่อเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณสู่การดำเนินการกิจของหน่วยงาน สู่ประสิทธิภาพสำคัญยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและแผนงานตามยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาความเชื่อมั่นของประเทศ

1. แผนงานสร้างความปrongดองสมานฉันท์ของคนในชาติและพัฒนาประชาธิปไตย
2. แผนงานแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. แผนงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดเร่งด่วน และปราบปรามผู้มีอิทธิพล
4. แผนงานบรรเทาความเดือดร้อนด้านเศรษฐกิจของประชาชนและผู้ประกอบการ
5. แผนงานเพิ่มศักยภาพของหมู่บ้าน ชุมชนและประชาชน
6. แผนงานสร้างโอกาสการลงทุนและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน
7. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการตลาดของชุมชน
8. แผนงานพัฒนาอาชีพและพักษณ์เกษตรกร
9. แผนงานสร้างระบบประกันความเสี่ยงให้เกษตรกร
10. แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการซ้อมสร้างอุปกรณ์ประกอบอาชีพชุมชน
11. แผนงานสวัสดิการและพัฒนาที่อยู่อาศัยของประชาชน
12. แผนงานเร่งรัดพัฒนาระบบการคุณภาพมาตรฐานส่งที่สำคัญ
13. แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้พลังงานทดแทนและการประหยัดพลังงาน
14. แผนงานส่งเสริมปีแห่งการลงทุนและการท่องเที่ยวไทย
15. แผนงานวางแผนระบบการถือครองและกำหนดแนวทางเขตการใช้ที่ดิน
16. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน
17. แผนงานเร่งรัดมาตรการและบรรเทาผลผลกระทบจากภัยธรรมชาติโลกร้อน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

1. แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา
2. แผนงานพัฒนาและยกระดับมาตรฐานแรงงาน
3. แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน
4. แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
5. แผนงานส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว เด็ก เยาวชน ศตวรรษ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส
6. แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตและการส่งเคราะห์ผู้สูงอายุ
7. แผนงานพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างสมดุล

1. แผนงานการเงินภาครถัง
2. แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร
3. แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม
4. แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ
5. แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคการตลาด
6. แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการขนส่งมวลชนและศินค้าและบริการ
7. แผนงานสร้างความมั่นคงและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน
8. แผนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ
9. แผนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. แผนงานสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
2. แผนงานจัดการทรัพยากรน้ำ
3. แผนงานควบคุมมลพิษและจัดการสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

1. แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1. แผนงานดำเนินนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การรักษาความมั่นคงของรัฐ

1. แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
2. แผนงานเสริมสร้างระบบป้องกันประเทศ
3. แผนงานปฏิรูประบบข่าวกรองเพื่อความมั่นและประโยชน์ของประเทศ

4. แผนงานป้องกันก่อการร้ายและการวักษาผลประโยชน์ของชาติทั้งทางบก/ทางทะเล
5. แผนงานป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูความเสียหายจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การบริหารจัดการที่ดี

1. แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ
2. แผนงานส่งเสริมการกระจายอำนาจจากการปกครอง
3. แผนงานบริหารจังหวัด
4. แผนงานพัฒนาภูมายและกระบวนการยุติธรรม
5. แผนงานสนับสนุนการดำเนิน

ยุทธศาสตร์ที่ 9 รายการค่าดำเนินการภาครัฐ

1. แผนงานบริหารเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น
2. แผนงานบริหารบุคลากรภาครัฐ
3. แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ
4. แผนงานรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง

ตารางที่ 2.2

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำแนกตามยุทธศาสตร์

หน่วย : ล้านบาท

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ	จำนวน
1. การพัฒนาความเข้มแข็งของประเทศ	124,470.30
2. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต	534,423.10
3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างสมดุล	175,999.30
4 การบริหารจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	32,655.90
5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม	16,193.40
6 การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	8,977.50
7 การรักษาความมั่นคงของรัฐ	187,571.40
8 การบริหารจัดการที่ดิน	301,585.90
9 รายการค่าดำเนินการภาครัฐ	453,123.20

ที่มา : รายงานงบประมาณโดยสังเขป, สำนักงบประมาณ, 2552, น.26

1.2.5 งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานและตามลักษณะเศรษฐกิจ
การจำแนกงบประมาณตามลักษณะงาน (งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ 2552 สำนักงบประมาณ, 2552, น.53) เป็นการแสดงงบประมาณรายจ่ายตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลโดยยึดถือหลักการในการจำแนกรายจ่ายรัฐบาลของสำนักงาน สถิติแห่งสหประชาชาติ ซึ่งได้จำแนกการดำเนินงานของรัฐบาลตามวัตถุประสงค์อย่างกว้างขวาง ออกเป็นด้านต่าง ๆ 14 ด้าน ภายใต้ลักษณะงาน 4 ประเภท ดังนี้

การบริหารทั่วไป

- การบริหารทั่วไปของรัฐ
- การป้องกันประเทศ
- การรักษาความสงบภายใน

การบริหารชุมชนและสังคม

- การศึกษา

- การสาธารณสุข
- การสังคมสงเคราะห์
- การเคหะและชุมชน
- การศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ

การเศรษฐกิจ

- การเชื้อเพลิงและพลัง
- การเกษตร
- การเมืองแล้ว ทรัพยากรธรรมชาติ การอุตสาหกรรมและการโยธา
- การคุณภาพ ขนส่ง และสื่อสาร
- การบริการเศรษฐกิจอื่น

อื่น ๆ

- การดำเนินงานอื่น ๆ

1.3 วิวัฒนาการของงบประมาณและนโยบายของงบประมาณแผ่นดิน

วิวัฒนาการของงบประมาณงบประมาณแผ่นดิน (นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์, 2544, น.25–30) มานานพอ ๆ กับการมีรัฐบาลนั่นเองเพียงแต่แตกต่างกับงบประมาณแผ่นดินในปัจจุบัน ในเรื่องของการท่านั้น เพราะงบประมาณแผ่นดินในสมัยก่อน ก็ต้องให้ความสนใจต่อทรัพยากรที่มีอยู่ สำหรับใช้ในกิจการต่าง ๆ เช่น เดียวกันแต่การกำหนดวิธีการหารายได้ และการใช้จ่ายในสมัยก่อน มิได้มีรูปแบบดังเช่น การงบประมาณแผ่นดินในปัจจุบัน ดังจะได้กล่าวต่อไปถึงความเป็นมาของการจัดทำงบประมาณนับตั้งแต่เริ่มมีในประเทศอังกฤษและแพร่หลายไปในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป สหรัฐอเมริกา ฯลฯ เป็นต้น

การงบประมาณ ซึ่งเป็นจุดกำเนิด ของงบประมาณแผ่นดินสมัยใหม่นั้นเริ่มจากประเทศอังกฤษ ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 16–17 และได้มีวัฒนาการการควบคุมมากับการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การงบประมาณได้พัฒนาควบคู่กับการพัฒนาทางการเมือง โดยเป็นผลจากการที่สภาผู้แทนราษฎร (House of Common) พยายามส่วนอำนาจในการอนุมัติการจัดเก็บรายได้ และการกำหนดรายจ่ายของฝ่ายบริหาร และในปี ค.ศ. 1688–1689 السابع ยังได้ควบคุมการใช้จ่ายส่วนพระองค์ของพระมหากษัตริย์โดยส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายส่วนพระองค์ให้เป็นจำนวนที่แน่นอน และค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะแยกต่างหากจากค่าใช้จ่ายของรัฐบาล

ครั้นถึงปี ค.ศ. 1787 ได้มีกฎหมายระบุให้ฝ่ายบริหารจัดทำรายละเอียดในการจดบันทึกรายได้และรายจ่าย เช่นในด้านรายจ่ายให้ระบุว่า ได้จ่ายอะไร เป็นจำนวนเงินเท่าใด เป็นต้น ซึ่งเมื่อมาถึงจุดนี้แสดงให้เห็นว่า ฝ่ายบริหารจะต้องจัดเตรียมเอกสารงบประมาณทั้งรายรับรายจ่ายในรายละเอียด ซึ่งแต่เดิมมิได้กำหนดให้ทำเช่นนั้น และในปี ค.ศ. 1822 จึงได้ระบุให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่ายเสนอต่อสภารเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการจัดทำงบประมาณขององค์กรฯ ในปัจจุบันเป็นจึงเป็นการเริ่มแรกการทำงบประมาณอย่างสมัยใหม่ และในระยะต่อ ๆ มา การเสนอเอกสารงบประมาณตั้งกล่าวไว้เพิ่มรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงผลนานาของงบประมาณ เช่น เกินดุล หรือ ขาดดุล รวมทั้งแผนการเงินการคลังของรัฐบาลอีกด้วย

จากประวัติการจัดทำงบประมาณของประเทศไทยอังกฤษมีข้อที่สังเกตได้ว่า เป็นพยายามอย่างยิ่งที่ประชาชนต้องการเข้าควบคุมการจัดเก็บรายได้ และการใช้จ่ายของแผ่นดิน ซึ่งเดิมนั้นพระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจอย่างเต็มที่ และความพยายามดังกล่าวก็ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ลักษณะนั้น ๆ เช่น เริ่มต้นด้วยการควบคุมรายได้รายจ่ายแผ่นดินโดยยังไม่ได้กำหนดให้ทำเป็นรายละเอียด เพียงแต่ให้สภากล่าวมีส่วนรับผู้รายการรับ – จ่าย เงินแผ่นดิน และควบคุมการใช้จ่ายส่วนพระองค์ของพระมหากษัตริย์โดยสภากล่าวจะถวายเงินให้เป็นรายปี จำนวนหนึ่ง แยกต่างหากจากงบประมาณแผ่นดิน ลักษณะการควบคุมงบประมาณแผ่นดินโดยสภากล่าว สะท้อนให้เห็นถึงการที่ฝ่ายบริหารได้ถูกลดอำนาจสิทธิ์ขาดในการเก็บภาษี และการตัดสินใจใช้จ่ายเงินของแผ่นดินลงโดยสิ้นเชิง แต่ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก็ยังมีความมุ่งหมายในด้านความพยายามทางการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามคัดลอกระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเพื่อเป็นการถ่วงดุลย์อำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร และความพยายามของสภากล่าวที่ประสบความสำเร็จในระยะเวลาต่อมา ได้แก่ กำหนดให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังจัดทำรายละเอียดของรายได้ และรายจ่ายรวมทั้งให้แสดงฐานะการเงินการคลังของประเทศไทยเพื่อเสนอสภานั้น อาจสะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายของการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการงบประมาณว่าได้เบี่ยงเบนจุดมุ่งหมายทางการเมืองมาเป็นจัดทำงบประมาณด้วยจุดประสงค์อื่น ๆ เช่น การระบุให้ฝ่ายบริหารจัดทำรายละเอียดของรายใช้จ่ายเสนอต่อสภาน้ำใจซึ่งให้เห็นได้ว่าสภามีมุ่งประสงค์เพียงแต่ทราบถึงประมาณการใช้จ่ายของฝ่ายบริหารเท่านั้นแต่ยังได้ทราบถึงรายละเอียดของการใช้จ่าย อันจะนำไปสู่การใช้เป็นมาตรฐานการควบคุมการบริหารการใช้จ่ายของรัฐบาลภายหลังจากที่สภากล่าวได้อనุมัติงบประมาณนั้นไปแล้ว ฝ่ายบริหารก็ยังต้องรับผิดชอบที่จะต้อง

ดำเนินการใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติอีกด้วย ซึ่งแต่เดิมนั้นเมื่อสภาพได้ออนุมัติงบประมาณไปแล้ว ฝ่ายบริหารได้ดำเนินการใช้จ่ายไป ในระหว่างนั้น หรือแม้เมื่อหมดปีงบประมาณแล้ว ฝ่ายสภาพเองก็ขาดมาตรการที่จะติดตามสอดส่องการดำเนินการใช้จ่ายของรัฐบาลว่าได้เป็นไปโดยถูกต้องเพียงใด เพราะมิได้มีรายละเอียดของงบประมาณเมื่อเสนอสภาพเพื่อขออนุมัติ

ความก้าวหน้าของการงบประมาณในประเทศไทยยังคงมีได้เป็นเพียงสิ่งแสดงความสัมพันธ์หรือความรับผิดชอบที่ฝ่ายบริหารมีต่อส่วนนั้น แต่เอกสารงบประมาณยังมีความสำคัญในแง่ที่เป็นการแสดงนโยบายของฝ่ายบริหาร และในปี 1840 มีหลักฐานแสดงถึงว่างบประมาณมิใช่เรื่องของรายรับรายจ่ายเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการใช้ดุลยพินิจของรัฐบาลว่าประเทศไทยจะน้อมั่งคั่ง เพื่อรัฐบาลจะได้วางนโยบายการบริหารให้เหมาะสม เมื่องบประมาณมีการจัดทำอย่างได้ผลในอังกฤษ ในระยะต่อ ๆ มาจึงมีการนำไปใช้ในประเทศไทย ที่เป็นอาณา尼คมของอังกฤษ

สำหรับประเทศไทยอื่น ๆ ในยุโรปก็ได้นำแนวคิดในการจัดทำงบประมาณจากอังกฤษไปใช้ในประเทศไทยของตน แต่มีความแตกต่างกันอยู่บ้างบางประการ เช่น ประเทศคอสเติร์ย ได้นำเรื่องการจัดทำงบประมาณไปใช้ในต้นปี ค.ศ. 1766 โดยทำเอกสารงบประมาณเป็นประจำปีเป็นการรวบรวมรายได้รายจ่ายของพระมหากษัตริย์เท่านั้น แต่ยังมิได้ถือเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารที่จะต้องจัดเตรียมแผนการเงินการคลังของรัฐบาลเสนอต่อสภาพเพื่อขออนุมัติ จนกระทั่งถึงหลังสมครามโลกครั้งที่หนึ่ง จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบการจัดทำงบประมาณของคอสเติร์ย ดังเช่น การงบประมาณสมัยใหม่

ในประเทศไทยผู้ร่วงเศส ก่อนการปฏิวัติก็ได้เคยมีความพยายามจัดทำงบประมาณเช่นกัน แต่การงบประมาณได้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นหลังการปฏิวัติ โดยในปี ค.ศ. 1789 ได้มีบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า การเก็บภาษีอากรได้ จะต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน ซึ่งนับเป็นความพยายามควบคุมฝ่ายบริหารในด้านการจัดเก็บรายได้ ดังนั้น การควบคุมรายจ่ายโดยรัฐสภาพจึงเกิดขึ้นภายหลังการควบคุมการจัดเก็บภาษีอากร ทั้งนี้เพราะในระยะนั้นสภาพเองยังไม่แน่ใจว่าการควบคุมรายจ่ายควรเป็นความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร หรือควรเป็นหน้าที่ของรัฐสภาพ ดังนั้น ในระยะแรกจึงมีบัญญัติในรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับรายจ่ายว่าให้ฝ่ายบริหารรับผิดชอบในการควบคุมการใช้จ่ายแต่ไม่จำเป็นต้องແດลงรายละเอียดของการใช้จ่ายต่อสภาพ ในปี ค.ศ. 1817 จึงมีกฎหมายกำหนดให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงใช้จ่ายเงินภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากสภาพ รัฐมนตรีทุกกระทรวงควบคุมการใช้จ่ายในกระทรวงของตนภายในวงเงินที่อนุมัติ จนกระทั่งปี ค.ศ.

1831 ຈຶ່ງມີກົງມາຍກຳຫນດໃຫ້ຮູ້ສປານມີຄໍານາຈຄວບຄຸມຮາຍລະເຂີຍດ້ອງບປະມານ ຊຶ່ງເປັນກາງກໍາວ່າເຂົ້າສູ່ຮະບບປະມານແບບສັນຍາໄໝໂດຍຝ່າຍບວିଧାରସେନ ອ່າງພ୍ରଚାରବ୍ୟକ୍ତିତିଙ୍ଗପରମାଣ ມີຮາຍລະເຂີຍດ້ອງຮାຍ ଦୀଂ ແລະ ຮାଯଜ୍ୟସେନ ଓ ତୋସପା ପେଇ୍ଯୋଷନ୍ମତି

มีข้อแตกต่างบางประการระหว่างระบบประมาณของประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศสกล่าวคือสำหรับประเทศไทยองค์กรนั้น การจัดเติมงบประมาณของทุกกระทรวงเป็นความรับผิดชอบของรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ซึ่งมีอำนาจพิจารณางบประมาณของกระทรวงอื่น ๆ ส่วนประเทศไทยฝรั่งเศสนั้น รัฐมนตรีกระทรวงการคลังไม่มีอำนาจเช่นว่านั้น เพราะเป็นการตัดสินใจของคณะกรรมการรัฐมนตรีในการพิจารณางบประมาณของทุกกระทรวง ดังนั้น รัฐมนตรีกระทรวงการคลังของอังกฤษจึงเสมือนหนึ่งมีความสำคัญเหนือกว่ารัฐมนตรีกระทรวงอื่น ๆ ในขณะรัฐบาลในขณะที่รัฐมนตรีทุกกระทรวงของประเทศไทยฝรั่งเศสต่างมีอำนาจเท่าเทียมกัน นอกจากนั้น มีข้อสังเกตว่า การพิจารณางบประมาณของรัฐสภาของประเทศไทยฝรั่งเศสในระยะนั้นยังได้ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการพิจารณางบประมาณอย่างเต็มที่ เพราะการที่ให้อำนาจสภาพทั้งในการเพิ่ม หรือตัดถอนงบประมาณรายได้ รายจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงรายการ รายได้ หรือรายจ่าย ได้นั้น ทำให้มีการใช้มาตรการดังกล่าวไปในทางที่จะเปลี่ยนแปลงตัวรัฐมนตรีบางคน หรือให้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปูงคณาวัสดุที่ทิ้งไว้ เพราะระบบงบประมาณของประเทศไทยฝรั่งเศสในขณะนั้น ไม่มีลักษณะการรวมอำนาจดังเช่นของประเทศไทยองค์กรนั้น ประกอบกับจำนวนของคณะกรรมการบริหารพิจารณางบประมาณของรัฐสภาฝรั่งเศสมีมาก และการพิจารณาร่างงบประมาณของแต่ละกระทรวงก็ดำเนินไปอย่างละเอียดกว่า การพิจารณางบประมาณของคณะกรรมการบริหาร พิจารณางบประมาณของสภากลางของอังกฤษ

งบประมาณของสหรัฐอเมริกา มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ประมาณปี ค.ศ.1789-1909 โดยเริ่มมีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญระบุว่า การใช้จ่ายใด ๆ จะต้องตราเป็นกฎหมาย และจะต้องมีการจัดทำเอกสารงบประมาณแสดงรายละเอียด รายรับ รายจ่าย แล้วพิมพ์เผยแพร่ และในด้านการเก็บภาษีจะต้องให้สภากล่างอนุมัติ ในปี ค.ศ.1800 มีกฎหมายระบุให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังจัดเตรียมงบประมาณโดยประกอบด้วยรายละเอียด ทั้งด้านรายได้และรายจ่ายพร้อมด้วยรายงานเกี่ยวกับแผนการปรับปรุงหรือการเพิ่มรายได้ รวมทั้งสถานการณ์การเงินของประเทศเสนอต่อสภา ส่วนการพิจารณาและการควบคุมงบประมาณนั้น สถาบันต้องคณะกรรมการธุรกิจการขึ้นเพื่อรับผิดชอบระหว่างปี ค.ศ.1832-1865 คณะกรรมการธุรกิจการเงินจำนวนเจ็ดท่านที่ในกรอบควบคุมงบประมาณในปี ค.ศ.1885 คณะกรรมการธุรกิจงบประมาณของสภามีหัวหน้าหกคนและรองหกคน คณะกรรมการธุรกิจงบประมาณของสภามีจำนวนถึง 8 คน คณะกรรมการธุรกิจจึงแสดงว่า ประมาณปี ค.ศ.1880-1909

เป็นช่วงที่การคลังของรัฐบาลกลางมีความหลากหลาย จนเป็นเหตุให้ต้องสร้างเสียเงินของชาติไปเป็นจำนวนมาก many แต่เนื่องจากสหราชอาณาจักรเป็นประเทศที่ตั้งใหม่ และ จึงไม่มีปัญหาเรื่องแต่อย่างไรในช่วงนั้น ดังจะเป็นได้จากการแสลงของประธานาธิบดีคลีฟแลนด์ที่แสลงต่อสภาในปี ค.ศ. 1877 ถึงฐานะการเงินของประเทศว่า เมื่อสิ้นปีงบประมาณนี้ มีเงินเกินดุลอยู่ถึง 140 ล้านдолลาร์ ฉะนั้นในปีถัดไปรัฐบาลจะต้องพยายามตั้งงบประมาณให้มีการใช้จ่ายมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ฉะนั้น จากช่วงระยะเวลาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการงบประมาณของสหราชอาณาจักรมีลักษณะของการกำหนดรูปแบบ และวิธีการงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการทางการเมืองมากกว่าเพื่อจุดประสงค์ทางเศรษฐกิจ และด้วยเหตุที่เป็นประเทศเกิดใหม่ และมีทรัพยากรอย่างเหลือเฟือ จึงมิได้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด

1.4 ทฤษฎีงบประมาณ

1.4.1 ทฤษฎีงบประมาณของกลุ่มคลาสสิก

ตามแนวคิดของ Adam Smith (อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์, 2544 ,น.92) เชื่อว่า ในภาคธุรกิจนั้นมีการใช้จ่ายที่สูญเปล่าสิ้นเปลือง ไร้ประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับการใช้จ่ายภาคเอกชน เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจึงไม่ควรจะใช้จ่ายมาก รัฐบาลไม่ควรจะเก็บภาษีจากประชาชนจำนวนมาก เพราะจะเป็นการเบี่ยดเบี้ยนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มผลผลิตให้กับสังคมโดยภาคเอกชน ดังนั้นขอบเขตการกิจของรัฐบาลในทศวรรษของ Adam Smith จึงมีอยู่จำกัด โดยรัฐบาลจะทำหน้าที่แต่เพียง การป้องกันประเทศ รักษาความสงบภายในและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจซึ่งเอกชนไม่สามารถทำได้

ดังนั้น นโยบายงบประมาณในอดีตจึงนิยมที่จะใช้นโยบายงบประมาณแบบสมดุล (Balanced Budget) คือ รายได้และรายจ่ายมีจำนวนเท่ากัน ($T = Gs$)

1.4.2 ทฤษฎีงบประมาณของ Keynes

ตามแนวคิดของ Keynes (อ้างถึงใน นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์, 2544, น.92-93) เป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายว่า รายจ่ายของรัฐบาลไม่จำเป็นต้องสมดุลกับรายได้เสมอไป อาจจะน้อยหรือมากกว่ารายได้ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในขณะนั้น เพราะการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้ด้วย แนวคิดนี้รู้จักกันในนามของ “Functional Finance”

โดยแนวความคิดนี้เชื่อว่าการทำงานของระบบเศรษฐกิจจะไม่ราบรื่น (ไร้เสถียรภาพ) หากปล่อยให้ดำเนินไปตามยถากรรม จะนั่น บทบาทของรัฐบาลในสังคมจึงมีมากขึ้นกว่าในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนา รัฐบาลจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ประเทศต้องมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น และงบประมาณในสังคมที่มีสภาพการณ์ดังกล่าว จึงเป็นงบประมาณแบบขาดดุล (Deficit Budget) คือรายได้ต่ำกว่ารายจ่าย ($T < G_s$) และในภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลอาจใช้นโยบายงบประมาณเกินดุล (Surplus Budget) คือ รายได้สูงกว่ารายจ่าย ($T > G_s$)

1.5 ทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลของ Wagner

Wagner (อ้างถึงใน ดวงเดือน จักรปัลลัง, 2549, น.11-13 และ ไฟศาດ บรรจุสุวรรณ, 2546, น.13-16) นักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน พ布ว่า รัฐบาลจะมีการขยายตัว ของเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรายจ่ายของรัฐบาลมีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน จึงได้ตั้งกฎ Wagner's Law ที่ว่าด้วยการขยายตัวเรื่อย ๆ ของภารกิจรัฐบาล ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กับรายจ่ายของรัฐบาลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ความก้าวหน้าทางสังคม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น เป็นผลให้การใช้จ่ายของรัฐบาลมีขนาดใหญ่ขึ้น และพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของรัฐบาลกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มขึ้นเป็นผลทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่สังคมและเศรษฐกิจมีความเจริญเติบโต เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพ การเพิ่มขึ้นของประชากรมีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ การจัดหาสินค้าสาธารณะ ความสามารถในการจัดเก็บภาษีทำให้รัฐบาลต้องใช้งบประมาณไปกับการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน ต้องเพิ่มการจัดสรรสินค้าสาธารณะ ต้องวางแผนการศึกษาเพื่อรับประชากรที่เพิ่มขึ้น ต้องมีมาตรการป้องกันภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้กับประชาชน และการเพิ่มน้ำที่ในการป้องกันประเทศ รวมทั้งการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ Wegner ยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของรัฐบาลผลิตสินค้าและบริการกับบทบาทของเอกชนผลิตสินค้าและบริการเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม คือ บทบาทรัฐบาลผลิตสินค้าและบริการจะมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นในขณะที่บทบาทของเอกชนผลิตสินค้าและบริการมีอัตราส่วนลดลง

Wegner ได้มีการเสนอว่าสามารถนำมาใช้ได้เฉพาะในช่วงการพัฒนาอุตสาหกรรม คือ ช่วงเวลาที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ไม่สามารถนำมาใช้ได้ในช่วงก่อนมีการพัฒนาอุตสาหกรรม และช่วงหลังการพัฒนาอุตสาหกรรม เนื่องจาก ช่วงที่ยังไม่มีการพัฒนาอุตสาหกรรม รายจ่ายของรัฐบาลต่อประชากร 1 คน จะเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำกว่ารายได้ประชาชาติต่อหัว ในช่วงการพัฒนาอุตสาหกรรมรายจ่ายของรัฐบาลต่อประชากร 1 คน จะเพิ่มขึ้น ในอัตราสูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติต่อหัวและช่วงหลังการพัฒนาอุตสาหกรรม รายได้ประชาชาติต่อหัวจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่ารายจ่ายของรัฐบาลต่อหัวเหตุที่เป็นดังนี้ เนื่องจากช่วงระยะเวลา ก่อนการพัฒนาอุตสาหกรรม สินค้าและบริการทำจากเอกชน สินค้าสาธารณะที่ประชาชนบริโภคจะมีน้อยลง ส่วนช่วงระยะเวลาหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรม รัฐบาลมีส่วนในการจัดสรรงบประมาณพร้อมแล้ว รายจ่ายของรัฐบาลต่อหัวในช่วงนี้จึงเพิ่มขึ้นไม่เร็วไปกว่าการเพิ่มของรายได้ประชาชาติต่อหัว ดังนั้น Wagner's Law จึงใช้ได้เฉพาะช่วงระยะเวลาที่มีการพัฒนา เพราะรัฐบาลต้องจัดสรรทุนพื้นฐานทางสังคม ด้านการคุณภาพ การขนส่ง การศึกษา เป็นต้น ไม่ใช่ประสิทธิภาพใน การผลิต

Wagner's Law เมมาะกับช่วงที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรม จึงใช้ได้กับประเทศที่เจริญแล้ว เพราประเทศที่เจริญแล้วจะมีแรงกดดันของความก้าวหน้าของสังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับภาครัฐบาล เมื่อสังคมเจริญก้าวหน้า ภาครัฐบาลจะมีขนาดใหญ่ กว่าภาคเอกชน

สำหรับพฤติกรรมการใช้จ่ายของรัฐบาลให้ความสำคัญทางด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจไม่ได้ ให้ความสำคัญปัจจัยทางการเมืองและปัจจัยทางสังคมวิทยา ส่วนปัจจัยทางเศรษฐกิจเน้นรายได้ ประชาชาติที่มีความสัมพันธ์กับการใช้จ่ายของรัฐบาลอย่างเดียว

ข้อสมมติว่าได้คำนึงถึงผลกระทบของการลงทุนที่มีต่อรายจ่ายรัฐบาลเพื่อประโยชน์สุข ประชาชน แม้พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของเมือง แต่ต้องการตัดสินใจในการใช้จ่ายของรัฐบาล แต่สนับสนุน และความพึงพอใจของรัฐ แตกต่างจากคนในภาครัฐ เพราะฉะนั้นการใช้จ่ายของรัฐบาลเน้นที่ เสถียรภาพของสังคม ขณะเดียวกันสนับสนุนให้มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินการเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ ให้ความสำคัญเฉพาะปัจจัยทางด้านอุปสงค์ โดยเฉพาะอุปสงค์ในการจัดสรรงบประมาณไม่ได้เน้นปัจจัยทางด้านอุปทาน แม้การใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลต้องหารายได้เพิ่ม จากการเก็บภาษีอากร แต่ไม่ได้ระบุว่ารายได้เป็นขีดจำกัดแห่งการใช้จ่ายของรัฐบาล และความฝีดเคืองทางด้านการเงินอาจจะเป็นคุปสรศาสตร์ต่อการขยายกิจกรรมของภาครัฐบาลมีผลให้การใช้จ่ายถูกกำหนดโดยรายได้ แต่ระยะยาวกลุ่มคนที่มีความคิดก้าวหน้า ซึ่งมุ่งพัฒนาประเทศจะ

สามารถขัดปัญหาความยุ่งยากทางการเงินนี้ได้ และเมื่อไม่มีจัดทำรายได้ ในที่สุด ภาครัฐบาลจะเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ของผลิตผลรวมแห่งชาติ

นอกจากนี้ Wagner's Law ใช้ชื่อบาบypะเทศที่กำลังพัฒนาแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะ อธิบายได้ทุกประเทศ เพราะแต่ละประเทศมีเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันไป

1.6 ทฤษฎีการกำหนดรายได้ประชาชาติ

1.6.1 ที่มาของรายได้ประชาชาติ

จากการศึกษาที่มีของรายได้ประชาชาติ (Online จาก <http://guru.sanook.com/search/> สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2552) ประเทศต่างๆ ที่โลกนั้นพึงจะมาเรียนรู้และมีการจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติ โดยนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่คำนวนรายได้ประชาชาติของประเทศยังคงอุทุนใน รายงานทางศตวรรษที่ 18 คือ เซอร์วิลเลียม เพตตี้ (Sir William Petty, 1623–1687) แต่ก็ไม่ได้รับ ความสนใจในวงกว้าง ต่อมา เซอร์วิชาร์ด สตูน นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้สร้างระบบ บัญชีรายได้ประชาชาติสำหรับประเทศอังกฤษ ในระหว่างสมครามโลกครั้งที่ 2 โดย จอห์น เมียร์ แคนส์ ได้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเสนอทฤษฎีงบประมาณขาดดุลของรัฐบาลเพื่อ แก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เมื่อสมครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง องค์กรสหประชาชาติได้แต่งตั้ง เซอร์วิชาร์ด สตูน เป็นหัวหน้าคณะกรรมการพัฒนาวิธีการจัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติให้เป็นแนว เดียวกัน เพื่อให้ประเทศสมาชิกองค์กรสหประชาชาตินำไปใช้

ระบบบัญชีรายได้ประชาชาติ จึงได้แพร่หลายจากประเทศอุตสาหกรรมไปยังเกือบทุก ประเทศในโลกในขณะเดียวกันสมครามโลกครั้งที่ 2 ได้สร้างความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจของ สหรัฐอเมริกาอย่างรุนแรงเช่นกัน กระทรวงพาณิชย์ของอเมริกาจึงร่วมกับ National Bureau of Economic Research จัดทำบัญชีรายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกาขึ้นเป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1932 เพื่อให้ผู้วางแผนใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ และจัดตั้ง หน่วยงานทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะนับแต่นั้นเป็นต้นมา

1.6.2 เป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจมหภาค

ในการศึกษาเศรษฐศาสตร์มหภาค (จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์, 2548, น.10–14) จะศึกษาเศรษฐกิจโดยส่วนรวมโดยเฉพาะเศรษฐกิจระดับชาติ ระบบเศรษฐกิจ หรือประเทศต่าง ๆ จึงพยายามแสวงหาแนวทางและดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อให้ระบบ

เศรษฐกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่สำคัญทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค เป้าหมายที่สำคัญได้แก่

1. การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชนตัวบุคคลและผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ทุก ๆ ประเทศต่างมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการให้ประเทศของตนผลิตสินค้าและบริการได้เพิ่มขึ้น ซึ่งในระยะเวลาสั้น การบรรลุเป้าหมายข้างต้นสามารถทำได้โดยการนำทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่ประเทศมีอยู่มาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ทำให้มีสินค้าและบริการสนองความต้องการของประชากรได้มากขึ้น ประชากรมีความเป็นอยู่ดีขึ้น รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น

2. การเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน เป้าหมายของการจ้างงานเป็นเป้าหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะการจ้างงานนอกจากจะนำทรัพยากรแรงงานมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการผลิตสินค้าและบริการแล้ว ยังทำให้แรงงานได้รับรายได้เพิ่มขึ้น ยิ่งประเทศมีกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของการจ้างงานเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีชนคนแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนบุคคล ของแรงงาน และเศรษฐกิจส่วนรวม

3. ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายนี้เป็นเป้าหมายในระยะยาวทั้งนี้เมื่อระยะเวลาผ่านไปประชากรของประเทศเพิ่มขึ้น และต้องการมีความเป็นอยู่ในระดับที่ดีกว่าเดิม ประเทศต่าง ๆ จึงต้องมีเป้าหมายให้ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ประเทศสามารถผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะเวลานานนั้นคือ การทำให้รายได้ประชาชาติและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ซึ่งทำได้โดยการขยายสมรรถภาพการผลิตขั้นเกิดขึ้นจากการเพิ่มปริมาณและคุณภาพของปัจจัยการผลิตและการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งแตกต่างจากเป้าหมายข้อแรก เพราะในข้อแรกนั้นเป็นการพิจารณาในระยะสั้น และพิจารณาการเพิ่มของรายได้อันเกิดจากการที่ประเทศได้ทำการพัฒนาการปัจจัยการผลิตอย่างเต็มที่ และอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจ ที่มีเสถียรภาพ จะมีการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เสถียรภาพทางเศรษฐกิจแบ่งออกได้ 2 ด้าน คือเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายนอกประเทศ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ คือ ได้จำกัดอัตราค่าสินค้า (Price Index) และระดับการจ้างงาน ส่วนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายนอกประเทศ คือจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลของประเทศนั้นกับของต่างประเทศ และการค้าต่างประเทศ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ รัฐบาลอาจใช้นโยบายการเงินและนโยบายการคลัง เข้าควบคุมระดับ

การใช้จ่ายรวมของประเทศให้ได้สัดส่วนกับรายได้รวมของประเทศ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะเงินเพิ่ม (Inflation) หรือภาวะเงินฝืด (Deflation)

การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายนอกประเทศ รัฐบาลใช้นโยบายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น ไม่เกิดปัญหาทางด้านดุลการชำระเงินของประเทศ หรือปัญหาความผันผวนทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจภายนอกประเทศได้

ในประเทศไทยภาคธุรกิจมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมาก รัฐบาลเป็นผู้ควบคุมเศรษฐกิจส่วนใหญ่ไว้ เศรษฐกิจของประเทศไทยจะมีเสถียรภาพมาก การผันผวนทางเศรษฐกิจน้อยกว่าในประเทศที่ภาคธุรกิจมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจน้อย ซึ่งภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นส่วนใหญ่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจของประเทศไทยจะเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะภาคเอกชนมุ่งดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามสภาพของตลาด และต้องการแสวงหากำไรสูงสุด

5. ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นประเทศต่าง ๆ มีทรัพยากรจำกัด แต่ประชากรมีความต้องการสินค้าและบริการมากมาย รัฐบาลจึงต้องเข้ามายัดแยียดทรัพยากรของสังคมให้เป็นประโยชน์ต่อประชากรส่วนใหญ่มากที่สุด โดยการกระจายรายได้และทรัพย์สิน การได้รับบริการด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ เป็นต้น ให้มีความเท่าเทียมกันหรือมีความเสมอภาคมากขึ้นรัฐบาลอาจใช้มาตรการทางด้านภาษีอากรและงบประมาณรายจ่ายเพื่อกระจายรายได้ของสังคมให้ดีขึ้น ใช้เงินภาษีออกจัดบริการสาธารณูปการ เช่น ด้านรักษาพยาบาล ด้านการศึกษาภาคบังคับเพื่อการกระจายผลประโยชน์ไปยังประชากรทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง

6. ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เสรีภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึง การที่ประชาชนมีสิทธิในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีเสรีภาพในการเลือกทำการผลิต มีเสรีภาพในการเลือกการบริโภคและการประกอบการอื่น ๆ ในทางเศรษฐกิจ ขอบเขตของเสรีภาพทางเศรษฐกิจจะมีมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับรูปแบบของระบบเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ ในประเทศไทยที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ภาคเอกชนย่อมมีเสรีภาพทางเศรษฐกิจสูง ส่วนหนึ่งประเทศที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ภาครัฐบาลจะเข้ามามีบทบาทควบคุมการผลิต และการบริโภคสูง นอกจากเป้าหมายทั้ง 6 ข้อแล้ว เป้าหมายอีกข้อหนึ่งซึ่งในอดีตหลายประเทศมิได้ให้ความสนใจ จนกระทั่งเกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญเป้าหมายนี้มากขึ้น คือ เป้าหมายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มิใช่จะก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรของประเทศไทยนั้นเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษย์ชาติด้วย ดังนั้นเป้าหมายดังกล่าวจึงทวีความสำคัญมากขึ้น

เป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจมหภาค ดังกล่าวข้างต้น อาจมีความขัดแย้งในตัวเอง หมายความว่า การบรรลุเป้าหมายในข้อหนึ่ง อาจทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในข้ออื่น ๆ ได้ เช่น การเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ โดยการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการผลิตมากขึ้น มีการนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน มีการใช้สารเคมี เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงต่าง ๆ มาใช้ในปริมาณมากขึ้น ทดแทนสิ่งที่สามารถหาได้จากธรรมชาติ เป็นต้น

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แม้ว่าจะทำให้ผลผลิตของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่ก็ต้องการจ้างงานไม่ขยายตัวเท่าที่ควร และมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรดิน น้ำ หรืออากาศ ก็ตาม ดังนั้น เป้าหมายของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงขัดกับเป้าหมายของ การเพิ่มการจ้างงาน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ส่วนเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกัน เช่น ส่งเสริมให้แรงงานมีงานทำมากขึ้น นอกจากจะช่วยลดปัญหาการว่างงานแล้ว ยังสามารถใช้ปัจจัยการผลิตประเภทแรงงานอย่างเต็มที่ ซึ่งจะไม่ผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเพิ่มขึ้นได้ภายในระยะเวลาสั้น เท่ากับเป็นการบรรลุ เป้าหมายการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ประชาชาติด้วย และเมื่อแรงงานมีงานทำ มีรายได้ก็จะช่วยทำให้การกระจายรายได้มีความสามารถเสมอภาคมากขึ้น ดังนั้น เป้าหมายการเพิ่มการจ้างงานจึงสอดคล้องกับเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ และเป้าหมายความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการเพิ่มขึ้นของการจ้างงาน จนถึงระดับการจ้างงานทำเต็มที่ ประชากรส่วนใหญ่มีงานทำ มีรายได้สูงขึ้น จะกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายใน การบริโภคเพิ่มขึ้น การลงทุนเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการที่จะใช้จ่ายรวมสูงกว่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่ผลิตได้ ทำให้ระดับราคาค่าสินค้าสูงขึ้น เกิดภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งแสดงว่าไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ นอกจานนี้เพื่อบรรเทาความขาดแคลนสินค้าและบริการภายในประเทศ ทำให้เกิดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาดุลการค้าและดุลการชำระเงินขาดดุล ทำให้มีผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศได้ เกิดปัญหาความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ดังนั้น การบรรลุเป้าหมายการจ้างงานเพิ่ม อาจทำให้เกิดความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้

1.6.3 ประเภทของรายได้ประชาธิ

รายได้ประชาชาติ (วันรัฐบุรี มิ่งมณีนาคิน, 2547, น.46) หรือผลิตภัณฑ์ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตได้ในระยะเวลาหนึ่ง โดยปกติคือ 1 ปี ด้วยปัจจัยการผลิตที่ผลเมืองของประเทศถือกรรมสิทธิ์อยู่

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่าตัวเลขรายได้รวมและผลิตภัณฑ์มวลรวมเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญที่แสดงถึงพัฒนาระบบทั้งเศรษฐกิจต่าง ๆ ทั้งระบบในมหภาค ซึ่งมีหลายชนิดและแต่ละชนิดมีความหมายและความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้ (รัฐบุรี โต如今, 2549, น.49 – 55)

(1) ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (Gross Domestic Product : GDP) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายเบื้องต้นในราคากลางที่ผลิตขึ้นใหม่ภายในอาณาเขตของประเทศ ในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนึ่งปี

(2) ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Product : GNP) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายเบื้องต้นในราคากลางที่ผลิตขึ้นใหม่ด้วยปัจจัยการผลิตของประเทศนั้นในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนึ่งปี โดยหากจาก

$$GNP = GDP + (\text{รายได้จากการต่างประเทศ} - \text{รายได้ที่จ่ายออกไปต่างประเทศ})$$

(3) ผลิตภัณฑ์ในประเทศสุทธิ (Net Domestic Product : NDP) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายสุทธิในราคากลางที่ผลิตขึ้นใหม่ภายในอาณาเขตของประเทศในรอบระยะเวลาหนึ่งปี โดยหากจาก

$$NDP = GDP - \text{ค่าเสื่อมราคา}$$

**โดย ค่าเสื่อมราคา (Depreciation of Capital Consumption Allowance) หมายถึง ค่าเสื่อมราคาของสินค้าทุน เช่น เครื่องมือ เครื่องจักร โรงงาน ที่ใช้ในการผลิตในแต่ละปี ซึ่งต้องมีผลผลิตสินค้าทุนบางส่วนที่สูญเสียหรือเสื่อมไป เนื่องจากการใช้งาน

(4) ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (Net National Product : NNP) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายสุทธิในราคากลางที่ผลิตขึ้นใหม่ด้วยปัจจัยการผลิตของประเทศนั้นในรอบระยะเวลาหนึ่ง โดยหากจาก

$$NNP = GNP - \text{ค่าเสื่อมราคา}$$

(5) รายได้ประชาชาติ (National Income : NI) หมายถึง มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่สร้างขึ้นในระบบเศรษฐกิจในราคากลางจัดการผลิตหรือราคาน้ำที่ผลิตขึ้นใหม่ด้วยปัจจัยการผลิตของประเทศนั้นในรอบระยะเวลาหนึ่งปี โดยหาจาก

$$NI = NNP - \text{ภาษีทางข้อม}$$

(6) รายได้ส่วนบุคคล (Personal Income : PI) หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ประชาชนได้รับในรอบระยะเวลาหนึ่งปี จะต้องหักด้วยรายได้ที่ไม่ถึงมือครัวเรือน โดยหาจาก

$$PI = NI - \text{รายได้ที่ไม่ถึงมือครัวเรือน} + \text{รายได้ที่ครัวเรือนได้รับ}$$

(7) รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Disposable Personal Income : DPI) หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่ครัวเรือนได้รับหรือรายได้ส่วนบุคคลหลังจากหักภาษีทางตรง ในรอบระยะเวลาหนึ่งปี โดยหาจาก

$$DPI = PI - \text{ภาษีทางตรง}$$

(8) รายได้เฉลี่ยหรือผลิตภัณฑ์เฉลี่ย หมายถึง รายได้ที่เฉลี่ยต่อคน หรือ มูลค่าของผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน โดยหาจาก

$$\text{รายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อคน} = \frac{\text{รายได้ประชาชาติ}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

1.6.4 ความสำคัญของรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติ (จันตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์, 2548, น.30–31) เป็นเครื่องมือที่นักเศรษฐศาสตร์สร้างขึ้นเพื่อใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะเวลาต่าง ๆ กัน และใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ ตัวเลขรายได้ประชาชาติที่คำนวณออกมาได้มีความสำคัญ ดังนี้

1. ในด้านศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ การนำตัวเลขรายได้ประชาชาติไปใช้ศึกษาภบทุษฎี หรือกฎหมายเศรษฐศาสตร์ ทำให้ผู้ศึกษาได้เข้าใจปрактиกการณ์ทางเศรษฐกิจได้เด่นชัดขึ้น และได้เห็นว่ากลไกทางเศรษฐกิจมีความเกี่ยวโยงกันอยู่อย่างไรบ้าง ระดับรายได้และรายจ่ายรวมมีความสมดุลอย่างไร มีการใช้ทรัพยากรในกระบวนการทางเศรษฐกิจระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ ช่วยให้ศึกษาและเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์มีภาคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ในด้านวิเคราะห์เศรษฐกิจ ของประเทศรายได้ประชาชาติ จะเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างไร กำลังเจริญรุ่งเรืองหรือตกต่ำ รายได้ของคนในประเทศลดลง มาตรฐานความเป็นอยู่ของประชากรเป็นอย่างไร
3. เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ตัวเลขรายได้ประชาชาตินอกจากจะช่วยให้ทราบถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันแล้วยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต การวิเคราะห์รายได้ประชาชาติจะทำให้รู้สึกว่าควรจะเข้าไปแทรกแซง ส่งเสริม ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และในขอบเขตระดับใดจึงเหมาะสม
4. เป็นเครื่องมือวางนโยบายในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ภาคราชีตอกอยู่กับผู้ที่ควรเสียภาษี เพราะตัวเลขรายได้ประชาชาติจะชี้ให้เห็นถึงขีดความสามารถในการเสียภาษีของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ว่ามีอยู่เพียงใด
5. ใช้เปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ว่ามีความแตกต่างกัน อย่างไร โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา การศึกษารายได้ประชาชาติของประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว จะทำให้ทราบว่าควรพัฒนาในด้านใดจึงจะทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว
6. ใช้วางแผนการผลิตและการลงทุนของภาคเอกชน เพราะตัวเลขรายได้ประชาชาติจะเป็นข้อมูลให้ภาคเอกชนสามารถนำไปวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ทราบว่า สินค้าประเภทใดขาดแคลนประเภทใดล้นตลาด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการผลิต และการลงทุนในอนาคต

1.6.5 การคำนวนรายได้ประชาชาติ

การคำนวนรายได้ประชาชาติ (Jinthana Prapiphatrattan และ Bumroong Rachwak, 2548, น.36-57) สามารถคำนวนได้ 3 วิธีดังนี้

1. การวัดค่า GDP ทางด้านผลผลิต (Product Approach) คือ การรวมมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตได้ภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่ง (1ปี) ดังนั้น จึงควรมาทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย (Final Product) หมายถึง สินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นมาถูกนำไปใช้ในการบริโภค ไม่ใช่สินค้าที่ถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตของหน่วยผลิตอื่น ๆ ในช่วงที่กำลังพิจารณา

1.2 ผลิตภัณฑ์ขั้นกลาง (Intermediate Product) หมายถึง สินค้าหรือผลผลิตที่หน่วยผลิตหนึ่ง ๆ ผลิตได้ แต่ถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตของหน่วยผลิตอื่น ๆ ในช่วงเวลาที่กำลังพิจารณา

1.3 มูลค่าของผลผลิตเพิ่ม (Value Added) มูลค่าผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้หักออกจากมูลค่าของปัจจัยการผลิตซึ่งซื้อมาจากหน่วยผลิตอื่น ๆ ได้จาก

$$\text{มูลค่าเพิ่ม} = \text{มูลค่าของสินค้าและบริการ} - \text{สินค้าและบริการที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น}$$

ตารางที่ 2.3

การซื้อขายแลกเปลี่ยนตามขั้นตอนการผลิตเพื่อคำนวนรายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิต

หน่วย : บาท

หน่วยผลิต	ชนิดของสินค้าที่ผลิต	มูลค่าผลผลิต	มูลค่าผลผลิตเพิ่ม	ยอดขายระหว่างธุรกิจ
ช่างงานปูกระเบื้อง	ข้าวสาลี	100	100	0
โรงงานทำแป้ง	แป้ง	130	30	100
โรงงานทำขนมปัง	ขนมปัง	180	50	130
รวม		410	180	230

ที่มา : จินตนา พรพีไลพรรณ และบุญธรรม ราชรากษ์, เศรษฐศาสตร์มนภาค 1, 2548, น.36-57

จากตารางที่ 2.3 จะเห็นว่าผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายคือ ขนมปัง ทำมาจากแป้งและแป้งทำมาจากข้าวสาลี ดังนั้น ถ้ารวมมูลค่าของผลผลิตทั้งหมด คือ ข้าวสาลี แป้ง และขนมปังจะได้มูลค่า

ของสินค้าทั้งหมดเท่ากับ 410 บาท ซึ่งมูลค่าเกินกว่าผลผลิตที่ผลิตได้ เพราะเกิดการนับซ้ำ (Double Counting) โดยมูลค่าของแบ่งจะรวมมูลค่าของข้าวสาลีไว้ด้วย และมูลค่าของข้ามน้ำปั่งจะรวมมูลค่าข้าวสาลีซึ่งอยู่ในตัวแบ่งด้วย ดังนั้นมูลค่าของข้าวสาลี จึงถูกนับซ้ำเป็น 3 เท่า โดยหลักในการนับซ้ำ ในการคำนวณรายได้ประชาชาติจะคำนวณโดยการรวมมูลค่าของผลผลิตเพิ่ม ซึ่งในที่นี้เท่ากับ 180 บาท ซึ่งเท่ากับมูลค่าของผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายพอดี

การคำนวณรายได้ประชาชาติต้องคำนวณผลผลิตของประเทศไทย สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้คำนวณรายได้ประชาชาติต้องคำนวณผลผลิตจากมูลค่าเพิ่มโดยจัดแบ่งการผลิตของประเทศไทยออกเป็นสาขากิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สาขางานประดิษฐ์
2. สาขามachinery
3. สาขาก่อสร้าง
4. สาขาก่อสร้าง
5. สาขาระบบและประปา
6. สาขากิจกรรมทางการค้าและขนส่ง
7. สาขากิจกรรมทางการค้าและขนส่ง
8. สาขากิจกรรมทางการค้าและขนส่ง
9. สาขากิจกรรมทางการค้าและขนส่ง
10. สาขากิจกรรมทางการค้าและขนส่ง
11. สาขากิจกรรมทางการค้าและขนส่ง

ตารางที่ 2.4 ผลิตภัณฑ์ประชาชาติและรายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิต ปี พ.ศ. 2541 – 2551

Gross National Product at Current Market Prices (Original) 1998 - 2008

(Millions of Baht)

ปี	Agriculture(1)	Agriculture, Hunting and Forestry(2)	Fishing(3)	Non- Agriculture(4)	Mining and Quarrying(5)	Manu- facturing(6)	Electricity, Gas and Water Supply(7)	Construction(8)	Wholesale and Retail Trade, Repair of Vehicles and Personal and Household Goods(9)	Hotels and Restaurants(10)	Transport, Storage and Communi- cation(11)	Financial Intermediation(12)
1998	498,587	390,604	107,983	4,127,860	84,318	1,428,323	142,277	178,680	785,928	230,921	360,918	235,449
Q1	132,472	103,551	28,921	1,078,356	22,829	379,979	38,711	47,682	200,487	59,155	91,522	68,042
Q2	105,713	82,407	23,306	1,011,407	19,822	348,834	35,669	41,370	196,462	55,336	84,261	65,966
Q3	93,043	68,800	24,243	1,019,016	22,759	343,457	33,595	52,470	193,996	56,148	89,568	57,831
Q4	167,359	135,846	31,513	1,019,081	18,908	356,053	34,302	37,158	194,983	60,282	95,567	43,610
1999	435,507	332,045	103,462	4,201,572	87,362	1,514,030	130,399	166,253	801,340	255,738	376,111	156,439
Q1	116,878	87,501	29,377	1,042,925	19,248	371,726	31,759	36,380	210,599	65,120	91,655	40,039
Q2	96,889	75,709	21,180	1,011,949	20,403	359,819	32,697	42,468	194,185	59,905	90,630	39,555
Q3	85,451	61,204	24,247	1,066,778	22,842	382,862	31,042	52,120	196,521	62,109	94,660	43,267
Q4	136,289	107,631	28,658	1,079,920	24,869	399,623	34,901	35,285	200,035	68,604	99,166	33,578
2000	444,185	326,389	117,796	4,478,546	116,726	1,653,658	146,105	150,615	847,564	275,214	395,926	145,840
Q1	107,199	78,078	29,121	1,124,046	27,035	414,808	34,663	39,908	218,963	70,616	94,045	36,370
Q2	101,015	73,147	27,868	1,088,963	27,422	399,748	38,608	36,847	210,110	64,725	95,294	36,729

ปี	Agriculture(1)	Agriculture, Hunting and Forestry(2)	Fishing(3)	Non- Agriculture(4)	Mining and Quarrying(5)	Manu- facturing(6)	Electricity, Gas and Water Supply(7)	Construction(8)	Wholesale and Retail Trade, Repair of Vehicles and Personal and Household Goods(9)	Hotels and Restaurants(10)	Transport, Storage and Communi- cation(11)	Financial Intermediation(12)
Q3	92,001	63,390	28,611	1,120,114	30,318	410,460	33,074	45,518	208,461	66,263	99,482	40,313
Q4	143,970	111,774	32,196	1,145,423	31,951	428,642	39,760	28,342	210,030	73,610	107,105	32,428
2001	468,905	357,979	110,926	4,664,597	126,232	1,715,926	166,683	154,493	856,098	289,175	427,049	151,360
Q1	111,788	81,042	30,746	1,172,912	29,245	434,590	39,899	37,620	226,803	74,978	101,486	36,519
Q2	104,193	78,591	25,602	1,153,016	33,177	425,637	43,255	35,057	215,743	68,280	105,802	38,010
Q3	97,170	71,883	25,287	1,172,895	34,336	424,477	41,800	49,958	206,830	69,061	107,722	42,208
Q4	155,754	126,463	29,291	1,165,774	29,474	431,222	41,729	31,858	206,722	76,856	112,039	34,623
2002	514,257	406,809	107,448	4,936,386	135,851	1,836,083	175,595	165,719	866,332	309,622	449,278	170,036
Q1	124,503	95,420	29,083	1,230,612	31,940	453,596	43,325	40,133	228,495	80,457	107,152	39,629
Q2	115,273	92,029	23,244	1,209,911	33,919	444,795	44,777	42,269	216,073	72,914	109,487	41,859
Q3	110,040	86,339	23,701	1,233,959	36,839	453,816	42,147	50,629	209,253	73,901	112,572	47,399
Q4	164,441	133,021	31,420	1,261,904	33,153	483,876	45,346	32,688	212,511	82,350	120,067	41,149
2003	615,854	506,623	109,231	5,301,515	154,606	2,061,572	191,006	174,699	888,016	299,567	457,169	202,257
Q1	150,511	119,813	30,698	1,321,196	37,490	519,083	43,770	38,877	233,322	78,013	112,091	46,428
Q2	135,935	111,802	24,133	1,288,584	37,520	501,540	51,078	43,106	219,732	66,226	107,474	49,479
Q3	133,078	108,295	24,783	1,324,803	41,099	500,675	48,475	55,433	214,340	72,626	115,054	55,515
Q4	196,330	166,713	29,617	1,366,932	38,497	540,274	47,683	37,283	220,622	82,702	122,550	50,835
2004	668,808	561,857	106,951	5,820,668	175,350	2,235,573	210,903	194,466	970,806	334,222	492,530	233,719

ปี	Agriculture(1)	Agriculture, Hunting and Forestry(2)	Fishing(3)	Non- Agriculture(4)	Mining and Quarrying(5)	Manu- facturing(6)	Electricity, Gas and Water Supply(7)	Construction(8)	Wholesale and Retail Trade, Repair of Vehicles and Personal and Household Goods(9)	Hotels and Restaurants(10)	Transport, Storage and Communi- cation(11)	Financial Intermediation(12)
Q1	158,388	127,041	31,347	1,425,304	40,657	558,542	51,717	44,223	250,941	78,567	117,846	53,157
Q2	144,139	123,738	20,401	1,423,884	41,583	536,621	56,187	46,223	239,900	82,515	116,710	58,442
Q3	145,565	123,777	21,788	1,460,526	47,569	544,529	50,516	59,223	237,325	85,145	125,301	63,128
Q4	220,716	187,301	33,415	1,510,954	45,541	595,881	52,483	44,797	242,640	87,995	132,673	58,992
2005r	728,093	623,738	104,355	6,364,800	222,617	2,461,294	220,410	214,004	1,042,043	346,865	519,623	264,896
Q1	163,326	132,080	31,246	1,552,704	47,995	605,481	54,451	51,259	267,173	78,105	120,045	63,267
Q2	145,275	123,730	21,545	1,546,588	50,012	595,024	60,647	51,188	256,504	85,660	121,249	64,033
Q3	168,707	148,171	20,536	1,611,908	64,676	610,729	52,488	63,619	256,424	89,310	134,194	71,523
Q4	250,785	219,757	31,028	1,653,600	59,934	650,060	52,824	47,938	261,942	93,790	144,135	66,073
2006r	835,776	730,438	105,338	7,005,521	256,837	2,750,367	238,889	231,899	1,122,655	386,062	569,875	286,220
Q1	200,859	169,800	31,059	1,743,191	64,261	700,986	54,347	54,965	290,677	89,893	132,418	70,366
Q2	186,454	165,544	20,910	1,713,079	65,420	665,585	61,063	56,463	277,304	96,329	133,252	70,432
Q3	180,175	158,578	21,597	1,764,722	67,514	672,451	65,033	69,027	276,352	97,525	144,535	75,990
Q4	268,288	236,516	31,772	1,784,529	59,642	711,345	58,446	51,444	278,322	102,315	159,670	69,432
2007p	913,926	807,898	106,028	7,579,385	276,670	3,023,454	248,119	246,622	1,192,687	416,592	622,080	311,488
Q1	209,052	178,686	30,366	1,887,494	64,033	767,192	60,002	57,820	306,811	99,376	151,170	73,012
Q2	212,679	191,118	21,561	1,834,617	68,218	721,215	65,458	60,102	293,543	102,927	145,343	75,737
Q3	192,884	171,224	21,660	1,900,851	70,572	739,829	64,541	72,678	294,230	102,509	153,254	84,489

ปี	Agriculture(1)	Agriculture, Hunting and Forestry(2)	Fishing(3)	Non- Agriculture(4)	Mining and Quarrying(5)	Manu- facturing(6)	Electricity, Gas and Water Supply(7)	Construction(8)	Wholesale and Retail Trade, Repair of Vehicles and Personal and Household Goods(9)	Hotels and Restaurants(10)	Transport, Storage and Communi- cation(11)	Financial Intermediation(12)
Q4	299,311	266,870	32,441	1,956,423	73,847	795,218	58,118	56,022	298,103	111,780	172,313	78,250
2008p1	1,053,908	949,672	104,236	8,048,877	316,127	3,272,584	261,339	256,922	1,231,114	441,870	633,928	355,157
Q1	235,609	204,780	30,829	2,061,493	74,578	867,129	63,052	61,936	324,183	109,527	159,990	84,494
Q2	260,966	239,866	21,100	2,022,143	86,793	824,370	66,827	65,037	307,620	113,615	155,189	88,635
Q3r	242,965	222,237	20,728	2,078,466	90,312	836,812	69,334	79,308	306,516	110,834	160,929	97,886
Q4	314,368	282,789	31,579	1,886,775	64,444	744,273	62,126	50,641	292,795	107,894	157,820	84,142

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 2.4 ผลิตภัณฑ์ประชาชาติและรายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิต ปี พ.ศ. 2541 – 2551 (ต่อ)

Gross National Product at Current Market Prices (Original) 1998 - 2008

(Millions of Baht)

ปี	Real Estate, Renting and Business Activities(13)	Public Administration and Defence Compulsory Social Security(14)	Education(15)	Health and Social Work(16)	Other Community, Social and Personal Service Activities(17)	Private Household with Employed Persons(18)	Gross Domestic Product(19)	Plus : Net Factor Income Payment from the Rest of the World(20)	Gross National Product(21)	Population (1,000 Heads) (22)	Per capita GDP (Baht) (23)	Per capita GNP (Baht) (24)
1998	153,368	195,257	181,699	83,165	60,581	6,976	4,626,447	-160,044	4,466,403	61,201	75,594.3	72,979.25
Q1	38,109	51,264	43,471	19,326	16,022	1,757	1,210,828	-35,990	1,174,838	61,051	19,833.06	19,243.55
Q2	39,003	45,948	42,348	19,654	14,867	1,867	1,117,120	-48,312	1,068,808	61,201	18,253.3	17,463.9
Q3	38,803	47,768	44,623	21,796	14,487	1,715	1,112,059	-42,120	1,069,939	61,352	18,125.88	17,439.35
Q4	37,453	50,277	51,257	22,389	15,205	1,637	1,186,440	-33,622	1,152,818	61,503	19,290.77	18,744.09
1999	157,127	204,172	186,666	90,926	68,089	6,920	4,637,079	-126,436	4,510,643	61,806	75,026.36	72,980.67
Q1	38,256	52,637	45,679	21,674	16,332	1,821	1,159,803	-46,912	1,112,891	61,654	18,811.48	18,050.59
Q2	37,603	49,312	46,049	21,399	16,290	1,634	1,108,838	-32,210	1,076,628	61,806	17,940.62	17,419.47
Q3	41,194	51,256	47,096	22,956	17,098	1,755	1,152,229	-28,963	1,123,266	61,913	18,610.45	18,142.65
Q4	40,074	50,967	47,842	24,897	18,369	1,710	1,216,209	-18,351	1,197,858	62,021	19,609.63	19,313.75
2000	161,792	211,045	196,542	96,678	73,813	7,028	4,922,731	-76,874	4,845,857	62,236	79,097.81	77,862.6
Q1	40,302	54,301	49,380	23,686	17,979	1,990	1,231,245	-16,064	1,215,181	62,128	19,817.88	19,559.31
Q2	39,594	50,653	47,154	22,461	17,882	1,736	1,189,978	-21,628	1,168,350	62,236	19,120.41	18,772.9
Q3	40,815	52,153	48,561	24,347	18,586	1,763	1,212,115	-19,688	1,192,427	62,386	19,429.28	19,113.7

	Real Estate, Renting and Business Activities(13)	Public Administration and Defence Compulsory Social Security(14)	Education(15)	Health and Social Work(16)	Other Community, Social and Personal Service Activities(17)	Private Household with Employed Persons(18)	Gross Domestic Product(19)	Plus : Net Factor Income Payment from the Rest of the World(20)	Gross National Product(21)	Population (1,000 Heads) (22)	Per capita GDP (Baht) (23)	Per capita GNP (Baht) (24)
Q4	41,081	53,938	51,447	26,184	19,366	1,539	1,289,393	-19,494	1,269,899	62,535	20,618.74	20,307.01
2001	163,862	222,161	202,318	104,825	77,118	7,297	5,133,502	-133,539	4,999,963	62,836	81,696.83	79,571.63
Q1	40,333	56,515	49,142	24,822	18,984	1,976	1,284,700	-24,303	1,260,397	62,686	20,494.21	20,106.52
Q2	40,061	54,016	48,665	24,373	19,075	1,865	1,257,209	-35,687	1,221,522	62,836	20,007.78	19,439.84
Q3	41,817	55,245	51,656	26,777	19,159	1,849	1,270,065	-39,483	1,230,582	62,981	20,165.84	19,538.94
Q4	41,651	56,385	52,855	28,853	19,900	1,607	1,321,528	-34,066	1,287,462	63,127	20,934.43	20,394.79
2002	171,751	244,783	211,278	107,654	84,949	7,455	5,450,643	-188,437	5,262,206	63,419	85,946.53	82,975.23
Q1	42,055	63,589	51,292	26,750	20,158	2,041	1,355,115	-48,776	1,306,339	63,273	21,416.96	20,646.07
Q2	42,087	61,094	52,230	25,486	21,049	1,872	1,325,184	-62,516	1,262,668	63,419	20,895.69	19,909.93
Q3	43,977	59,269	53,201	27,830	21,260	1,866	1,343,999	-42,835	1,301,164	63,559	21,145.69	20,471.75
Q4	43,632	60,831	54,555	27,588	22,482	1,676	1,426,345	-34,310	1,392,035	63,700	22,391.6	21,852.98
2003	177,848	262,272	221,191	106,836	96,654	7,822	5,917,369	-242,933	5,674,436	63,982	92,484.9	88,688.01
Q1	43,645	65,012	53,927	25,365	22,087	2,086	1,471,707	-49,067	1,422,640	63,841	23,052.69	22,284.11
Q2	43,305	64,034	55,833	24,500	22,789	1,968	1,424,519	-70,631	1,353,888	63,982	22,264.37	21,160.45
Q3	44,912	66,758	55,348	28,532	24,048	1,988	1,457,881	-61,604	1,396,277	64,119	22,737.11	21,776.34
Q4	45,986	66,468	56,083	28,439	27,730	1,780	1,563,262	-61,631	1,501,631	64,256	24,328.65	23,369.51
2004	188,243	295,885	248,876	116,695	115,178	8,222	6,489,476	-291,032	6,198,444	64,531	100,563.7	96,053.74
Q1	44,965	69,989	56,759	27,390	28,371	2,180	1,583,692	-52,838	1,530,854	64,393	24,594.16	23,773.61

ปี	Real Estate, Renting and Business Activities(13)	Public Administration and Defence Compulsory Social Security(14)	Education(15)	Health and Social Work(16)	Other Community, Social and Personal Service Activities(17)	Private Household with Employed Persons(18)	Gross Domestic Product(19)	Plus : Net Factor Income Payment from the Rest of the World(20)	Gross National Product(21)	Population (1,000 Heads) (22)	Per capita GDP (Baht) (23)	Per capita GNP (Baht) (24)
Q2	46,060	75,240	66,619	28,423	27,281	2,080	1,568,023	-86,325	1,481,698	64,531	24,298.76	22,961.03
Q3	48,328	75,263	63,299	30,166	28,641	2,093	1,606,091	-75,204	1,530,887	64,672	24,834.41	23,671.56
Q4	48,890	75,393	62,199	30,716	30,885	1,869	1,731,670	-76,665	1,655,005	64,814	26,717.53	25,534.68
2005r	198,521	326,051	280,978	135,224	123,743	8,531	7,092,893	-344,014	6,748,879	65,099	108,955.48	103,671.01
Q1	48,030	80,335	70,680	33,693	29,872	2,318	1,716,030	-72,530	1,643,500	64,956	26,418.34	25,301.74
Q2	48,415	80,460	69,243	32,677	29,362	2,114	1,691,863	-105,794	1,586,069	65,099	25,989.08	24,363.95
Q3	50,799	80,642	69,360	33,575	32,381	2,188	1,780,615	-89,018	1,691,597	65,217	27,302.93	25,937.98
Q4	51,277	84,614	71,695	35,279	32,128	1,911	1,904,385	-76,672	1,827,713	65,336	29,147.56	27,974.06
2006r	208,757	349,853	316,690	150,010	128,669	8,738	7,841,297	-316,810	7,524,487	65,574	119,579.36	114,748.03
Q1	50,805	87,761	75,108	36,306	32,955	2,343	1,944,050	-66,073	1,877,977	65,455	29,700.56	28,691.12
Q2	50,856	85,923	80,112	37,242	30,996	2,102	1,899,533	-109,528	1,790,005	65,574	28,967.78	27,297.48
Q3	52,974	88,902	81,634	37,511	33,075	2,199	1,944,897	-86,922	1,857,975	65,691	29,606.75	28,283.55
Q4	54,122	87,267	79,836	38,951	31,643	2,094	2,052,817	-54,287	1,998,530	65,807	31,194.51	30,369.57
2007p	215,397	373,210	360,152	163,849	119,853	9,212	8,493,311	-325,793	8,167,518	66,041	128,606.64	123,673.45
Q1	52,529	96,304	86,353	40,930	29,496	2,466	2,096,546	-68,396	2,028,150	65,924	31,802.47	30,764.97
Q2	52,823	89,591	89,105	38,852	29,492	2,211	2,047,296	-104,419	1,942,877	66,041	31,000.38	29,419.25
Q3	54,452	95,264	93,761	42,130	30,807	2,335	2,093,735	-91,558	2,002,177	66,151	31,650.84	30,266.77
Q4	55,593	92,051	90,933	41,937	30,058	2,200	2,255,734	-61,420	2,194,314	66,261	34,043.16	33,116.22

ปี	Real Estate, Renting and Business Activities(13)	Public Administration and Defence Compulsory Social Security(14)	Education(15)	Health and Social Work(16)	Other Community, Social and Personal Service Activities(17)	Private Household with Employed Persons(18)	Gross Domestic Product(19)	Plus : Net Factor Income Payment from the Rest of the World(20)	Gross National Product(21)	Population (1,000 Heads) (22)	Per capita GDP (Baht) (23)	Per capita GNP (Baht) (24)
2008p1	212,856	388,620	376,051	168,461	124,169	9,679	9,102,785	-419,107	8,683,678	66,482	136,921.05	130,616.98
Q1	54,177	96,745	90,792	41,105	31,187	2,598	2,297,102	-51,642	2,245,460	66,371	34,610.03	33,831.94
Q2	51,938	96,282	93,244	39,636	30,646	2,311	2,283,109	-143,034	2,140,075	66,482	34,341.76	32,190.29
Q3r	53,977	98,375	96,783	42,862	32,080	2,458	2,321,431	-127,151	2,194,280	66,587	34,863.13	32,953.58
Q4	52,764	97,218	95,232	44,858	30,256	2,312	2,201,143	-97,280	2,103,863	66,692	33,004.6	31,545.96

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. การวัดค่า GDP ทางด้านรายจ่าย (GDP from the Expenditure Side) การวัดค่า GDP ทางด้านรายจ่ายเป็นการรวมเอกสาร่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายในท้องตลาดเข้าด้วยกันภายในระยะเวลา 1 ปี ค่าใช้จ่ายที่นำมารวมใน GDP มี 4 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายของภาครัฐบาล และค่าใช้จ่ายในการส่งออกสุทธิ (Net Exports) ค่าใช้จ่ายดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของประชาชน (Consumption Expenditure : C) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในสินค้าและบริการที่ผลิตได้และได้นำไปขายให้กับผู้บริโภคภายในระยะเวลาหนึ่งปี

2.2 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Investment Expenditure : I) เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าเพื่อบริโภคในปัจจุบัน แต่เป็นสินค้าที่จะเพิ่มความสามารถในการผลิตให้แก่ระบบเศรษฐกิจซึ่งทำให้สามารถผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งรวมเรียกว่าสินค้าทุน การพิจารณาค่าใช้จ่ายในการลงทุน จะรวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าทุนกับการเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงคลัง

2.3 ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาล (Government Purchasing of Goods and Services : G) รายจ่ายนี้คำนวณเฉพาะที่จ่ายไปให้บริการหรือเท่านั้นไม่ว่ากับรายจ่ายของรัฐบาลที่ใช้จ่ายไปในการก่อสร้างและในการดำเนินกิจกรรมรัฐสวัสดิ์ เพราะรายจ่ายเหล่านี้ได้รวมอยู่ในรายจ่ายเพื่อการลงทุนแล้ว นอกจากนี้รายจ่ายประเภทเงินโอนของรัฐบาล เช่น เงินบำนาญ เงินบำนาญ เงินประกันสังคมที่จ่าย ให้กับคนเกษียณอายุ จ่ายค่าประกันการว่างงาน สวัสดิการและดอกเบี้ยเงินกู้ต่าง ๆ ของรัฐบาล เป็นต้น ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินโอนดังกล่าวไม่นับรวมในค่าใช้จ่ายของรัฐบาลที่รวมอยู่ในรายได้ประชาชาติ เพราะค่าใช้จ่ายของรัฐบาลประเภทดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลผลิตในปัจจุบัน

2.4 มูลค่าส่งออกสุทธิ (Net Export : NX) เพื่อศึกษาถึงการนำเข้าและการส่งออกของสินค้าและบริการมีผลต่อรายได้ประชาชาติอย่างไร

2.4.1 การนำเข้า (Imports : M) หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการที่นำเข้า แต่เนื่องจาก มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจะคิดในราคาก.c.i.f. (หมายถึง ราคาที่รวมค่าระหว่างและค่าเบี้ยประกัน) แต่เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริโภค การลงทุน และค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้รวมมูลค่าของการนำเข้าไว้ ดังนั้น การคำนวณ มูลค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศไทย จึงต้องหักค่าใช้จ่ายในการนำเข้าออก

2.4.2 การส่งออก (Export : X) หมายถึง มูลค่าของสินค้าที่ส่งออกไปขายในต่างประเทศซึ่งถือว่าเป็นผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ เพราะเป็นสินค้าที่ผลิตภายในประเทศทำ

รายได้ให้กับคนในประเทศ และสินค้านี้ไม่ได้ขายในประเทศ ดังนั้น จึงไม่ได้รวมในค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน และค่าใช้จ่ายของภาครัฐบาล ดังนั้น มูลค่าของผลิตภัณฑ์ในประเทศจึงต้องรวมมูลค่าของการส่งออก

$$\text{มูลค่าส่งออกสุทธิ} = \text{มูลค่าการส่งออก} - \text{มูลค่าการนำเข้า}$$

สรุปการคำนวณหารายได้ประชาชาติ (ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น) ทางด้านรายจ่าย

$$GDP = C + I + G + X - M$$

ตารางที่ 2.5 รายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย ปี พ.ศ. 2541 – 2551

Expenditure on Gross Domestic Product 1998 - 2008

(Millions of Baht)

ปี	Private Consumption Expenditure(1)	General Government Consumption Expenditure(2)	Gross Fixed capital Formation(3)	Change in Inventories(4)	Exports of Goods and Services(5)	Exports of Goods(6)	Exports of Services(7)	Imports of Goods and Services(8)	Imports of Goods(9)	Imports of Services(10)	Expenditure on Gross Domestic Product(11)	Statistical Discrepancy(12)	Gross Domestic Product(13)
1998	1,478,785	262,962	585,301	-69,300	1,519,992	1,169,827	350,165	1,066,321	851,679	214,642	2,711,419	38,265	2,749,684
Q1	384,549	58,490	166,065	-13,959	386,268	284,306	101,962	256,561	204,597	51,964	724,852	-5,547	719,305
Q2	373,663	56,736	139,206	-23,009	366,911	287,883	79,028	260,372	211,080	49,292	653,135	9,280	662,415
Q3	357,932	80,178	150,597	-28,625	376,515	294,485	82,030	271,224	217,861	53,363	665,373	-6,474	658,899
Q4	362,641	67,558	129,433	-3,707	390,298	303,153	87,145	278,164	218,141	60,023	668,059	41,006	709,065
1999	1,542,775	271,029	566,413	-6,691	1,657,258	1,300,030	357,228	1,178,170	960,845	217,325	2,852,614	19,366	2,871,980
Q1	371,892	59,364	125,715	9,056	381,333	278,526	102,807	235,878	190,365	45,513	711,482	6,307	717,789
Q2	379,177	66,214	147,151	-2,517	381,263	305,747	75,516	300,946	244,072	56,874	670,342	14,903	685,245
Q3	388,274	75,117	156,482	-23,837	426,928	342,752	84,176	308,738	254,329	54,409	714,226	114	714,340
Q4	403,432	70,334	137,065	10,607	467,734	373,005	94,729	332,608	272,079	60,529	756,564	-1,958	754,606
2000	1,623,716	277,132	597,442	25,636	1,947,081	1,589,774	357,307	1,497,672	1,267,932	229,740	2,973,335	35,066	3,008,401
Q1	399,389	64,624	157,012	17,373	465,613	377,554	88,059	355,764	305,900	49,864	748,247	16,092	764,339
Q2	405,922	64,416	144,374	14,726	448,287	366,268	82,019	365,341	311,150	54,191	712,384	14,845	727,229
Q3	402,025	79,749	155,073	-19,409	516,546	428,473	88,073	397,995	333,605	64,390	735,989	-4,300	731,689

¶	Private Consumption Expenditure(1)	General Government Consumption Expenditure(2)	Gross Fixed capital Formation(3)	Change in Inventories(4)	Exports of Goods and Services(5)	Exports of Goods(6)	Exports of Services(7)	Imports of Goods and Services(8)	Imports of Goods(9)	Imports of Services(10)	Expenditure on Gross Domestic Product(11)	Statistical Discrepancy(12)	Gross Domestic Product(13)
Q4	416,380	68,343	140,983	12,946	516,635	417,479	99,156	378,572	317,277	61,295	776,715	8,429	785,144
2001	1,690,644	284,026	604,215	35,780	1,865,083	1,498,560	366,523	1,415,355	1,188,789	226,566	3,064,393	9,208	3,073,601
Q1	417,519	66,569	150,787	29,367	456,469	363,882	92,587	355,216	302,462	52,754	765,495	12,028	777,523
Q2	424,910	70,372	153,352	3,255	445,649	359,434	86,215	350,926	294,472	56,454	746,612	-3,474	743,138
Q3	417,211	82,492	159,573	-15,157	470,877	381,421	89,456	357,877	299,629	58,248	757,119	-10,235	746,884
Q4	431,004	64,593	140,503	18,315	492,088	393,823	98,265	351,336	292,226	59,110	795,167	10,889	806,056
2002	1,782,648	286,059	643,775	34,426	2,088,768	1,678,438	410,330	1,609,265	1,347,176	262,089	3,226,411	10,631	3,237,042
Q1	433,587	73,095	154,757	17,368	483,131	379,165	103,966	366,719	305,502	61,217	795,219	17,239	812,458
Q2	449,127	68,332	164,596	7,077	500,810	408,998	91,812	405,524	338,839	66,685	784,418	-4,381	780,037
Q3	442,122	80,853	171,753	-11,465	544,337	442,637	101,700	426,778	361,226	65,552	800,822	-10,977	789,845
Q4	457,812	63,779	152,669	21,446	560,490	447,638	112,852	410,244	341,609	68,635	845,952	8,750	854,702
2003	1,898,464	293,092	721,400	48,432	2,236,542	1,837,266	399,276	1,744,468	1,490,228	254,240	3,453,462	14,704	3,468,166
Q1	463,871	67,174	166,734	28,174	544,140	435,661	108,479	415,701	351,718	63,983	854,392	14,120	868,512
Q2	477,637	71,976	180,665	-2,291	524,357	450,319	74,038	414,336	354,685	59,651	838,008	-6,293	831,715
Q3	467,765	85,048	191,584	-8,509	567,341	465,240	102,101	445,974	380,726	65,248	857,255	-14,839	842,416
Q4	489,191	68,894	182,417	31,058	600,704	486,046	114,658	468,457	403,099	65,358	903,807	21,716	925,523
2004	2,016,859	309,883	816,351	51,699	2,451,193	1,990,802	460,391	1,977,900	1,671,768	306,132	3,668,085	20,104	3,688,189
Q1	495,026	72,497	190,676	35,237	595,010	473,758	121,252	482,681	406,072	76,609	905,765	20,931	926,696

ปี	Private Consumption Expenditure(1)	General Government Consumption Expenditure(2)	Gross Fixed capital Formation(3)	Change in Inventories(4)	Exports of Goods and Services(5)	Exports of Goods(6)	Exports of Services(7)	Imports of Goods and Services(8)	Imports of Goods(9)	Imports of Services(10)	Expenditure on Gross Domestic Product(11)	Statistical Discrepancy(12)	Gross Domestic Product(13)
Q2	508,160	76,487	203,778	11,580	592,524	485,914	106,610	497,703	425,044	72,659	894,826	-8,389	886,437
Q3	495,666	86,173	211,333	2,513	621,078	511,564	109,514	505,040	427,879	77,161	911,723	-16,589	895,134
Q4	518,007	74,726	210,564	2,369	642,581	519,566	123,015	492,476	412,773	79,703	955,771	24,151	979,922
2005r	2,109,339	344,922	902,420	76,598	2,554,384	2,085,094	469,290	2,155,978	1,820,707	335,271	3,831,685	26,334	3,858,019
Q1	517,305	80,404	218,044	58,255	587,970	474,752	113,218	525,662	452,430	73,232	936,316	23,659	959,975
Q2	534,930	83,278	231,509	40,309	604,369	495,797	108,572	561,697	482,343	79,354	932,698	-4,337	928,361
Q3	518,025	101,895	227,533	-38,497	687,652	571,576	116,076	533,721	446,633	87,088	962,887	-18,714	944,173
Q4	539,079	79,345	225,334	16,531	674,393	542,969	131,424	534,898	439,301	95,597	999,784	25,726	1,025,510
2006r	2,173,060	353,212	937,423	13,392	2,788,007	2,263,139	524,868	2,227,577	1,822,078	405,499	4,037,517	22,128	4,059,645
Q1	537,996	83,974	232,176	8,671	674,323	537,557	136,766	539,819	437,290	102,529	997,321	23,687	1,021,008
Q2	550,912	86,844	240,377	2,899	662,223	539,040	123,183	556,786	465,233	91,553	986,469	-8,926	977,543
Q3	531,665	105,510	234,744	-19,605	721,751	596,015	125,736	564,631	464,700	99,931	1,009,434	-19,914	989,520
Q4	552,487	76,884	230,126	21,427	729,710	590,527	139,183	566,341	454,855	111,486	1,044,293	27,281	1,071,574
2007p	2,207,884	385,635	949,283	5,035	2,985,608	2,413,891	571,717	2,303,426	1,862,954	440,472	4,230,019	29,614	4,259,633
Q1	545,679	91,024	229,019	-6,305	730,726	579,915	150,811	550,963	439,853	111,110	1,039,180	26,698	1,065,878
Q2	557,339	95,941	240,704	-3,438	709,399	582,084	127,315	572,473	472,504	99,969	1,027,472	-6,943	1,020,529
Q3	541,929	114,894	240,720	-7,934	749,390	616,014	133,376	579,912	475,283	104,629	1,059,087	-18,965	1,040,122
Q4	562,937	83,776	238,840	22,712	796,093	635,878	160,215	600,078	475,314	124,764	1,104,280	28,824	1,133,104

ปี	Private Consumption Expenditure(1)	General Government Consumption Expenditure(2)	Gross Fixed capital Formation(3)	Change in Inventories(4)	Exports of Goods and Services(5)	Exports of Goods(6)	Exports of Services(7)	Imports of Goods and Services(8)	Imports of Goods(9)	Imports of Services(10)	Expenditure on Gross Domestic Product(11)	Statistical Discrepancy(12)	Gross Domestic Product(13)
2008p1	2,263,303	387,109	960,129	58,585	3,149,646	2,559,506	590,140	2,475,273	1,990,844	484,429	4,343,499	25,982	4,369,481
Q1r	560,505	90,650	241,486	17,464	795,574	627,965	167,609	602,443	483,619	118,824	1,103,236	26,235	1,129,471
Q2r	570,995	92,413	245,383	-7,668	793,584	659,097	134,487	610,640	497,008	113,632	1,084,067	-9,637	1,074,430
Q3r	556,681	111,578	242,269	11,219	833,240	693,357	139,883	656,104	534,552	121,552	1,098,883	-18,204	1,080,679
Q4	575,122	92,468	230,991	37,570	727,248	579,087	148,161	606,086	475,665	130,421	1,057,313	27,588	1,084,901

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3. การคำนวณหารายได้ประชาชาติทางด้านรายได้ (GDP from Income Side) ในการผลิตสินค้าและบริการจำเป็นจะต้องใช้ปัจจัยการผลิตคือมีการจ้างงาน การเช่า ที่ดิน และการใช้ทุน การคำนวณ GDP ทางด้านรายได้จะรวมถึงผลตอบแทนที่จ่ายให้กับเจ้าของปัจจัยการผลิต ดังนั้นมูลค่าของผลผลิตจะต้องเท่ากับมูลค่าของรายได้ที่จ่ายให้แก่เจ้าของปัจจัยการผลิต ปัจจัยการผลิต มี 4 ประเภทได้แก่ ค่าจ้าง ค่าเช่า ดอกเบี้ย และกำไร โดยคำนวณจาก

$$\text{Net Domestic Product} = \text{Wages} + \text{Rent} + \text{Interest} + \text{Profit}$$

ส่วนที่ 2 วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วรรณกรรมและผลงานวิจัยภายในประเทศ

วันนี้ ทรัพย์เสนา (2530) (อ้างถึงใน สาธิตร์ คุณวิจิตร, 2546, น.22-23) ได้ศึกษาการใช้จ่ายของรัฐบาลและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อศึกษานโยบายการใช้จ่ายของประเทศไทย อันได้แก่ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน ระดับราคา และดุลการชำระเงินโดยนำเอาข้อมูลทุติยภูมิ ในปี พ.ศ. 2504–2527 มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างกับตัวแปรการใช้จ่ายของรัฐบาล ในรูปแบบจำลองสมการลดตอนเชิงเดียว และแบบจำลองสมการลดตอนเชิงซ้อน สำหรับตัวแปรหลายตัว และประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด แบบจำลองประกอบด้วย 4 สมการ คือ สมการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ สมการจ้างงาน สมการระดับราคากา呀ในประเทศไทยและสมการดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศไทยเท่านั้น คือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และระดับราคา โดยการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายรวมของรัฐบาลจะมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ระดับราคากลาง การจ้างงาน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการจ่ายของรัฐบาลจำแนกตามลักษณะงาน พบร่วมกับการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายทางด้านการเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านรักษาความสงบภายในประเทศ แต่ด้านการชำระหนี้เงินกู้ มีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ระดับราคากลางและการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายสาธารณูปการ ด้านการป้องกันประเทศไทย และรายจ่ายอื่น ๆ จะมีผลกระทบต่อการจ้างงาน โดยการใช้จ่ายด้านการป้องกันประเทศไทยมีผลกระทบมากที่สุดสำหรับดุลการชำระเงินระหว่างประเทศซึ่งเป็นเครื่องขี้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายนอกการใช้จ่ายของรัฐบาลไม่ได้มีผลกระทบโดยตรง

เชาว์ เก่งชัน (2536) (อ้างถึงใน นุจารีย์ พรมศรี, 2544, น.18-19) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การตรวจสอบผลกระทบของการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้จริง ของระบบเศรษฐกิจไทย โดยทำการศึกษาแบบจำลองอนุกรมเวลา 2 แบบจำลอง คือ ในชั้นแรก ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออก การนำเข้า และการลงทุนระหว่างประเทศโดยอาศัยแบบจำลอง (Vector Autoregression – VAR) ซึ่งตัวแปรที่นำมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงในผลผลิตที่แท้จริงของประเทศคือ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การส่งออก การนำเข้า รายจ่ายของรัฐบาล และปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ จากนั้น ได้คำนวณหาค่า Shocks ของการส่งออก การนำเข้า และการลงทุนระหว่างประเทศ จากแบบจำลอง VAR และนำค่า Shocks มาอธิบายการเปลี่ยนแปลงของรายได้จริงของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้ทราบค่าฯลฯ ค่า Shocks ของแต่ละตัว ประเมินผลกระทบเชิงพลวัตรต่อการเปลี่ยนแปลงของการผลิตอย่างไร โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาสระหว่างปี ค.ศ. 1970 – 1990 ที่วัด ณ ระดับราคาของปีปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า ค่า Unanticipated Shocks ของการลงทุนโดยตรง การส่งออก การนำเข้า รายจ่ายภาครัฐบาล และปริมาณเงิน ล้วนมีอิทธิพลต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงในรายได้จริง ของระบบเศรษฐกิจไทยทั้งสิ้น แต่เมื่อได้ทำการ Simulate ผลของ Shocks ที่ได้แต่ละตัวต่อการเจริญเติบโตแล้วสามารถเห็นได้ชัดว่ามีเพียงการลงทุนโดยตรง และปริมาณเงินเท่านั้นที่มีผลในทางบวกทันทีต่อการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจ

อารีย์ กอนดี (2538) (อ้างถึงใน สิทธิชัย ขัตติยวงศ์, 2544, น.55-56) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงพลวัตรและผลกระทบระยะยาวของการขาดดุลงบประมาณต่ออัตราดอกเบี้ย” โดยใช้แบบจำลอง Wiekens and Breash (1988) ปรับปรุงโดย Beucely (1979) เป็นแบบอย่าง และใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมิตร อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยและการขาดดุลงบประมาณของรัฐ มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง อย่างมีนัยสำคัญในทิศทางเดียวกัน การที่รัฐใช้นโยบายการขาดดุลมีผลทำให้เกิด Crowding Out Effect ซึ่งแตกต่างกับกรณีของ Thornton Daniel (1990) ที่พบ ปรากฏการณ์ Ricardian Equivalence (การใช้นโยบายการคลังแบบขาดดุลจะไม่มีผลต่ออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง) ซึ่งเกิดขึ้นใน 16 ประเทศของกลุ่ม OECD ที่ต่างกัน เพราะโครงสร้างตลาดทุนของประเทศ OECD มีการแข่งขันค่อนข้างสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ต่างกับไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา ตลาดเงินตลาดทุนซึ่งกำลังพัฒนาขาดแคลนเงินออมที่มาสนับสนุน และการเคลื่อนย้ายเงินทุนยังไม่สมบูรณ์ รวมทั้งตลาดเงิน ตลาดทุน เชื่อมโยงกับตลาดเงินตลาดทุนต่างประเทศไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังพบว่า นโยบายการคลังที่มีผลมากกว่านโยบายการเงินทั้งนี้ เพราะความยืดหยุ่นระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อการขาดดุลรัฐบาลมีมากกว่าความยืดหยุ่น

ระหว่างอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีมาณเจน และยังพบอีกว่าค่าใช้จ่ายของรัฐมีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยในทิศทางเดียวกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอย่างมีนัยสำคัญ

พรพิมล มงคลประพุต (2539) (อ้างถึงใน นูรีย์ พรมศรี, 2544, น.19) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย” โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา ในช่วงปี พ.ศ.2528 – 2538 โดยวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่นอกเหนือไปจากการลงทุนภาคเอกชน

ผลการศึกษาพบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ.2528 – 2538 มีผลกระทบมาจาก การลงทุนของภาคเอกชน การลงทุนภาครัฐบาล การส่งออก การนำเข้าสินค้าทุน และสินค้าขั้นกลางของภาครัฐเป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ ใช้ระยะเวลาในการก่อสร้างยาวนาน และมีความล่าช้าในการที่จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนภาคเอกชน รวมถึงการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพของรัฐบาลจึงส่งผลให้การลงทุนของภาครัฐบาลมีค่าติดลบ ส่วนใหญ่ปัจจัยที่เป็นกำลังแรงงานพบว่าไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ชนิดา ควรหาชรร (2541) (อ้างถึงใน ลิทธิชัย ขัดดิวงศ์, 2544, น.56-57) ได้ศึกษาเรื่อง “ความล่าช้าจากการดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง ศึกษาเฉพาะความล่าช้าจากภายนอก” โดยใช้ Secondary Data เป็นรายปี พ.ศ. 2519 – 2539 ผลการศึกษาพบว่า ในการดำเนินนโยบายของประเทศไทยเพื่อใช้ในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จากรัฐติกรรมที่ผ่านมา พบว่า นโยบายการเงินจะมีความล่าช้าเกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบาย ดังนั้นในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจในบางครั้ง แทนที่จะช่วยแก้ปัญหาความผันผวนระบบเศรษฐกิจอาจทำให้ระบบเศรษฐกิจได้เสถียรภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับนโยบายการคลังโดยใช้แบบจำลองความล่าช้าภายนอก โดยใช้ดุลงบประมาณเป็นเครื่องมือทางการคลังในการส่งผลกระทบต่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจ คือ รายได้ประชาชาติและดุลบัญชีระเงิน โดยประมาณค่าด้วยเส้นสมการทดแทนวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่า นโยบายการคลัง โดยใช้ดุลงบประมาณของรัฐเป็นเครื่องมีความล่าช้า 1 ปี ในการแสดงผลต่อรายได้ประชาชาติและราคา มีความล่าช้า 2 ในการแสดงผลต่อดุลบัญชีประจำเงิน

จิราวรรณ นวลเจริญ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจที่ไม่ได้คาดการณ์ที่มีต่อผลผลิต” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาถึง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจที่คาดเคลื่อนไปจากการ คาดการณ์ของหน่วยเศรษฐกิจ

(การเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่คาดการณ์) ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตนโยบายเศรษฐกิจดังกล่าวได้แก่ นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง อัตราเงินเฟ้อ และดุลการชำระเงิน ในการศึกษา ครั้งนี้ ได้ใช้ค่าไม่คาดการณ์ของนโยบายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ได้มามากค่า Residual (ค่าจริงของแต่ละตัวแปร ลบด้วยค่าที่ได้จากการคาดการณ์ของตัวแปรนั้น ๆ) ของสมการคาดการณ์ต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ สมการผลผลิต สมการปริมาณเงิน สมการการใช้จ่ายรัฐบาล สมการสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิและสมการอัตราเงินเฟ้อ แทนการเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่คาดการณ์ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่ยกเว้นข้อมูลรายเดือนระหว่างเดือน พฤษภาคม พ.ศ.2533 - เดือนมีนาคม พ.ศ.2542 และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ในวิเคราะห์ การศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่คาดการณ์ที่มีต่อผลผลิต พบว่าการเปลี่ยนแปลงของนโยบายเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ไม่คาดการณ์ของเวลาปัจจุบันและช่วงเวลาอดีต สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงผลผลิตของเวลาปัจจุบัน โดยรวมได้ 90.21% โดยการเปลี่ยนแปลงของนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่คาดการณ์ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตของเวลาปัจจุบัน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงผลผลิตที่ไม่คาดการณ์ของเวลาปัจจุบันและช่วงเวลาอดีตย้อนหลังไป 2, 3, 4 และ 6 เดือน การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่ไม่คาดการณ์ของช่วงเวลาอดีตย้อนหลังไป 1, 3, 4, 7, 8, 9, 11 และ 12 เดือน

การเปลี่ยนแปลงของการใช้จ่ายภาครัฐบาลที่ไม่คาดการณ์ของเวลาปัจจุบันและช่วงเวลาอดีตย้อนหลังไป 3, 4, 6 และ 7 เดือน การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ต่างประเทศสุทธิที่ไม่คาดการณ์ของช่วงเวลาอดีตย้อนหลังไป 5 เดือน และอัตราเงินเฟ้อที่ไม่คาดการณ์ของช่วงเวลาอดีตย้อนหลังไป 1, 2 และ 5 เดือน จากผลการศึกษา การเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่ไม่คาดการณ์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตของเวลาปัจจุบัน แต่นโยบายดังกล่าวจะมีความล่าช้าในการส่งผลกระทบต่อผลผลิตต่างกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายของภาครัฐบาลที่ไม่คาดการณ์ (นโยบายการคลัง) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต โดยใช้ระยะเวลาสั้นที่สุด คือ เมื่อมีการใช้นโยบายการคลังที่ไม่คาดการณ์ของเวลาปัจจุบัน จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตของเวลาปัจจุบัน เช่นเดียวกันและจะส่งผลในทิศทางเดียวกัน แต่ในระยะยาวแล้วการใช้นโยบายการคลังที่ไม่คาดการณ์จะส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามซึ่งเกิดจากผลของ Crowding Out Effect กล่าวโดยสรุป การใช้นโยบาย การคลังที่ไม่คาดการณ์จะส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นในระยะสั้น การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินที่ไม่คาดการณ์ (นโยบายการเงิน) มีความล่าช้าในการส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต คือ เมื่อมีการใช้นโยบายการเงินที่ไม่คาดการณ์ของเวลาปัจจุบัน จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต ในช่วงเวลาถัดไป จากการศึกษาพบว่า การปรับตัวของการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต เมื่อกีด Shock ในนโยบายการเงิน

จะมีระยะเวลาการปรับตัวนานที่สุด ซึ่งแสดงว่านโยบายการเงินที่ไม่คาดการณ์ไว้ได้ผลในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ต่างประเทศสูงที่ไม่คาดการณ์ ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิต ล่าช้าที่สุด คือเมื่อเกิด การเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ต่างประเทศสูงที่ไม่คาดการณ์ของเวลาปัจจุบัน จะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตในอีก 5 เดือนถัดไป อัตราเงินเฟ้อที่ไม่คาดการณ์ ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงผลผลิตล่าช้าไป 1 เดือน โดยในระยะแรก ส่งผลในทิศทาง ตรงกันข้าม คือ เมื่อเกิด อัตราเงินเฟ้อที่ไม่คาดการณ์สูงขึ้น ผู้ผลิตจะลดการผลิตลง ซึ่งเรียกว่า เกิดปัญหา Stagflation และ ในเวลาถัดไปอีก 5 เดือนหลังจากเกิด Shock จะส่งผลกระทบต่อผลผลิตในทิศทางเดียวกันและจะมีค่าสัมประสิทธิ์มากที่สุด คือ ในระยะยาวอัตราเงินเฟ้อที่ไม่คาดการณ์สูงขึ้น ส่งผลทำให้การเปลี่ยนแปลงผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น

สาวนี้ย บุญยศ (2543) (ข้างถึงใน ดวงเดือน จกรปัลลอง, 2549, น.20-21) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “การลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตในประเทศไทย” โดยการลงทุนของทั่วภาครัฐบาลและเอกชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ระดับอุปสงค์รวมเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญอย่างมาก ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งจากการลงทุนตัวอย่างรุนแรงของการลงทุนภาคเอกชนในปี 2540 เนื่องมาจากปัญหาทาง เศรษฐกิจหลาย ๆ ประการ ได้ส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตหนดตัว และการที่ลักษณะการลงทุนของเอกชนมี ความไม่แน่นอนมากต่อการเข้าไปควบคุม รัฐบาลจึงควรสร้างเครื่องมือเพื่อป้องกันมิให้เศรษฐกิจขาดเสียรุ่งเรือง ซึ่ง เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ รายจ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล เพราะถือเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิต เพื่อเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทย การศึกษาในครั้งนี้จึงได้ศึกษาถึง ความสัมพันธ์ของการลงทุนภาครัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิต โดยอาศัยสมการการผลิตในรูปแบบของ Cobb-Douglas เป็นแบบจำลอง ผลการศึกษาสถานการณ์การลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะเวลา 15 ปี ที่ผ่านมา พบว่าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดับบลที่ 6 (พ.ศ.2535-2539) เป็นช่วงที่อัตราการขยายตัวของการลงทุนทั่วภาคเอกชนและภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา โดยเฉพาะการลงทุนภาครัฐบาล เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก ส่งผลให้ในช่วงดังกล่าวอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นสูงเกินเป็นอย่างมาก ที่ตั้งไว้ แต่ในปี 2540 เศรษฐกิจไทยก็เข้าสู่ภาวะหดตัวต่ำที่สุดในรอบ 15 ปี ทั้งนี้เกิดจากการลดลงในทุกด้าน โดยเฉพาะการลงทุนภาคเอกชนลดลงอย่างมาก ส่วนการลงทุนภาครัฐบาลยังคงขยายตัวแต่ลดลงจากปีก่อน ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์แบบจำลองพบว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตมีความสัมพันธ์กับอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐบาล อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน และอัตราการขยายตัวของการจ้างงาน ในทิศทาง

เดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยที่อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาค รัฐบาลมีผลกระทบก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตได้มากกว่า อัตราการขยายตัว ของการลงทุนภาคเอกชน ดังนั้นจึงควรขยายการลงทุนภาครัฐบาลโดยเฉพาะ การลงทุนในด้านการศึกษา และการสาธารณสุขให้เพิ่มมาก ขึ้น เพื่อช่วยยกระดับคุณภาพของกำลัง แรงงานของประเทศให้มีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตของ ประเทศมีการขยายตัว

สุทธาทิพ พeng ไทย (2544) ศึกษาเรื่อง “นโยบายการคลังกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย” พบว่า การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาครัฐบาลโดยรวม ซึ่งรวมถึงเงินกู้ ต่างประเทศที่นำมาใช้จ่ายของรัฐบาล ส่วนใหญ่นำมาใช้จ่ายทางด้านการบริการทางเศรษฐกิจ เช่น การเกษตร คมนาคม สื่อสาร รองลงมา คือ การป้องกันประเทศ และการบริการทั่วไปของรัฐบาล มี ผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยวัดได้จากการเปลี่ยนแปลงในรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของ ประชากร จากโครงสร้างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลในระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐบาลได้ใช้จ่ายเพื่อ การบริโภคลดลง และใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของรายจ่ายเพื่อการลงทุน เพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่าการเพิ่มของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้น จึงทำให้สัดส่วนของการใช้ จ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มมากกว่า สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนนั้น จะลงทุนทางด้านโครงสร้างทาง เศรษฐกิจพื้นฐาน เช่น การคมนาคม ขนส่งและสื่อสาร สำหรับการลงทุนด้านการเกษตรมี สัดส่วนค่อนข้างต่ำ สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคนั้น สัดส่วนของรายจ่ายด้านการบริการชุมชน และสังคมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะรายจ่ายเพื่อการศึกษา รายจ่ายด้านเศรษฐกิจ มีแนวโน้ม เพิ่มขึ้น รายจ่ายเพื่อป้องกันประเทศไทยแนวโน้มลดลงจากแต่เดิม เมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่าย งบประมาณ สำหรับขนาดการใช้จ่ายของรัฐบาลและรายได้จากการเก็บภาษีอากรของรัฐบาล เมื่อ เทียบกับต่างประเทศในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมีระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่ม ประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน เมื่อเทียบกับรายรับและรายจ่ายของรัฐบาลกับ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) นอกจากรายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาครัฐบาลแล้ว ยังมีการ ใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนอีกด้วย ที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งการลงทุนของภาคเอกชนจะส่งเสริมให้ประเทศมีการเปลี่ยนแปลงใน รายได้ต่อหัวที่แท้จริง หรือมีความกินดือดูเพื่อขึ้นหรือลดลงได้ เช่นกัน

การวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายนโยบายการคลังของรัฐบาลกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในการศึกษาได้นำแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตาม แนวความคิดของ Mankiw et al. (1992) มาใช้เป็นแบบจำลองพื้นฐานในการศึกษาในกรณีประเทศ

ไทยโดยแบบจำลองได้กำหนดให้ตัวแปรน้อยการคลัง ทั้งตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรน้อยการคลัง คือ การใช้จ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การจัดเก็บภาษีของรัฐบาล มีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยดูจากการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากร วิเคราะห์ในรูปสมการลดด้อยเชิงข้อน หาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองนองที่สุด ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ถึงปี พ.ศ. 2541

ผลการศึกษาพบว่า การใช้น้อยการคลังกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จากแบบจำลองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษา พบว่าการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรในปีที่ผ่านมา สัดส่วนของรายจ่ายเพื่อการบริโภค หรือรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย สัดส่วนการลงทุนของภาครัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือรายได้ต่อหัวที่แท้จริง ของประชากร ส่วนการเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคหรือการเปลี่ยนแปลงของระดับภาครัฐ อัตราส่วนดุลการคลังทั้งหมดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย สัดส่วนของรายได้จากการเก็บภาษีต่อรายได้ทั้งหมดของรัฐบาล ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษา น้อยการคลังกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ครั้นนี้ พบว่า การใช้จ่ายของภาครัฐบาลมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยประสบปัญหาขาดแคลนเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการลงทุน จึงต้องพึ่งพาการกู้ยืมจากต่างประเทศ แต่โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากกว่าการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน จึงทำให้การลงทุนภาคเอกชนมีบทบาทมากในการกำหนดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะ อัตราการลงทุนของภาคเอกชนมีมูลค่ามากกว่าจึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าปัจจัยอื่น ดังนั้น รัฐบาลในปัจจุบันและอนาคตควรลดการใช้จ่ายด้านการบริโภคลงและเพิ่มงบประมาณเพื่อการลงทุนให้มากขึ้น ในอดีตจนถึงปัจจุบันการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแล้ว แต่ควรจัดสรรงบประมาณให้เพิ่มขึ้นมากกว่านี้ ซึ่งจะเป็นการใช้จ่ายเพื่อการสะสมทุน จึงจะทำให้การใช้จ่ายของรัฐบาลมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากรหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อเป็นการสะสมทุนของภาครัฐบาลนั้น ได้แก่ การลงทุนทางด้านการสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุขและสาธารณูปการ ให้มากกว่าในช่วงที่ผ่านมา การลงทุนนี้ จะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้

สิทธิชัย ขัตติยวงศ์ (2544) ศึกษาเรื่อง “ประดิษฐภาพของนโยบายการคลังในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ กรณีศึกษา ประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงผลกระทบของตัวแปรเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อ รายได้ รายจ่ายของรัฐ การขาดดุลงบประมาณ และการเกินดุลจิวงของรัฐ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ใน การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สร้างแบบจำลองเศรษฐกิจโดยใช้วิธี Partial Adjustment Model และทำการประมาณค่าด้วยสมการถอดอยเชิงซ้อน และจากผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ความยึดหยุ่นของรายได้ภาษี และรายได้รวมที่แท้จริงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย เป็นองค์ประกอบของรายได้ภาษี ที่มีค่าเป็นบาทอย่างมีนัยสำคัญ เป็นไปตามความคาดหมาย สมมติฐานค่า Tax Buoyancy ของทั้งสองชนิดนี้มีค่าใกล้เคียงกันมาก และมีค่าประมาณ 1.18 (มากกว่า 1) ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ทำให้รายได้ภาษีและรายได้รวมที่แท้จริงเพิ่มขึ้นเร็วกว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ความยึดหยุ่นของรายได้ที่ภาษีที่แท้จริง และรายได้รวมที่แท้จริงต่อระดับราคาสินค้า มีค่า เป็นลบอย่างมีนัยสำคัญ เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ ราคานี้เพิ่มขึ้นเมื่อผลทำให้รายได้ภาษีที่แท้จริง และรายได้รวมที่แท้จริงลดลง และจากการศึกษาพบว่ารายได้ภาษีที่แท้จริง และรายได้รวมที่แท้จริงในช่วงเวลา ก่อนไม่มีอิทธิพลต่อรายได้ภาษีที่แท้จริง และรายได้รวมที่แท้ในปัจจุบันแต่อย่างใด

ความยึดหยุ่นของรายจ่ายที่แท้จริงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย เป็นองค์ประกอบของรายจ่ายที่มีค่าเป็นบาทอย่างมีนัยสำคัญ เป็นไปตามสมมติฐานและค่าความยึดหยุ่นดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า 1 ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อเศรษฐกิจขยายตัว ทำให้รายจ่ายที่แท้จริงเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ความยึดหยุ่นของรายจ่ายที่แท้จริงต่อระดับราคัสินค้า มีค่าเป็นบาทและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อย่างไรก็ตามค่าสถิตินี้ไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งหมายความว่า รายจ่ายที่แท้จริงเพิ่มขึ้นไม่มีผลทำให้เกิดเงินเพื่อแต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาจากค่าความยึดหยุ่นจากรายได้ และรายจ่ายต่อ Real GDP พบว่าความยึดหยุ่นของรายได้มากกว่ารายจ่ายอย่างชัดเจนซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นมากกว่ารายจ่ายรัฐบาลไม่เป็นการช้าเติมหรือกดดันให้เกิดเงินเพื่อแต่อย่างใด เพราะรายได้ที่เพิ่มขึ้นมากกว่ารายจ่ายที่เพิ่มขึ้นมีแนวโน้มทำให้รัฐบาลมีงบประมาณเกินดุลมากขึ้นหรือขาดดุลน้อยลง และยังพบอีกว่ารายจ่ายที่แท้จริงในช่วงเวลา ก่อนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (ค่าเป็นบวก) กับรายจ่ายที่แท้จริงในปัจจุบัน แต่ค่าความยึดหยุ่นดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 0.56 (น้อยกว่า 1) ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายที่แท้จริงในช่วงเวลา ก่อนมากจะทำให้รายจ่ายที่

แท้จริงในปัจจุบันลดต่ำลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นความพยายามที่จะรักษาวินัยการคลังเพื่อการควบคุมรายจ่ายของภาครัฐบาล

ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น ต่อรายได้ภาษีประเภทต่าง ๆ มีค่าเป็นบวกตามสมมติฐาน ประกอบด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีอากรนำเข้า ภาษีการค้า (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และภาษีสรรพสามิตพบว่าในระยะยาวผลกระทบของ GDP ต่อรายได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุดเท่ากับ 2.12 รองลงมาคือ ภาษีการค้า รวมภาษีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ 1.34 ภาษีอากรนำเข้า เท่ากับ 1.23 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเท่ากับ 0.98 และภาษีสรรพสามิตเท่ากับ 0.80 ตามลำดับ

ความยึดหยุ่นของรายได้ภาษีต่าง ๆ ต่อราคัสินค้า ที่มีค่าเป็นบวกและเป็นไปตามสมมติฐาน คือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีสรรพสามิต อย่างไรก็ตามค่าสถิตินี้ไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้น ราคัสินค้าที่เพิ่มขึ้น จึงไม่มีผลทำให้รายได้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

ความยึดหยุ่นของรายได้ภาษีต่าง ๆ ต่อราคalinค้า ที่มีค่าเป็นลบและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการค้า (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และภาษีอากรนำเข้าแต่การค้า (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และภาษีอากรนำค่าสถิติไม่มีนัยสำคัญ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ (ในแง่ภาษีทางตรง) มีทิศทางตรงข้ามกับราคัสินค้าอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ราคัสินค้าเพิ่มขึ้น รายได้จากภาษีนี้จะลดลง อย่างไรก็ตามรายได้ที่ลดลงนี้มีสัดส่วนที่น้อยกว่าค่าที่เพิ่มขึ้นจาก Tax Buoyancy

ผลกระทบตัวแปรเป้าหมายทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ ร้อยละการเบี่ยงเบนจากแนวโน้มของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้นระยะยาว อัตราเงินเพื่อ และการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดคิดเป็นร้อยละของ GDP ต่อ ตัวรักษาเสถียรภาพโดยอัตโนมัติ คิดเป็นร้อยละ GDP : DU/GDP มีค่าเป็นลบและเป็นไปตามสมมติฐาน แต่ค่าสถิติของ DU/GDP ต่อ GDP* และ อัตราเงินเพื่อ ไม่มีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรที่ตอบสนองอย่างเห็นได้ชัดเจน คือ การขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ เป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพภายนอก (ดุลบัญชีเดินสะพัด) โดยที่การเพิ่มขึ้นของการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด จะทำให้รัฐบาลใช้จ่ายน้อยลง งบประมาณที่ได้มีแนวโน้มขาดดุลน้อยลง หรือเกินดุลมากขึ้น

อัตราเงินเพื่อ และการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นร้อยละ GDP จะตอบสนองต่อการขาดดุลงบประมาณคิดเป็นร้อยละ GDP (Da/GDP) กล่าวคือ มีความสัมพันธ์ในทิศทางที่เป็นลบ ซึ่งเป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ความสัมพันธ์ของ Da/GDP ต่อเงินเพื่อ มีทิศทางที่เป็นลบ เป็นการช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายใน (ด้านราคาน) หมายความว่า ถ้าเงินเพื่อ

เพิ่มขึ้น ทำให้งบประมาณที่ได้มีแนวโน้มขาดดุลน้อยลง หรือ เกินดุลมากขึ้น ประกอบอัตราเงินเพื่อที่ตอบสนองต่อส่วนต่างรายได้จริงกับแผนคิดเป็นร้อยละ GDP (Ru/GDP) ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ เมื่อเงินเพื่อเพิ่มขึ้น (เศรษฐกิจรุ่งเรือง) รายได้จริงของรัฐจะเพิ่มขึ้นมากกว่ารายได้ที่ประมาณไว้ตามแผน และในขณะเดียวกันรายจ่ายจริงมากกว่ารายจ่ายที่ประมาณไว้ตามแผน และในขณะเดียวกันรายจ่ายจริงมากกว่ารายจ่ายที่ประมาณไว้ตามแผนเสมอ (สังเกตจากค่าคงที่ในสมการส่วนต่างรายได้จริงกับแผนคิดเป็นร้อยละ GDP มีนัยสำคัญทางสถิติ) แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราเงินเพื่อที่ตอบสนองต่อส่วนต่างรายจ่ายจริงกับแผนคิดเป็นร้อยละ GDP (Ru/GDP) ในทิศทางเดียวกัน หมายความว่า เมื่อเงินเพื่อเกิดขึ้น รัฐบาลจะใช้จ่ายจริงมากกว่าที่ประมาณไว้ตามแผน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร่วมกับสมการส่วนต่างรายได้จริงกับแผนคิดเป็นร้อยละ GDP (Ru/GDP) พ布ว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของเงินเพื่อในสมการ Ru/GDP มีค่ามากกว่า Gu/GDP มีผลทำให้ ค่าสัมประสิทธิ์ของเงินเพื่อในสมการ DU/GDP มีค่าติดลบซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้การขาดดุลงบประมาณกับรายจ่ายของรัฐเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม และไม่เป็นการซ้ำเติมให้ราคาน้ำมันจากการใช้จ่ายของรัฐบาลแต่อย่างใด

ผลกระทบของ Real GDP และอัตราเงินเพื่อต่อการเกินดุลจริงงบประมาณของรัฐเป็นไปตามสมมติฐานกล่าวคือ เมื่อเศรษฐกิจขยายตัว เงินเพื่อเพิ่มมากขึ้น จะทำให้รัฐบาลมีรายได้มากขึ้น รายจ่ายน้อยลง หรือ มีแนวโน้มให้งบประมาณเกิดดุลมากขึ้น ซึ่งสามารถก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางด้านการผลิตและรายได้ ทำให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ ผลกระทบของตัวแปรโครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐ (วัดจากสัดส่วนการลงทุนกับการบริโภคของรัฐ) ต่อการเกินดุลงบประมาณของรัฐ พ布ว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ กล่าวคือ เมื่อสัดส่วนการลงทุนกับการบริโภคของรัฐมีสัดส่วนลดลง ซึ่งเป็นผลจากการใช้นโยบายการคลังแบบหดตัว มีผลทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น รายจ่ายลดลง หรือมีแนวโน้มการขาดดุลงบประมาณน้อยลง หรือเกินดุลมากขึ้น ซึ่งสามารถก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางด้านการผลิตและรายได้ ส่วนผลกระทบที่เกิดจากการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด (วัดจากสัดส่วนการนำเข้าต่อการส่งออก) มีค่าเป็นบวก เป็นไปตามสมมติฐาน อย่างไรก็ตามค่าสถิติตั้งกล่าวนี้ไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งอาจจะเป็นเพียงช่วงเวลาดังกล่าว ค่าความยึดหยุ่นของการนำเข้าต่อ GDP มีค่าต่ำเท่ากับ 0.08

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษานโยบายการคลังเพียงด้านเดียว และในโลกความเป็นจริงแล้วมีประเทศไหนในโลกที่ใช้นโยบายการคลังเพียงด้านเดียว อย่างน้อยต้องใช้นโยบายการเงินควบคู่กับนโยบายการคลัง แต่จะให้น้ำหนักกับนโยบายไหนแล้วแต่ลักษณะเวลา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่ตั้งไว้ การวิเคราะห์เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์เสถียรภาพด้านราคาที่เกิดจากภาระภาษีในและนอกประเทศ ตัวแปรด้านการเงินที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อ

ราคากว่าจะมีการศึกษาว่ามีกับนโยบายการคลัง (รายได้และรายจ่ายของรัฐบาล) ได้แก่ ปริมาณเงิน และ ปริมาณเงินที่คาดการณ์ รวมถึงการ Finance จากธนาคารแห่งประเทศไทยว่าเป็นไปโดยวิธีการ

สาธิต์ คุณวิจิต์ (2546) ศึกษาเรื่อง “ผลของนโยบายการจัดสรรงบประมาณภาครัฐต่อการลงทุนภาคเอกชน” โดยศึกษาผลกระทบของนโยบายการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐบาลที่มีต่อการลงทุนของภาคเอกชน โดยเฉพาะส่วนของการจัดสรรงบประมาณด้านรายจ่ายของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อภาคการลงทุน ทั้งผลของการลดโอกาสการลงทุน และผลของการกระตุ้นการลงทุนโดยแบ่งออกเป็น ส่วนแรก ศึกษาเชิงพื้นฐานเกี่ยวกับโครงสร้างรายจ่ายและนโยบายของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของภาครัฐบาล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ โครงสร้างรายจ่ายของภาครัฐบาลในระยะที่ผ่านมาบังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 – 2544 พบร่วมกันอีกที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการขยายบทบาทของรัฐบาลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น จะเห็นแนวโน้มการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้นมากเป็นลำดับทั้งนี้ระยะเวลาตั้งแต่ก่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลตกอยู่ในสูตรที่ต้องประหยัดมาตลอด กระบวนการนักกิจกรรมการประยุทธ์ก็เกิดขึ้นไม่ได้ เนื่องจากรายจ่ายด้านการชำระดอกเบี้ยและเงินต้นเพิ่มพูนขึ้นมาก ในแต่ละปีซึ่งเป็นส่วนของตกลงผูกพันสัญญาเอาไว้ เมื่อพิจารณาในแง่ของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจะเห็นว่ารัฐบาลจัดสรรวิธีด้านหนี้เงินกู้มากที่สุด

ซึ่งรัฐบาลก็จัดสรรวิธีสอดคล้องกับเป้าหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 แต่เป้าหมายทางด้านการคลังไม่ประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ การเก็บภาษีตามสภาพเป็นจริงต่ำกว่าเป้าหมาย การขาดดุลการคลังยังคงเกินเป้าหมาย ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลได้พยายามเร่งรัดจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ประกอบกับการมีภาวะเศรษฐกิจขาดดุลโดยราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ทำให้รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายประหยัดรายจ่าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 คือ รายจ่ายด้านการลงทุนโครงการใหม่ ๆ ต้องชะลอลง เป็นผลก่อให้เกิดการขาดแคลนบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจเกือบทุกประเภท เช่น ไฟฟ้า น้ำ ระบบการสื่อสารมวลชน โครงข่ายถนนและท่าเรือ เป็นต้น มีไม่เพียงพอต่อความต้องการระบบเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังนั้น เห็นว่าในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 เป็นต้นมา พบร่วมกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลจะเน้นด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนควบคู่กับการรักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล เน้นไปในด้านการบริการสังคมและชุมชนมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริการทั่วไปและด้านอื่นๆ

ตามลำดับ ทั้งนี้จากลักษณะการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายตามลักษณะงานของรัฐบาลในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จะเห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของประชาชน ส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลเน้นไปในด้านการขยายการลงทุนในสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้นพร้อม ๆ กับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา หรือด้านสาธารณสุข ซึ่งงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวนี้ เป็นรายจ่ายที่ส่งเสริมเพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิต โดยตรงและมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงเป็นตัวกระตุ้นภาวะการค้าและการลงทุนของภาคเอกชนได้มาก

ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อศึกษาผลผลกระทบของนโยบายการจัดสรรงบประมาณด้านรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อการลงทุนของภาคเอกชน ทั้งผลการลดโอกาสการลงทุน และผลของการกระตุ้นการลงทุนซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะตรวจสอบความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยการประมาณค่าสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ พ.ศ. 2524–2544 การวิเคราะห์ผลของการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีต่อการลงทุนของภาคเอกชนพบว่า นโยบายการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลด้านต่าง ๆ นั้นมีผลต่อการลงทุนของภาคเอกชน คือ งบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุข และงบประมาณรายจ่ายด้านการคมนาคมส่วนตัวและกิจกรรมสื่อสาร นั้นเป็นส่วนที่กระตุ้นหรือสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันประเทศงบประมาณด้านการศึกษา งบประมาณรายจ่ายด้านการประกันสังคม และงบประมาณด้านอื่น ๆ มีผลในทางด้านลบต่อการลงทุนของภาคเอกชน ซึ่งตัวแปรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลแต่ละด้านจะมีผลของภาคเอกชนต้องใช้ระยะเวลามากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป ยกเว้นงบประมาณรายจ่ายด้านป้องกันประเทศ

จากการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ดังนั้น นโยบายการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายมักจะดำเนินนโยบายแบบขาดดุลติดต่อกันเป็นเวลานาน ดังนั้นหากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจที่เป็น ย่อมก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจ ซึ่งการศึกษาพบว่า งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านการคมนาคม ขั้นสูงและการสื่อสาร รัฐบาลได้ให้ความสำคัญโดยมีการจัดสรรงบประมาณไว้ลำดับต้น ๆ ซึ่งก็สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด และเป็นรายจ่ายที่ช่วยยกระดับคุณภาพของแรงงานของประเทศไทยให้มีความสามารถหรือมีผลิตภาพในการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น ดังนั้นรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้เพิ่มขึ้นก็จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของภาคเอกชนได้ ส่วนงบประมาณรายจ่ายด้านการป้องกันประเทศของประเทศไทยมีขนาดใหญ่และมีสัดส่วนที่สูงมากตลอด ซึ่งเมื่อพิจารณาด้านการเงินของประเทศไทยแล้วการนำเข้าอาชญากรรมจากต่างประเทศ จึงควรจัดสรรว่าให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยให้มากยิ่งขึ้น จากการที่รัฐบาลจะใช้วิธีการ

ชุดเชยการขาดดุลในงบประมาณด้วยวิธีการอย่างไร นั่นก็คือ ผลการชุดเชยการขาดดุลในงบประมาณของรัฐบาลย้อมส่งผลกระทบกับภาคเอกชนได้เช่นกัน ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรจะนำเอาวิธีการชุดเชยการขาดดุลในงบประมาณของรัฐบาลเข้ามาพิจารณาด้วย

อัสนี แหงษ์ทอง (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับประเทศฟิลิปปินส์และสิงคโปร์ และศึกษาผลของการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งจากการศึกษาพบว่ารัฐบาลไทยได้จัดสรรายจ่ายประจำ ซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ รายจ่ายดอกเบี้ยและรายจ่ายเงินคุณหนุนและเงินออนไลกว่ารายจ่ายลงทุนในทุก ๆ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเมื่อพิจารณาสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ พ布ว่าประเทศไทยมีแนวโน้มสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง เช่นเดียวกับประเทศไทย ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินสมีสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกับประเทศไทยและสิงคโปร์ ส่วนการจัดสรรายจ่ายลงทุน พ布ว่าประเทศไทยได้จัดสรรายจ่ายลงทุน โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ แผนพัฒนาฯ ส่วนประเทศสิงคโปร์มีแนวโน้มสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง เช่นเดียวกับประเทศไทย ในขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์มีสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในทิศทางตรงกันข้ามกับประเทศไทย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทยฟิลิปปินส์ จัดสรรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการมากกว่ารายจ่ายด้านอื่น ๆ เช่น รายจ่ายดอกเบี้ยและรายจ่ายเงินคุณหนุนและเงินออนไลน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบจำลองของ Sanjeev Gupta,Benedict Clements,Emanuele Baldacci and Carlos Mulas – Granados มาใช้เป็นแบบจำลองในการศึกษา โดยการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศฟิลิปปินส์

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พ布ว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว อัตรากำลังแรงงาน อัตราส่วนรายจ่ายลงทุนและเงินออนไลน์ อัตราการขยายตัวของรายจ่ายลงทุนภาครัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัว แสดงว่าเมื่อตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น จะส่งผล

ทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งทิศทางความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ให้ไว้ ในขณะที่อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง อัตราการขยายตัวของรายจ่ายดอกเบี้ย อัตราการขยายตัวของรายได้ภาษีอากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัว ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยสิงคโปร์ พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว อัตรากำลังแรงงาน อัตราส่วนรายจ่ายลงทุนภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ อัตราการขยายตัวของรายจ่ายลงทุนภาครัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัว ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงว่าเมื่อตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มนี้เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่วนอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัว ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐาน และอัตราการขยายตัวของรายได้ภาษีอากรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัว ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศฟิลิปปินส์ พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว อัตราส่วนรายจ่ายลงทุนภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอัตราการขยายตัวของรายจ่ายลงทุนภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอัตราการขยายตัวของรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการ อัตราการขยายตัวของรายจ่ายลงทุนภาครัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัว เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งแสดงว่าเมื่อตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มนี้เพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยที่แท้จริงต่อหัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ส่วนอัตรากำลังแรงงาน อัตราการค้า อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเงินอุดหนุนและเงินโอน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทยที่แท้จริงต่อหัว ซึ่งมีทิศทางตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่อัตราการขยายตัวของรายจ่ายเงินเดือนและ

ค่าจ้าง อัตราการขยายตัวของรายได้ภาษีอากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อห้า ซึ่งตรงกันข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปีyanนท์ กุญแจทอง (2547) ศึกษาเรื่อง “ผลกระทบดำเนินงานของรัฐบาลที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” โดยการศึกษาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐบาลในระบบเศรษฐกิจและศึกษาผลการดำเนินการของภาครัฐบาลที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างทางการคลังของรัฐบาล ประกอบด้วย รายได้ รายจ่าย การก่อหนี้สาธารณะและนโยบายการคลัง ตลอดจนวิธีการและแนวทางที่ใช้ในการบริหารประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวม รายได้รัฐบาลที่สำคัญที่สุด คือ รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากร โดยโครงสร้างรายได้สามารถแบ่งได้เป็น รายได้จากการภาษีอากร ซึ่งจำแนกเหล่ารายได้จากการภาษีอากร ได้เป็นภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม ส่วนรายได้ที่มิใช่ภาษีอากร เป็นรายได้จากการแหล่งอื่น ๆ นอกจากนี้จากการภาษีอากรได้แก่ รายได้จากการเงินอุดหนุนและการให้ รายได้จากรัฐพัณฑ์ เป็นต้น ส่วนรายจ่ายรัฐบาลนั้น รัฐบาลจะมีการใช้จ่ายเพื่อรักษาและดับการดำเนินงานของรัฐบาลและเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวม ซึ่งโครงสร้างการใช้จ่ายของภาครัฐบาลจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การใช้จ่ายเพื่อการลงทุน เป็นการใช้จ่ายที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตจึงสร้างความเจริญเติบโตให้กับเศรษฐกิจโดยตรง ซึ่งการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเป็นการสะสมที่สำคัญเพื่อเป็นรากฐานช่วยในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ซึ่งเป็นการใช้จ่ายที่มิได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง นอกเหนือไปนี้ การดำเนินการทางด้านรายจ่ายของรัฐบาลมีผลต่อการขยายตัวของการบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชนให้เพิ่มสูงขึ้นด้วย

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของรัฐบาลที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้อาศัยแบบจำลองของ Diego Romeo de Avila and Struach มาใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษา โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง กับกลุ่มของตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย รายได้รวมของรัฐบาล รายจ่ายรวมของรัฐบาล การลงทุนภาคเอกชน การลงทุนภาครัฐบาล การใช้จ่ายในการบริโภคของรัฐบาล รายได้ภาษีทางตรง รายได้ภาษีทางอ้อม และเพิ่มตัวแปร dummy คือ การเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ เพื่อขัดผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว วิเคราะห์ในรูปสมการลด้อยเชิงข้อนามความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ซึ่งข้อมูลที่ใช้การศึกษาเป็นข้อมูลรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ.2522–2546

ผลการศึกษาพบว่า รายจ่ายรวมของรัฐบาล การลงทุนของเอกชน การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล รายได้ภาษีทางอ้อมและรายได้รวมของรัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเมื่อตัวแปรต่าง ๆ ในกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงเพิ่มขึ้นตามไปด้วยซึ่งทิศทางความสัมพันธ์ของกลุ่นตัวแปรนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนรายได้ภาษีทางตรงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเมื่อรายได้ภาษีทางตรงเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่แท้จริงลดลง ซึ่งทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการลงทุนของรัฐบาล และการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มยุรี หนูนิม (2547) ศึกษาเรื่อง “โครงสร้างทางการคลังและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย” โดยได้แยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาผลของรายจ่ายรวมและรายได้รวมของรัฐบาลที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และ ส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาโครงสร้างทางการคลังด้านรายได้และรายจ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยจำแนกรายได้ตามแหล่งเงินได้ ซึ่งได้แก่ รายได้จากการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้ nit บุคคล ภาษีฐานการบริโภค (ประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพาณิช ภาษีการค้า) ภาษีการค้าระหว่างประเทศ (ภาษีศุลกากร) ภาษีอากรอื่น ๆ และรายได้ที่มิใช้ภาษีอากรสำหรับรายจ่ายจะแยกพิจารณาโดยจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงาน 4 ด้าน ได้แก่ รายจ่ายด้านเศรษฐกิจ รายจ่ายด้านการศึกษาและสาธารณสุข รายจ่ายการบริหารด้านทั่วไป และรายจ่ายด้านอื่น ๆ

การวิเคราะห์โครงสร้างทางการคลังและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในครั้งนี้ ได้นำแบบจำลองการเจริญเติบโต ตามแนวคิดของ มิลเลอร์ และ รุสเซค (Miller & Russek, 1997, p.607) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษากรณีของประเทศไทย โดยแบบจำลองได้กำหนดให้โครงสร้างทางการคลังด้านรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล และตัวแปรพื้นฐานมีผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรืออัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวของประชากร

ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนที่หนึ่งผลปรากฏว่า การลงทุนภาคเอกชน ดุลการคลังของรัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวของประชากรในปีที่

ผ่านมา อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร การเปิดประเทศ รายได้รวมของรัฐบาล และรายจ่ายรวมของรัฐบาล ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนที่สอง ผลปรากฏว่า การลงทุนภาคเอกชนรายจ่ายด้านเศรษฐกิจในปีที่ผ่านมา รายจ่ายด้านการศึกษาและสาธารณสุขย้อนหลังไป 3 ช่วงเวลา รายจ่ายด้านการบริหารทั่วไป ดูถูกการคลังของรัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอัตราเงินเฟ้อ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีการค้าระหว่างประเทศ รายได้ที่มิใช่ภาษีอากร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อหัวของประชากรในปีที่ผ่านมา อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร การเปิดประเทศ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีฐานการบริโภค รายได้ภาษีอื่น ๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการศึกษาผลกระบวนการโครงสร้างทางการคลังด้านรายได้ของรัฐบาลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พ布ว่า รายได้จากการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีผลต่อการเจริญเติบโตมากที่สุด แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ หากมีการจัดเก็บภาษีจากบุคคลธรรมดามากขึ้น จะส่งผลให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง ดังนั้น การจัดเก็บภาษีเงินได้จากบุคคลธรรมดา จึงควรกำหนดอัตราภาษีให้เป็นอัตราภาระน้ำหนักและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและไม่ทำให้แรงจูงใจในการทำงานลดลง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อรายได้ การออม และการบริโภคของประชาชน และส่งผลต่อเนื่องต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย

2. จากการศึกษาผลกระบวนการ ของโครงสร้างทางการคลังด้านรายจ่าย ของรัฐบาลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ พ布ว่า รายจ่ายการศึกษาและสาธารณสุข เป็นรายจ่ายด้านหนึ่งที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาก แต่ต้องใช้ระยะเวลากว่าจะมีผลต่อการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ และพ布ว่าตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 เป็นต้นมา สัดส่วนโดยเฉลี่ยด้านการศึกษาและสาธารณสุข มีสัดส่วนมากขึ้น แต่รัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณรายจ่ายการลงทุนด้านนี้ให้มากขึ้น เนื่องจากรายจ่ายด้านนี้ มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และพัฒนาสังคม และเป็นการวางแผนรากฐานที่ยั่งยืน เพื่อการพัฒนาประเทศไทยไป ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8

นุ Juriey พรมศรี (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย” โดยมีบทสรุปจากการศึกษาคือ ใน การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจนับเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ

ตั้งแต่แผนฯ 1 จนถึงปัจจุบัน มีผลทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเปลี่ยนไปจากการพัฒนาที่เน้นทางด้านเกษตรกรรม เป็นการพัฒนาที่เน้นทางด้านอุตสาหกรรม การศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้แบ่งการพิจารณาออกเป็นด้านเศรษฐกิจภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตร ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2538 ถึงไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2547 และทำการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษาที่ได้พบว่า

ด้านการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศโดยรวม ตัวแปรด้านรายได้ต่อหัวปีที่ผ่านมา การสะสมทุนปีปัจจุบัน กำลังแรงงานปีปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวมในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รายได้ภาชนะมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตรนั้น พบว่า รายได้ต่อหัว และกำลังแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรที่อิทธิพลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมากที่สุด คือ กำลังแรงงาน รองลงมาคือ รายได้ต่อหัว ซึ่งมีผลกระทบในลักษณะเดียวกันกับการเจริญเติบโตในภาคเศรษฐกิจรวม

อีกทั้งได้มีข้อเสนอแนะว่า จากการศึกษาตัวแปรอิสระทุกด้านที่เปรียบเทียบกัน แสดงให้เห็นว่า ภาคเศรษฐกิจของประเทศไทยในระดับที่แตกต่างกันออกไป แต่ในการที่จะทำให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว และยังยืนยัน ประเทศไทยจะต้องสร้างความสมดุลของการพัฒนาให้เกิดขึ้น คือ ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรมระหว่างเมือง และชนบท โดยเน้นการกระจายสาขาวัสดุปโภคภัณฑ์ พื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และถนนออกสู่ชนบทอย่างทั่วถึง การกระจายการลงทุนออกสู่ชนบท เป็นการสร้างงานในชนบท ไม่ให้เกิดการกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ เท่านั้น และกระจายอำนาจให้ห้องคินสามารถเลือกพัฒนาห้องคินตัวเอง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารห้องคินของตน เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันของชุมชนนั้น ๆ

โครงสร้างการผลิตความมีการเปลี่ยนแปลงโดยการผลิตเปลี่ยนจากอาชีวพื้นฐานที่รับพยากรณ์ รวมชาติ และแรงงานมากเป็นการใช้ทรัพยากรในอัตราที่ลดลงด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ และการใช้เทคโนโลยีในการผลิตมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร คือ ประชากรวัยเด็กจะลดลง ขณะที่ประชากรวัยทำงาน และวัยสูงอายุจะมากขึ้น การผลิตหันไปสู่การผลิตสาขาอุตสาหกรรมบริการ และการเกษตร

ที่ทันสมัย ทำให้ความต้องการกำลังคนที่มีคุณสมบัติสูงขึ้น คือ ต้องการแรงงานที่มีฝีมือ ซ่างเทคนิค และกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การจัดการมากขึ้น การพัฒนามนุษย์ความรุ่งเรืองในไปสู่ทิศทางเพื่อรับความต้องการกำลังคนรุ่นใหม่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป

การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทย โดยการพัฒนาคุณภาพ และรูปแบบผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เร่งรัดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การผลิตการจัดการและการพัฒนาคน ให้การส่งเสริมการลงทุนในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรด้วยการจัดการสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ และระยะเวลาใช้คืนให้ยาวขึ้น จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปลดภาระภาษีนำเข้า และกระบวนการศุลกากร ปรับปรุงระบบ การคำนวณความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าและภาระลงทุน และขีดความสามารถในการขยายตลาดส่งออก และนำเข้าวัสดุดีบ

เพิ่มขีดความสามารถในการผลิต ภาคการเกษตร โดยเร่งรัดปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร เพิ่มมูลค่าเพิ่ม ให้สินค้าเกษตร เพิ่มมูลค่าเพิ่ม ให้สินค้าเกษตร โดยส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจต่อเนื่องทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร สร้างความเชื่อมโยงการตลาด การแปรรูป และการผลิต โดยจัดตั้งตลาดชื่อขายล่วงหน้า พัฒนาเทคโนโลยี พัฒนาระบบการนำเข้า และระบบการส่งออก

ส่งเสริม และพัฒนางานวิจัยในทุกด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีด้านการเกษตรทั้งพืช และสัตว์ เนื่องจากในปัจจุบันจะมีข้อกีดกันทางการค้าในรูปแบบที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรมากขึ้น เช่น ข้อตกลงการใช้มาตรการสุขอนามัยพืช และสัตว์ เป็นต้น ดังนั้น ทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการพัฒนางานวิจัยใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการสินค้าในตลาดโลก และข้อตกลงทางการค้า โดยภาครัฐควรเพิ่มบทบาทให้มากขึ้นในการส่งเสริมการใช้มาตรการภาษี เช่น เสียภาษีอัตราศูนย์ สำหรับงานวิจัยพัฒนาที่สามารถใช้ในเชิงพาณิชย์ในระยะเริ่มแรก นอกจากนอกจากจากนั้น ควรเร่งสร้างเสริมความร่วมมือในงานวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ระหว่างภาครัฐ และเอกชนให้เพิ่มมากขึ้น

2.2 วรรณกรรมและผลงานวิจัยภายนอกประเทศ

Kitti Limskul (1991)(อ้างถึงใน พฤติ จิวไชยวด, 2548, น.34) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Source of economic growth owing to education and labour quality โดยสร้างดัชนีคุณภาพแรงงานที่วัดจากการศึกษา และทดสอบอิทธิพลของดัชนีคุณภาพแรงงานที่มีต่อคุณภาพแรงงานที่มี

ต่อการเจริญเติบโตของผลผลิตในแต่ละสาขาเศรษฐกิจของประเทศไทย ใช้ข้อมูลปี ค.ศ.1970 – 1984

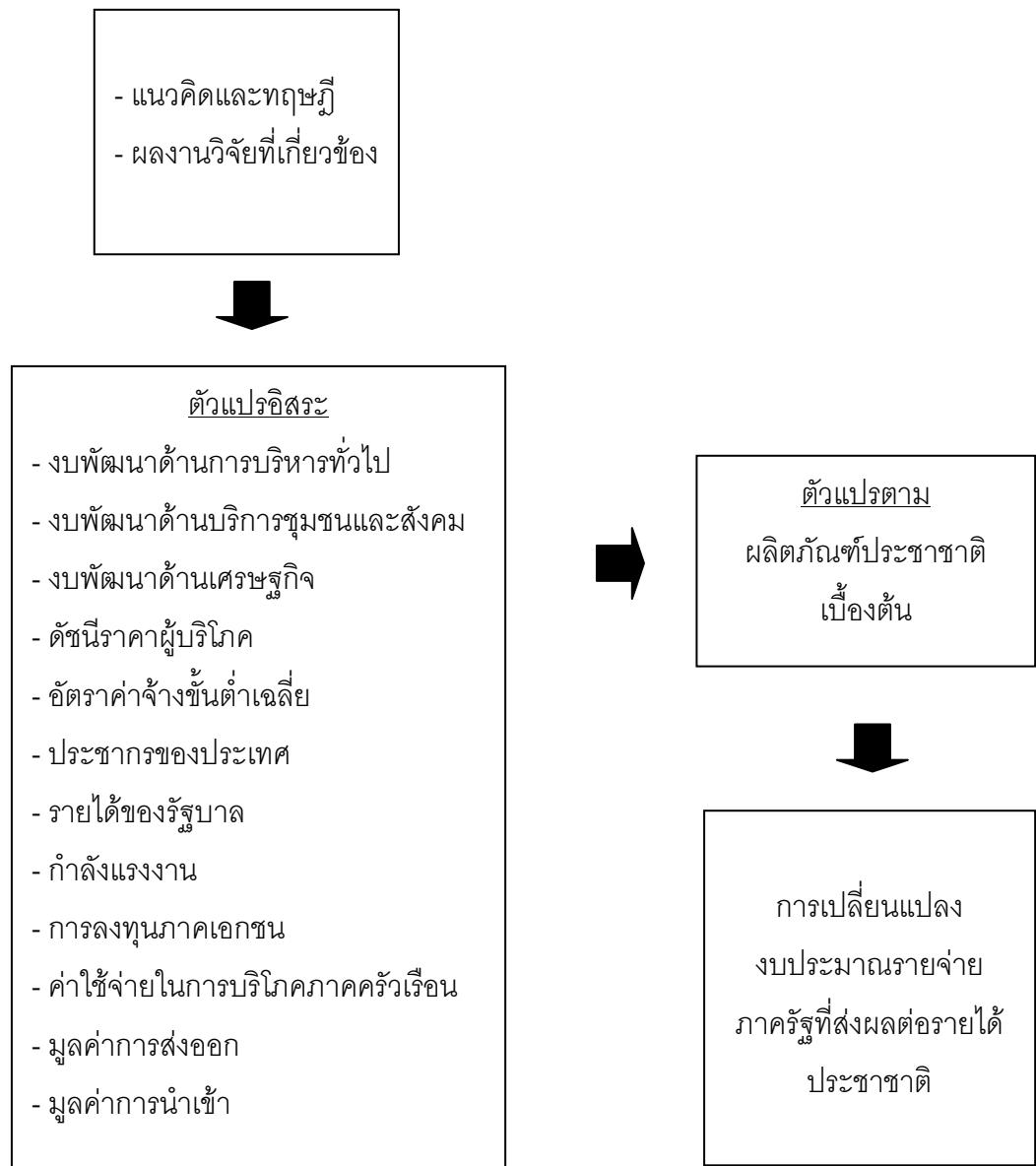
ผลการศึกษาพบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยส่วนใหญ่ เป็นผลมาจากการแรงงานที่ไม่มีการศึกษา กำลังแรงงานกลุ่มนี้ทำให้ผลผลิตภายในประเทศในช่วงปี ค.ศ.1974 – 1984 เพิ่มขึ้นในอัตราอยู่ที่ 1.45 – 1.93 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีปริมาณแรงงานที่มีการศึกษาเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณแรงงานทั้งหมด ซึ่งในช่วงที่ทำการศึกษานั้นได้มีการเขียนนโยบายแรงงานถูกเป็นสำคัญจึงอาจเป็นผลให้อัตราการเจริญเติบโตของไทยมีค่าค่อนข้างต่ำ ในกรณีเคราะห์การเจริญเติบโตของเศรษฐกิจแต่ละสาขา พบร่วมกันที่ไม่มีการศึกษาจะมีบทบาทต่อสาขาเกษตรกรรมมากที่สุด และในสาขาวัฒนธรรมนั้น แรงงานที่ไม่มีการศึกษาจะมีบทบาทต่อการเพิ่มผลผลิตค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มแรงงานที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้นจะทำให้ผลผลิตในแต่ละสาขาเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นสำหรับทุกรายนี่ และแรงงานที่มีการศึกษาสูงมีบทบาทต่อผลผลิตสาขาบริการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สาขาสาธารณูปโภค การค้า หัตถกรรม แล้วเกษตรกรรม ตามลำดับ

Lin Steven A.Y. (1994) (ยังถือใน พุทธพงศ์ สนทะมิน, 2546, น.23) ได้ทำการศึกษาถึงขนาดของการใช้จ่ายของรัฐบาล และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยวิเคราะห์การใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวน 62 ประเทศ โดยแบ่งเป็น ประเทศพัฒนาจำนวน 20 ประเทศ และประเทศกำลังพัฒนาจำนวน 42 ประเทศ ด้วยกัน ซึ่งจะแบ่งการใช้จ่ายของรัฐบาลออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ รายจ่ายเพื่อการลงทุน หรือ รายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิต และรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต โดยการวิเคราะห์ในรูปของแบบจำลองสมการเกี่ยวนี้ (Simultaneous Equation Model) ที่ประกอบด้วย 3 สมการ คือ สมการการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สมการการลงทุนภาคเอกชน สมการการใช้จ่ายภาครัฐบาล ใช้วิธีประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองขั้น และวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสามขั้น โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา และข้อมูลภาคตัดขวาง Lin พบร่วมกับการใช้จ่ายของรัฐบาล มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิต มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งประเทศพัฒนา และประเทศกำลังพัฒนา แต่ รายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต คือ รายจ่ายด้านการศึกษา และรายจ่ายด้านป้องกันประเทศ นั้นไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศพัฒนา แต่จะมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

Folster and Henrekson (2000) (อ้างถึงใน นุจารี พรอมศรี, 2548, น.18) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของการใช้จ่ายภาครัฐบาลและการเก็บภาษีที่มีต่อการเจริญเติบโตซึ่งตัวแปรที่สำคัญในการศึกษา ได้แก่ การลงทุนเบื้องต้นต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราการเจริญเติบโตของกำลังแรงงาน และการเจริญเติบโตของทุนหมุนเวียนมาทำการประมาณค่าอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยประมาณค่าขนาดของรัฐบาลโดยใช้ภาษีรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น และรายจ่ายรัฐบาลรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง ในช่วงปี ค.ศ. 1970 – 1995 ในรูปสมการดดอยเชิงช้อน ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษา พบว่า รายจ่ายรัฐบาลรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตในทิศทางตรงกันข้าม แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลของสัมประสิทธิ์ของการเก็บภาษี และรายจ่ายภาครัฐบาลจะมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีดดอยแบบถ่วงน้ำหนัก OECD พบว่ามีความสัมพันธ์ร้อยละ 72 ระหว่างอัตราภาษี และสัดส่วนของประชากรที่มีอายุ 65 ปี หรือมากกว่า การใช้จ่ายภาครัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 ในบางประเทศ เช่น สวีเดน โปรตุเกส ขนาดของภาครัฐจะเพิ่มขึ้น ขณะที่ประเทศไทย เช่น อังกฤษ และเนเธอร์แลนด์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย อัตราการใช้จ่ายภาครัฐบาลในปี ค.ศ. 1990 ร้อยละ 65 สำหรับประเทศไทยสวีเดน และร้อยละ 35 สำหรับประเทศไทยสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

ภาพที่ 2.1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อวิเคราะห์รายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น และปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่ามีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น โดยใช้ข้อมูลระหว่างปี 2541–2551 จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และสร้างแบบจำลองเพื่อใช้พยากรณ์ใน การวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

แหล่งข้อมูลประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่มีลักษณะเป็นอนุกรมเวลารายปี (Time Series) จากเอกสารที่แสดงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ระหว่างปี 2541–2551 ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานดังนี้

1. กระทรวงแรงงาน เก็บรวบรวมข้อมูลด้าน กำลังแรงงานรวมทั่วราชอาณาจักร และอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ
2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เก็บรวบรวมข้อมูลด้าน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยภาคครัวเรือนต่อปี
3. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เก็บข้อมูลด้าน ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน มูลค่าการลงทุนภาคเอกชน มูลค่าการนำเข้า และมูลค่าการส่งออก
4. สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี เก็บข้อมูลด้าน งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และรายได้ของรัฐบาล
5. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ เก็บข้อมูลด้าน ดัชนีราคาผู้บริโภค
6. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เก็บข้อมูลด้าน จำนวนประชากรของประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ผู้ศึกษาได้ศึกษา และค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) จากแหล่งข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ ตำรา บทความ วารสาร รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานประจำปี เอกสาร สื่อสื่อเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น หลังจากนั้น บันทึกข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารที่ได้ศึกษาลงในแบบบันทึกข้อมูล

แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่กำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ผู้วิจัยเลือกปัจจัยที่นำพาดสูบหาความสัมพันธ์ และสามารถแสดงแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาได้ดังนี้

$$GDP = f(B_1 + B_2 + B_3 + PI + W + Pop + INC + L + I + C + EX + IM)$$

โดย

ตัวแปรตาม

$$GDP = \text{ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในปี } t \text{ (หน่วย : ล้านบาท)}$$

ตัวแปรอิสระ

$$B_1 = \text{งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปในปี } t \text{ (หน่วย : ล้านบาท)}$$

$$B_2 = \text{งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคมในปี } t \text{ (หน่วย : ล้านบาท)}$$

$$B_3 = \text{งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจในปี } t \text{ (หน่วย : ล้านบาท)}$$

$$PI = \text{ดัชนีราคาผู้บริโภคในปี } t \text{ (หน่วย : ร้อยละ)}$$

$$W = \text{อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยพื้นฐานในปี } t \text{ (หน่วย : บาท)}$$

$$Pop = \text{ประชากรของประเทศไทยในปี } t \text{ (หน่วย : คน)}$$

INC	=	รายได้ของรัฐบาลในปีที่ _t (หน่วย : ล้านบาท)
L	=	กำลังแรงงานในปีที่ _t (หน่วย : พันคน)
I	=	การลงทุนภาคเอกชนในปีที่ _t (หน่วย : ล้านบาท)
C	=	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐเรือนในปีที่ _t (หน่วย : ล้านบาท)
EX	=	มูลค่าการส่งออกในปีที่ _t (หน่วย : ล้านบาท)
IM	=	มูลค่าการนำเข้าในปีที่ _t (หน่วย : ล้านบาท)

โดย ให้ t = ปีพ.ศ. 2541 – 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น” การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม แต่ละคู่ความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ เพื่อที่จะสามารถกำหนดความสัมพันธ์ของแต่ละคู่ตัวแปรที่มีความเหมาะสม หลังจากนั้นจึงนำไปพิสูจน์ในสมการถดถอยเชิงช้อน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) และกำหนดรูปแบบการพยากรณ์ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นที่เหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายของภาครัฐด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งปัจจัยตัวแปรอื่น ๆ
- วิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) หลังจากการรวมข้อมูลทุกภูมิที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ นำมาประมวลผล และทดสอบความสัมพันธ์ เพื่อที่จะสามารถทดสอบความสัมพันธ์ของแต่ละคู่ตัวแปรที่มีความเหมาะสมตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นจึงนำไปพิสูจน์ในสมการถดถอยเชิงช้อน ของตัวแปรต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงช้อน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) สำหรับหาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์ถึงปัจจัยที่เหมาะสมต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ค่าที่ใช้ในการพิจารณาจะประกอบไปด้วยค่า R-Square (R^2) ค่า Adjusted R-Square ค่า Durbin – Watson Statistics และค่า Coefficient ของปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนด โดยค่าต่าง ๆ มีหลักในการพิจารณาดังนี้

R-Square เป็นค่าที่ใช้อธิบายถึงผลกระทบของกลุ่มตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อตัวแปรตามว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

Adjusted R-Square เป็นค่าที่นิยมใช้มากกว่าค่า R^2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าขนาดของตัวอย่างมีจำนวนน้อย เพราะจะเป็นการลด biased ที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ เพราะในบางครั้งค่า R^2 จะมีค่าเพิ่มสูงขึ้นอันเนื่องมาจาก การเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าไปในสมการ โดยที่ตัวแปรนั้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

Durbin-Watson Statistics เป็นวิธีการที่ใช้ในการทดสอบว่าสมการที่สร้างขึ้นเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ในตัว (autocorrelation) หรือไม่ กล่าวคือ ชุดของตัวแปรอิสระในสมการนั้นถ้ามีความสัมพันธ์กันเอง จะทำให้ตัวประมาณค่า (estimator) มีค่าของความแปรปรวนที่ไม่ต่ำที่สุด

F-statistics เป็นค่าที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ หรือความเป็นเหตุเป็นผลกันของตัวแปร ซึ่งในที่นี้หมายถึงปริมาณความต้องการรายบุคคลตัวแปรอิสระทุก ๆ ตัวในสมการที่มีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวขึ้นไป ค่าของ F-Statistics ยิ่งมีค่ามากเท่าใดแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระเหล่านั้น สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดีเท่านั้น

t-statistics เป็นค่าที่ใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ หรือความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระแต่ละตัวในสมการ ค่า t-test สามารถบอกถึงความมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในสมการว่า มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ (significance level) หรือไม่ตามระดับความเชื่อมั่นที่กำหนด

ค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) ของตัวแปรอิสระต่าง ๆ ทำการพิจารณาเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเหล่านั้นว่า มีความสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ หากมีความขัดแย้งกันจะทำการหาเหตุผลในการอธิบาย

ข้อมูลที่ประกอบการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด บทความ วรรณสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จำนวน 12 ตัวแปร ระหว่างปี 2541 – 2551 ได้แก่

1. งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป
2. งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม
3. งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
4. ดัชนีราคาผู้บริโภค

5. อัตราค่าจ้างขันต่อเนื่อ
6. ประชากรของประเทศ
7. รายได้ของรัฐบาล
8. กำลังแรงงาน
9. การลงทุนภาคเอกชน
10. ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน
11. ผลกระทบของการส่งออก
12. ผลกระทบการนำเข้า

ตารางที่ 3.1 ตารางสรุปข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ปี	งบพัฒนาการ บริหารทั่วไป	งบพัฒนา เศรษฐกิจ	งบมิการ ชุมชนและ สังคม	ดัชนี ราคา ผู้บริโภค	อัตรา ค่าจ้าง ขันต่อ เดือน	ประชากรของ ประเทศไทย	รายรับของ รัฐบาล	กำลัง ^{แรงงาน}	การลงทุน ภาคเอกชน	ค่าใช้จ่ายใน การบริโภค ภาคครัวเรือน	มูลค่าการ ส่งออก	มูลค่าการ นำเข้า	GDP
2541	169,101.50	199,367.40	346,149.10	82.0	144	61,466,178	1,024,960	32,716	585,301	1,478,785	1,519,992	1,066,321	2,749,684
2542	164,261.40	196,373.30	347,904.70	82.2	144	61,661,701	862,690	32,910	566,413	1,542,775	1,657,258	1,178,170	2,871,980
2543	175,462.20	187,630.00	376,581.50	83.5	144	61,878,746	822,897	33,393	597,442	1,623,716	1,947,081	1,497,672	3,008,401
2544	261,323.60	205,094.50	382,498.20	84.9	147	62,308,887	871,140	33,831	604,215	1,690,644	1,865,083	1,415,355	3,073,601
2545	327,530.40	239,247.10	426,517.10	85.4	145.63	62,799,872	903,550	34,261	643,775	1,782,648	2,088,768	1,609,265	3,237,042
2546	265,133.20	319,539.20	415,227.60	87.0	146.75	63,079,765	956,550	34,901	721,400	1,898,464	2,236,542	1,744,468	3,468,166
2547	322,188.50	337,125.90	434,981.40	89.4	144.64	61,973,621	1,067,660	35,717	816,351	2,016,859	2,451,193	1,977,900	3,688,189
2548	332,983.30	296,571.20	476,334.70	93.4	148.87	62,418,054	1,366,200	36,131	902,420	2,109,339	2,554,384	2,155,978	3,858,019
2549	241,660.90	340,375.30	544,130.50	97.8	153.59	62,828,706	1,579,400	36,429	937,423	2,173,060	2,788,007	2,227,577	4,059,645
2550	284,616.30	332,282.90	655,123.20	100.0	157.40	63,038,247	1,673,200	36,954	949,283	2,207,884	2,985,608	2,303,426	4,259,633
2551	325,881.10	321,879.70	694,885.60	105.4	165.22	63,389,730	1,772,500	37,509	960,129	2,263,303	3,149,646	2,475,273	4,369,481

ที่มา : จากตารางภาครัฐที่ 1 - 16

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น” ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดตัวแปรในการศึกษาวิจัย โดยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระเพื่อศึกษา “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น” เพื่อนำมาวิเคราะห์รายจ่ายภาครัฐ และ ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลอย่างไรต่อปัจจัยการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2551 โดยนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

- 4.1 กำหนดสมการตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น
- 4.2 การกำหนดตัวแปรเพื่อทดสอบความสมมติฐานที่ตั้งไว้
- 4.3 ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐาน
- 4.4 การกำหนดสมการทดถอยเชิงชั้น (Multiple Regression Analysis)
- 4.5 ผลการศึกษาจากการประมาณผลข้อมูล

4.1 กำหนดสมการตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จากฟังก์ชันความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม นำมากำหนดเป็นสมการเพื่อศึกษา ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{GDP} = & \beta_0 + \beta_1 B_1 + \beta_2 B_2 + \beta_3 B_3 + \beta_4 PI + \beta_5 W + \beta_6 Pop + \beta_7 INC + \\ & \beta_8 L + \beta_9 I + \beta_{10} C + \beta_{11} EX + \beta_{12} IM + \epsilon \end{aligned}$$

โดย ตัวแปรตาม

$$\text{GDP} = \text{ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในปีที่}_t \text{ (หน่วย : ล้านบาท)}$$

ตัวแปรอิสระ

$$\beta_0 = \text{ค่าคงที่}$$

$$\beta_{1-12} = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร 1 ถึง 12}$$

B_1	=	งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
B_2	=	งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคมในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
B_3	=	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
PI	=	ดัชนีราคาผู้บริโภคในปีที่ t (หน่วย : ร้อยละ)
W	=	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยพื้นฐานในปีที่ t (หน่วย : บาท)
Pop	=	ประชากรของประเทศไทยในปีที่ t (หน่วย : คน)
INC	=	รายได้ของรัฐบาลในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
L	=	กำลังแรงงานในปีที่ t (หน่วย : พันคน)
I	=	การลงทุนภาครัฐในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
C	=	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือนในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
EX	=	มูลค่าการส่งออกในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
IM	=	มูลค่าการนำเข้าในปีที่ t (หน่วย : ล้านบาท)
ϵ	=	ค่าความคลาดเคลื่อน สำหรับในการศึกษาวิจัย
โดย ให้ t	=	ปี พ.ศ. 2541 – 2551

4.2 การกำหนดตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.1
ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่าความสัมพันธ์	สมมติฐานวิจัย
1	งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป	GDP	$b>0$	การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
2	งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม	GDP	$b>0$	การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคมส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
3	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	GDP	$b>0$	การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
4	ดัชนีราคาผู้บริโภค	GDP	$b<0$	การเปลี่ยนแปลงดัชนีราคาผู้บริโภคส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางตรงกันข้าม
5	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย	GDP	$b>0$	การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
6	ประชากรของประเทศ	GDP	$b>0$	การเปลี่ยนแปลงประชากรส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่าความสัมพันธ์	สมมติฐานนิจัย
7	รายได้ของรัฐบาล	GDP	$b < 0$	การเปลี่ยนแปลงรายได้ของรัฐบาลส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางตรงกันข้าม
8	กำลังแรงงาน	GDP	$b > 0$	การเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงานส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
9	การลงทุนภาคเอกชน	GDP	$b > 0$	การเปลี่ยนแปลงการลงทุนภาคเอกชนส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
10	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐบาล	GDP	$b > 0$	การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐบาลส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
11	มูลค่าการส่งออก	GDP	$b > 0$	การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางเดียวกัน
12	มูลค่าการนำเข้า	GDP	$b < 0$	การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลง GPD ในทิศทางตรงกันข้าม

ที่มา : สมมติฐานนิจัย

หมายเหตุ : b คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร

ตารางที่ 4.2

สมมติฐานทางสถิติ

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	สมมติฐานทางสถิติ
1	งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป	GDP	$H_0: \beta_1 = 0$ (งบพัฒนาด้านการบริหารฯ และ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_1 \neq 0$ (งบพัฒนาด้านการบริหารฯ และ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
2	งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม	GDP	$H_0: \beta_2 = 0$ (งบพัฒนาด้านบริการฯ และ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_2 \neq 0$ (งบพัฒนาด้านบริการฯ และ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
3	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	GDP	$H_0: \beta_3 = 0$ (งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_3 \neq 0$ (งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
4	ดัชนีราคาผู้บริโภค	GDP	$H_0: \beta_4 = 0$ (ดัชนีราคาผู้บริโภคและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_4 \neq 0$ (ดัชนีราคาผู้บริโภคและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
5	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย	GDP	$H_0: \beta_5 = 0$ (อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_5 \neq 0$ (อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
6	ประชากรของประเทศ	GDP	$H_0: \beta_6 = 0$ (ประชากรของประเทศและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_6 \neq 0$ (ประชากรของประเทศและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	สมมติฐานวิจัย
7	รายรับของรัฐบาล	GDP	$H_0: \beta_7 = 0$ (รายได้รัฐบาลและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_7 \neq 0$ (รายได้รัฐบาลและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
8	กำลังแรงงาน	GDP	$H_0: \beta_8 = 0$ (กำลังแรงงานและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_8 \neq 0$ (กำลังแรงงานและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
9	การลงทุนภาคเอกชน	GDP	$H_0: \beta_9 = 0$ (การลงทุนภาคเอกชนและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_9 \neq 0$ (การลงทุนภาคเอกชนและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
10	ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน	GDP	$H_0: \beta_{10} = 0$ (ค่าใช้จ่ายในการบริโภคฯ และ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_{10} \neq 0$ (ค่าใช้จ่ายในการบริโภคฯ และ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
11	มูลค่าการส่งออก	GDP	$H_0: \beta_{11} = 0$ (มูลค่าการส่งออกและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_{11} \neq 0$ (มูลค่าการส่งออกและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)
12	มูลค่าการนำเข้า	GDP	$H_0: \beta_{12} = 0$ (มูลค่าการนำเข้าและ GPD ไม่มีความสัมพันธ์กัน) $H_1: \beta_{12} \neq 0$ (มูลค่าการนำเข้าและ GPD มีความสัมพันธ์กัน)

ที่มา : จากข้อมูลตารางที่ 4.1

4.3 ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.3

ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐาน

ลำดับที่	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	R ²	Adjusted R ²	Durbin-Watson	F-Statistics	t-Statistics	β	Sig	ความสัมพันธ์ (ทิศทาง)
1	งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป	GDP	0.457	0.396	0.681	7.564	2.750	5.840	0.022	b>0
2	งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม	GDP	0.882	0.868	0.562	66.976	8.184	4.487	0.000	b>0
3	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ	GDP	0.794	0.771	0.916	34.625	5.884	7.891	0.000	b>0
4	ดัชนีราคาผู้นำบิโกรค	GDP	0.939	0.932	0.726	138.903	11.786	-68530.60	0.000	b<0
5	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย	GDP	0.727	0.696	0.586	23.927	4.882	-71077.58	0.001	b<0
6	ประชากรของประเทศ	GDP	0.610	0.566	0.887	14.063	3.750	-0.700	0.005	b<0
7	รายได้ของรัฐบาล	GDP	0.835	0.817	0.551	45.609	6.753	1.461	0.000	b>0
8	กำลังแรงงาน	GDP	0.749	0.721	1.001	26.879	5.184	1.833	0.001	b>0
9	การลงทุนภาคเอกชน	GDP	0.964	0.959	0.880	237.774	15.420	3.449	0.000	b>0
10	การบริโภคภาคครัวเรือน	GDP	0.983	0.981	0.515	514.663	22.686	-2.005	0.000	b<0
11	มูลค่าการส่งออก	GDP	0.989	0.988	2.073	828.039	28.776	1.054	0.000	b>0
12	มูลค่าการนำเข้า	GDP	0.976	0.974	1.761	373.700	19.331	1.189	0.000	b>0

ที่มา : จากการประมาณผลข้อมูล ภาคผนวก ฯ โดยมีระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 หรือซึ่งความเชื่อมั่น 95 %

ผลการศึกษาจากการทดสอบสมมติฐาน

(1) สมมติฐานที่ 1 การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0: \beta_1 = 0 \text{ (งบพัฒนาด้านการบริหารฯ และ GDP ไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1: \beta_1 \neq 0 \text{ (งบพัฒนาด้านการบริหารฯ และ GDP มีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1 การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น พ布ว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.457 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.396 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ งบประมาณพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปสามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ได้ 45.7% และค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 0.681 แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่องบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปเปลี่ยนแปลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เปลี่ยนแปลง 5.840 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่องบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพิ่มขึ้น 5.840 ล้านบาท หรือ เมื่องบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไปลดลง 1 ล้านบาทจะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 5.840 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1: \beta_1 \neq 0$ นั้นคืองบพัฒนาด้านการบริหารฯ และผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(2) สมมติฐานที่ 2 การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0: \beta_2 = 0 \text{ (งบพัฒนาด้านบริการฯ และ GDP ไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1: \beta_2 \neq 0 \text{ (งบพัฒนาด้านบริการฯ และ GDP มีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 2 การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคม ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.882 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.868 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ งบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคม สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 88.2 % และค่า Durbin-Watson Statisticos เท่ากับ 0.562 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่า t-Statistics สรุปได้ว่า งบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่องบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคมเปลี่ยนแปลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 4.487 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่องบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาทจะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 4.487 ล้านบาท หรือ งบพัฒนาด้านการบริการชุมชนและสังคมลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 4.487 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_2 \neq 0$ นั้นคือ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(3) สมมติฐานที่ 3 การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาเศรษฐกิจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0 : \beta_3 = 0 \text{ (งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ GDP ไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1 : \beta_3 \neq 0 \text{ (งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ GDP มีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 3 การเปลี่ยนแปลงงบพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.794 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.771 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ งบพัฒนาเศรษฐกิจ สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 79.4 % และค่า Durbin-Watson Statisticos เท่ากับ 0.916 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มี

ความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดแล้วจากการทดสอบค่าอิสระค่าสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า งบพัฒนาเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่องบพัฒนาเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 7.891 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่องบพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 7.891 ล้านบาท หรือ เมื่องบพัฒนาเศรษฐกิจลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 7.891 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ H_1 : $\beta_3 \neq 0$ นั้นคือ งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(4) สมมติฐานที่ 4 การเปลี่ยนแปลง ดัชนีราคาผู้บริโภค ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม ($b<0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0 : \beta_4 = 0 \text{ (ดัชนีราคาผู้บริโภคและ GDP ไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1 : \beta_4 \neq 0 \text{ (ดัชนีราคาผู้บริโภคและ GDP มีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 4 การเปลี่ยนแปลง ดัชนีราคาผู้บริโภค ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.939 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.932 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ ดัชนีราคาผู้บริโภค สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 93.9 % และค่า Durbin-Watson Statisticcs เท่ากับ 0.726 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดแล้วจากการทดสอบค่าอิสระค่าสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า ดัชนีราคาผู้บริโภค มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อดัชนีราคาผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 68,530.60 ล้านบาท ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 68,530.60 ล้านบาท หรือ ดัชนีราคาผู้บริโภคลดลงร้อยละ 1 จะส่งผลทำ

ให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 68,530.60 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_4 \neq 0$ นั่นคือ ตัวนิวเคลียค่าผู้บริโภค และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(5) สมมติฐานที่ 5 การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0 : \beta_5 = 0 \text{ (อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1 : \beta_5 \neq 0 \text{ (อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 5 การเปลี่ยนแปลง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.727 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.696 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 72.7 % และค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 0.586 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจาก การทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่ออัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย เปลี่ยนแปลง 1 บาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 71,077.58 ล้านบาท ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย เพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 71,077.58 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_5 \neq 0$ นั่นคือ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(6) สมมติฐานที่ 6 การเปลี่ยนแปลงประชากรของประเทศไทย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$H_0 : \beta_6 = 0$ (ประชากรของประเทศและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)

$H_1 : \beta_6 \neq 0$ (ประชากรของประเทศและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 6 การเปลี่ยนแปลง ประชากรของประเทศ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.610 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.566 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ ประชากรของประเทศ สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 61% และค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 0.887 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจาก การทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุป ได้ว่า ประชากรของประเทศ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อประชากรของประเทศ เปลี่ยนแปลง 1 คน จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 0.70 ล้านบาท ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ประชากรของประเทศเพิ่มขึ้น 1 คน จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 0.70 ล้านบาท หรือ ประชากรของประเทศลดลง 1 คน จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 0.70 ล้านบาท และ จากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผล พอก็จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_6 \neq 0$ นั่นคือ ประชากรของประเทศ และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(7) สมมติฐานที่ 7 การเปลี่ยนแปลงรายได้ของรัฐบาล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม ($b < 0$) อธิบายได้ดังนี้

$H_0 : \beta_7 = 0$ (รายได้รัฐบาลและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)

$H_1 : \beta_7 \neq 0$ (รายได้รัฐบาลและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 7 การเปลี่ยนแปลง รายได้ของรัฐบาล ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.835 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.817 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ รายได้ของรัฐบาล สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 83.5 % และค่า Durbin-

Watson Statisitcs เท่ากับ 0.551 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่า นัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า รายได้ของ รัฐบาล มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อรายได้ของรัฐบาล เปลี่ยนแปลง 1 ล้าน บาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 1.461 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน ก็ตามคือ รายได้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.461 ล้านบาท หรือ รายได้ของรัฐบาลลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เบื้องต้นลดลง 1.461 ล้านบาท และ จากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอกที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ H_1 : $\beta_7 \neq 0$ นั่นคือ รายได้ของรัฐบาล และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมี ความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(8) สมมติฐานที่ 8 การเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงาน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0: \beta_8 = 0 \text{ (กำลังแรงงานและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1: \beta_8 \neq 0 \text{ (กำลังแรงงานและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 8 การเปลี่ยนแปลง กำลังแรงงาน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.749 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.721 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ กำลังแรงงาน สามารถอธิบายการ กระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 74.9 % และค่า Durbin-Watson Statisticcs เท่ากับ 1.001 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับ เครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่านัยสำคัญทาง สถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า กำลังแรงงาน มี ความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความ เชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อกำลังแรงงาน เปลี่ยนแปลง 1 พันคน จะส่งผลทำให้ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 1.833 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน ก็ตามคือ กำลัง แรงงาน เพิ่มขึ้น 1 พันคน จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.833 ล้านบาท หรือ

กำลังแรงงานลดลง 1 พันคน จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 1.833 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอกที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_8 \neq 0$ นั้นคือ กำลังแรงงาน และผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(9) สมมติฐานที่ 9 การเปลี่ยนแปลงการลงทุนภาคเอกชน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$H_0 : \beta_9 = 0$ (การลงทุนภาคเอกชนและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)

$H_1 : \beta_9 \neq 0$ (การลงทุนภาคเอกชนและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 9 การเปลี่ยนแปลงการลงทุนภาคเอกชน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.964 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.959 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ การลงทุนภาคเอกชน สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 96.4 % และค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 0.880 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า การลงทุนภาคเอกชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อการลงทุนภาคเอกชนเปลี่ยนแปลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 3.449 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 3.449 ล้านบาท หรือ การลงทุนภาคเอกชนลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 3.449 ล้านบาท และจากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอกที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_9 \neq 0$ นั้นคือ การลงทุนภาคเอกชน และผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(10) สมมติฐานที่ 10 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐเรือน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$H_0 : \beta_{10} = 0$ (ค่าใช้จ่ายในการบริโภคฯและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)

$H_1 : \beta_{10} \neq 0$ (ค่าใช้จ่ายในการบริโภคฯและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 10 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.983 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.981 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ การลงทุนภาคเอกชน สามารถอธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 98.3 % และค่า Durbin-Watson Statistics เท่ากับ 0.515 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กันสำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจาก การทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุป ได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน เปลี่ยนแปลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 2.005 ล้านบาท ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 2.005 ล้านบาท หรือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน ลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 2.005 ล้านบาท และ จากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ $H_1 : \beta_{10} \neq 0$ นั้นคือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(11) สมมติฐานที่ 11 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน ($b>0$) อธิบายได้ดังนี้

$H_0 : \beta_{11} = 0$ (มูลค่าการส่งออกและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)

$H_1 : \beta_{11} \neq 0$ (มูลค่าการส่งออกและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 11 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.989 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.988 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ มูลค่าการส่งออก สามารถ

อธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 98.9 % และค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 2.073 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่า นัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า มูลค่าการ ส่งออก มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อมูลค่าการส่งออกเปลี่ยนแปลง 1 ล้าน บาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 1.054 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.054 ล้านบาท หรือ มูลค่าการส่งออกลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เบื้องต้นลดลง 1.054 ล้านบาท และ จากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ H_1 : $\beta_{11} \neq 0$ นั่นคือ มูลค่าการส่งออก และ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมี ความสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

(12) สมมติฐานที่ 12 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้า ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม ($b < 0$) อธิบายได้ดังนี้

$$H_0: \beta_{12} = 0 \text{ (มูลค่าการนำเข้าและรายได้ประชาชาติไม่มีความสัมพันธ์กัน)}$$

$$H_1: \beta_{12} \neq 0 \text{ (มูลค่าการนำเข้าและรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน)}$$

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 12 การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้า ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นพบว่าค่า R-Square เท่ากับ 0.976 และค่า Adjusted R-Square เท่ากับ 0.974 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ คือ มูลค่าการนำเข้า สามารถ อธิบายการกระจายของตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ 97.6 % และค่า Durbin-Watson Statistic เท่ากับ 1.761 แสดงถึง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กัน สำหรับเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดและจากการทดสอบค่า นัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจาก t-Statistics สรุปได้ว่า มูลค่าการ นำเข้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการทดสอบแสดงว่า เมื่อมูลค่าการนำเข้าเปลี่ยนแปลง 1 ล้าน บาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเปลี่ยนแปลง 1.189 ล้านบาท ในทิศทางเดียวกัน

กล่าวคือ มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.189 ล้านบาท หรือ มูลค่าการนำเข้าลดลง 1 ล้านบาท จะส่งผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 1.189 ล้านบาท และ จากการทดสอบสมมติฐาน มีเหตุผลพอที่จะปฏิเสธ H_0 ดังนั้น จึงยอมรับ H_1 : $\beta_{12} \neq 0$ นั้นคือ มูลค่าการนำเข้า และ รายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

4.4 กำหนดสมการถดถอยเชิงช้อน (Multiple Regression Analysis)

จากการทดสอบสมมติฐาน ตามที่ได้ศึกษาจะได้ตัวแปรปัจจัยอิสระ ที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นซึ่งสามารถนำมากำหนดรูปแบบสมการการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพื่อพยากรณ์ ถึงตัวแบบที่กำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ดังนี้

$$GDP = b_0 + b_1B_1 + b_2B_2 + b_3B_3 + b_4INC + b_5L + b_6I + b_7EX + b_8IM$$

โดย ค่าในทางสถิติ

b_0	=	ค่าคงที่
b_{1-8}	=	ค่าสมประสิทธิ์ของตัวแปร 1 ถึง 8
GDP	=	Gross Domestic Product (หน่วย : ล้านบาท)
B_1	=	งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป (หน่วย : ล้านบาท)
B_2	=	งบพัฒนาด้านบริการอาชญากรรมและสังคม (หน่วย : ล้านบาท)
B_3	=	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (หน่วย : ล้านบาท)
INC	=	รายได้ของรัฐบาล (หน่วย : ล้านบาท)
L	=	กำลังแรงงาน (หน่วย : พันคน)
I	=	การลงทุนภาคเอกชน (หน่วย : ล้านบาท)
EX	=	มูลค่าการส่งออก (หน่วย : ล้านบาท)
IM	=	มูลค่าการนำเข้า (หน่วย : ล้านบาท)

4.5 ผลการศึกษาจากการประมวลผลข้อมูล

ผลการศึกษา 1

$$\begin{aligned}
 \text{GDP} &= 1,212,636.80 - 0.042B_1 + 2.278 B_2 + 1.683B_3 - 0.008\text{INC} + 0.276 L \\
 &\quad (-0.097) \quad (1.412) \quad (1.868) \quad (-0.028) \quad (2.965) \\
 &\quad + 0.919I - 0.483\text{EX} + 0.578\text{IM} \\
 &\quad (1.090) \quad (-0.523) \quad (0.767) \\
 R^2 &= 1.000 \\
 \text{Adjusted } R^2 &= 0.998 \\
 F - \text{Statistics} &= 781.701 \\
 \text{Durbin - Watson Statistics} &= 2.971
 \end{aligned}$$

ผลการวิเคราะห์ พบว่า R^2 เท่ากับ 1.000 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ 8 ตัว ได้แก่ งบพัฒนาด้านการบริหารทั่วไป งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ รายรับของรัฐบาล กำลังแรงงาน การลงทุนภาครัฐ มนุษย์ ค่าใช้สอยและมูลค่าการนำเข้า ในสมการคิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว โดยพิจารณาจากค่า F - Statistics ซึ่งมีค่าเท่ากับ 781.701 พบว่า แบบจำลองที่ประมาณได้นี้ ชุดของตัวแปรอิสระได้เพียงบางตัว ซึ่งสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้ และ ตัวแปรอิสระบางตัว ไม่สามารถที่จะอธิบายถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้

ดังนั้น จึงนำตัวแปรอิสระบางตัว ที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน มาสร้างเป็นสมการการกำหนดรายได้ใหม่ ที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าสมการที่เหมาะสม จะประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระจำนวน 5 ตัวแปรที่มีผลจากการกำหนดสมมติฐานและการทดสอบสมการด้วยในครั้งที่ 1 ได้แก่ งบพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ งบพัฒนาด้านบริการชุมชน กำลังแรงงาน การลงทุนภาครัฐ และการนำเข้า ซึ่งสามารถกำหนดสมการได้ดังนี้

$$\text{GDP} = b_0 + b_1B_1 + b_2B_2 + b_3B_3 + b_4L + b_5I + b_6\text{IM}$$

โดย ค่าในทางสถิติ

b_0	=	ค่าคงที่
b_{1-5}	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร 1 ถึง 5
GDP	=	Gross Domestic Product (หน่วย : ล้านบาท)
B_2	=	งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม (หน่วย : ล้านบาท)
B_3	=	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (หน่วย : ล้านบาท)
L	=	กำลังแรงงาน (หน่วย : พันคน)
I	=	การลงทุนภาคเอกชน (หน่วย : ล้านบาท)
IM	=	มูลค่าการนำเข้า (หน่วย : ล้านบาท)

ผลการศึกษา 2

$$\begin{aligned} \text{GDP} = & 1,109,120.00 + 1.531 B_2 + 1.255 B_3 + 0.236 L + 1.054 I + 0.221 IM \\ & (12.202)^* \quad (5.878)^* \quad (4.181)^* \quad (5.925)^* \quad (2.677) \end{aligned}$$

R^2	=	1.000
Adjusted R^2	=	1.000
F – Statistics	=	2146.364
Durbin – Watson Statistics	=	3.007
หมายเหตุ *	หมายถึง มี	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์พบว่าการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น พ布ว่ามีค่า R^2 เท่ากับ 1.000 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติสามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ในสมการคิดเป็นร้อยละ 100 โดยสมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว โดยพิจารณาจากค่า F – Statistics เท่ากับ 2146.364 พ布ว่า แบบจำลองที่ประมาณได้นี้ ชุดของตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจากการทดสอบค่า Durbin – Watson Statistics เท่ากับ 3.007 อยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาสัมพันธ์ในตัว จากการทดสอบค่านัยสำคัญ

ทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์แต่ละตัวแปรอิสระโดยพิจารณาจากค่า t – Statistics พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ คือ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กำลังแรงงาน และ การลงทุนภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นอย่างตื้น ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01ยกเว้นตัวแปรอิสระ 1 ตัว คือ มูลค่าการนำเข้า ไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ตัวแปรอิสระดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นอย่างตื้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมการที่ได้ยังไม่ใช่สมการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นอย่างตื้น ที่เหมาะสม

ดังนั้น จึงนำตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กำลังแรงงาน การลงทุนภาคเอกชน และ มูลค่าการนำเข้า มาวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงข้อน โดยการตัดตัวแปรออกบางตัว เพื่อหาสมการที่เหมาะสมที่มีค่ากำหนดทางสถิติที่ให้ค่าที่เหมาะสม จะประกอบไปด้วยตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งประกอบไปด้วย งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กำลังแรงงาน และ การลงทุนภาคเอกชน ซึ่งสมการที่วิเคราะห์ได้คือ

$$GDP = b_0 + b_1 B_2 + b_2 B_3 + b_3 L + b_4 I$$

โดย ค่าในทางสถิติ

b_0	=	ค่าคงที่
b_{1-4}	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร 1 ถึง 4
GDP	=	Gross Domestic Product (หน่วย : ล้านบาท)
B_2	=	งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม (หน่วย : ล้านบาท)
B_3	=	งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (หน่วย : ล้านบาท)
L	=	กำลังแรงงาน (หน่วย : พันคน)
I	=	การลงทุนภาคเอกชน (หน่วย : ล้านบาท)

ผลการศึกษา 3

$$GDP = 1,073,937.70 + 1.695 B_2 + 1.337 B_3 + 0.353 L + 1.386 I$$

$$(10.860)^* \quad (4.441)^* \quad (6.933)^* \quad (7.612)^*$$

R^2	=	0.999
Adjusted R^2	=	0.998
F – Statistics	=	1322.500
Durbin – Watson Statistics	=	1.954
หมายเหตุ *	หมายถึงมี	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์พบว่า จากการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น พบว่า มีค่า R^2 เท่ากับ 0.999 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เกิดจากได้จากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวในสมการคิดเป็นร้อยละ 99.99 โดยผลที่เหลือเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว โดยพิจารณาจากค่า F – Statistics เท่ากับ 1322.500 พบว่าแบบจำลองที่ประมาณได้นี้ ชุดของตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจากการทดสอบค่า Durbin – Watson Statistics เท่ากับ 1.954 อยู่ในช่วงที่ไม่เกิดปัญหาสนับสนุนหรือไม่ตัว จากการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร จากค่า t – Statistics ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวในสมการ คือ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กำลังแรงงาน และ การลงทุนภาคเอกชน มีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสมการดังกล่าวเป็นสมการกำหนดรายได้ประชาชาติที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากค่า t – Statistics สูงได้ดังนี้

งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากสมการทดสอบแสดงว่า ถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว เมื่องบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะเป็นผลทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น 1.695 ล้านบาท ในทางตรงกันข้าม เมื่องบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคมลดลง 1 ล้านบาท จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ลดลง 1.695 ล้านบาท

งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากสมการทดสอบแสดงว่า ถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว เมื่องบพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.337 ล้านบาท ในทางตรงกันข้าม เมื่องบพัฒนาเศรษฐกิจลดลง 1 ล้านบาท จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 1.337 ล้านบาท

กำลังแรงงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากสมการทดสอบแสดงว่า ถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว เมื่อกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น 1 พันคน จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 0.353 ล้านบาท ในทางตรงกันข้าม เมื่อกำลังแรงงานลดลง 1 พันคน จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 0.353 ล้านบาท

การลงทุนภาคเอกชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากสมการทดสอบแสดงว่า ถ้ากำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว เมื่อการลงทุนภาคเอกชน เพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นเพิ่มขึ้น 1.386 ล้านบาท ในทางตรงกันข้าม เมื่อการลงทุนภาคเอกชนลดลง 1 ล้านบาท จะเป็นผลทำให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นลดลง 1.386 ล้านบาท

บทที่ 5

อภิปรายผล สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น โดยได้นำเสนอประเด็นสำคัญที่พบในการศึกษาวิจัย ดังนี้

สมการที่เหมาะสมในการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น จากการศึกษาวิจัยพบว่า สมการที่เหมาะสมคือ $GDP = b_0 + b_1B_2 + b_2B_3 + b_3L + b_4I$ ซึ่งประกอบด้วย งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม (B_2) งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (B_3) กำลังแรงงาน (L) และการลงทุนภาคเอกชน (I) ซึ่งปัจจัยตัวแปรดังกล่าวยกเว้นกำลังแรงงาน (L) มีความสอดคล้องกับทฤษฎีการกำหนดรายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่ายของ Keynes จากการศึกษาของ จินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548, น.36–57) โดยการวัดค่า GDP ทางด้านรายจ่าย (GDP from the Expenditure Side) ซึ่งการวัดค่า GDP ทางด้านรายจ่าย เป็นการรวมค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการขึ้น สุดท้ายในท้องตลาดเข้าด้วยกันภายในระยะเวลา 1 ปี ค่าใช้จ่ายที่นำมารวมใน GDP มี 4 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายของภาครัฐบาล และค่าใช้จ่ายในการส่งออกสุทธิ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า มีจำนวน 3 ตัวแปรจากสมการดังกล่าว ที่เป็นไปตามทฤษฎีการกำหนดรายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่ายของ Keynes ได้แก่ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม (B_2) งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (B_3) โดยจัดอยู่ใน ค่าใช้จ่ายของภาครัฐบาล และ การลงทุนภาคเอกชน (I) ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภค และค่าใช้จ่ายในการส่งออกสุทธินั้น จากการศึกษาวิจัยพบว่า ไม่มีส่วนที่ส่งผลต่อรายได้ประชาชาติดอย่างแท้จริง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะรายจ่ายดังกล่าวมีลักษณะการใช้จ่ายที่เป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจ การส่งเสริมสนับสนุนของภาครัฐ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามภาวะการตัดสินใจในการใช้จ่ายในการบริโภคและการส่งออกสุทธิของภาคครัวเรือนและเอกชน

ส่วนกำลังแรงงาน (L) นั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดเป้าหมายทางด้านเศรษฐกิจมหภาค ของจินตนา พรพิไลพรรณ และ บุญธรรม ราชรักษ์ (2548, น.10–14) โดยศึกษาแนวทางและการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่สำคัญทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งการเพิ่มขึ้นของกำลังแรงงาน โดยการจ้าง

งาน เป็นเป้าหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง การจ้างงานนอกจากจะนำทรัพยากรแรงงานมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการผลิตสินค้าและบริการแล้ว ยังทำให้แรงงานได้รับรายได้เพิ่มขึ้น ยิ่งประเทศมีกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของการจ้างงานเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีฉนั้นแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนบุคคล ของแรงงาน และเศรษฐกิจส่วนรวม และงานวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนีย์ ทรัพย์เสนาง (2530) (อ้างถึงใน สาธิตร์ คุณวิจิตร์, 2546, น.22-23) กับ เสาวนีย์ บุญยศ (2543) (อ้างถึงใน ดาวเดือน จกรปล่อง, 2549, น.20-21) โดย วันทนีย์ ทรัพย์เสนาง ได้ศึกษาการใช้จ่ายของรัฐบาลและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อศึกษานโยบายการใช้จ่ายของประเทศไทย อันได้แก่ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน ผลการศึกษาพบว่า การใช้จ่ายของรัฐบาลมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศเท่านั้น คือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน โดยการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายรวมของรัฐบาลจะมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ ระดับราคาและการจ้างงาน ตามลำดับ ส่วน เสาวนีย์ บุญยศ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตในประเทศไทย ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์แบบจำลองพบว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตมีความสัมพันธ์กับอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาครัฐบาล อัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน และอัตราการขยายตัวของการจ้างงาน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ส่งผลต่อปัจจัยการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพื่อกำหนดสมการที่เหมาะสมในปัจจัยที่กำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นและกำหนดแนวทางพัฒนาปรับปรุงในการจัดสรรงบประมาณ

จากการศึกษา ผู้ศึกษาวิจัย ได้ทำการทดสอบสมมติฐานและนำปัจจัยตัวแปรอิสระที่คาดการณ์ว่า เป็นรูปแบบสมการที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ซึ่งจากการทดสอบปรากฏว่า ตัวแปรอิสระที่เหมาะสมอย่างมี ณ นัยสำคัญ 0.01 ได้แก่ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ กำลังแรงงาน และ การลงทุนภาคเอกชน จึงสามารถกำหนดสมการที่ใช้ในการพยากรณ์ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นคือ $GDP = b_0 + b_1B_2 + b_2B_3 + b_3L + b_4I$ โดยได้ผลการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบกำหนดผลิตภัณฑ์

ประชาชาติเบื้องต้นมากที่สุด ดังนี้ งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม งบพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุนภาคเอกชนและกำลังแรงงาน กล่าวคือ

งบพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม (B_2) เป็นงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาชุมชนและสังคมทั่วประเทศ โดยงบประมาณดังกล่าวประกอบด้วยรายจ่าย ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านเคหะและชุมชน ด้านศาสนาและวัฒนธรรม นันทนาการ ด้านพัฒนาประชากรและด้านพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่า งบพัฒนาด้านบริการชุมชน และสังคมเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลต่อการเพิ่มผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น 1.695 ล้านบาท ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐที่มีการพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม จากงบประมาณที่ตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ตามรายละเอียดของส่วนประกอบงบประมาณด้านบริการชุมชนและสังคม

งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ (B_3) เป็นงบประมาณที่ใช้ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยงบประมาณดังกล่าวประกอบด้วย งบพัฒนาด้านเชื้อเพลิงและพลังงาน ด้านการเกษตร ด้านการเหมืองแร่ ทรัพยากรธรรมชาติ การอุตสาหกรรมและการโยธา ด้านคมนาคม ขนส่งและการลือสาร ด้านการผลิตและสร้างรายได้ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและการพลังงาน ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ ซึ่งจะเห็นได้ว่า งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพิ่มขึ้น 1.337 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณด้านการพัฒนาเศรษฐกิจนี้ จะสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทย ที่ภาครัฐได้จัดตั้งงบประมาณขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศไทยและให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ งบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นรายจ่ายที่สำคัญ รัฐบาลจะให้ความสำคัญเพื่อรองรับงบประมาณดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย

กำลังแรงงาน (L) เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ซึ่งอาจจะมีเหตุเนื่องจาก ในปัจจุบันกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้นนั้น จะส่งผลต่อปัจจัยการผลิตในภาคอุตสาหกรรมเพรเวสต์สัตส่วนของกำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้นสอดคล้องกับความเจริญเติบโตและอัตราการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมการผลิต ที่มีความต้องการแรงงานเพิ่ม ดังนั้น กำลังแรงงานเพิ่มจะส่งผลให้สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพิ่มขึ้น เพราะ แรงงานมีรายได้หรือค่าจ้างแรงงานที่ได้รับ ก็จะนำมาใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าและบริการ ส่งผลให้เกิดการหมุนเวียนของเงินในระบบเศรษฐกิจ เกิดการผลิต ตามอุปสงค์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า กำลังแรงงานเพิ่มขึ้น 1 พันคน จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพิ่มขึ้น 0.353 ล้านบาท ถึงแม่กำลังแรงงาน (L) ซึ่งตัวแปรดังกล่าวแม้ว่าจะไม่ได้เป็นตัวแปรที่ระบุในการคำนวณทางด้านรายจ่าย แต่จากการศึกษาวิจัย สมการที่กำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กำลังแรงงาน เป็นตัวแปร

อิสระหนึ่งตัวที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น อาจจะเป็นเพราะสีบเนื่องจาก กำลังแรงงานเพิ่มขึ้น โดยมีการจ้างงานอย่างเต็มที่ จะส่งผลให้กำลังแรงงานที่เพิ่มขึ้นมีรายได้ มา จับจ่ายใช้สอย จึงอาจจะกล่าวได้ว่า กำลังแรงงานเป็นผลขับเคลื่อนจากการมีภาวะเศรษฐกิจที่ดี เพราะเป็นการขยายกำลังการผลิตที่เพิ่มขึ้น มีความต้องการกำลังแรงงานมากขึ้น ก็จะส่งผลทำให้ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพิ่มขึ้นได้อีกด้วย

การลงทุนภาคเอกชน (I) เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้น หรือ การเปลี่ยนแปลงของ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เนื่องจาก การลงทุนภาคเอกชน เป็นปัจจัยหรือส่วนประกอบหนึ่งใน การคำนวณหาผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ทางด้านรายจ่าย ส่งจะมีผลในทิศทางเดียวกับ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพราะเมื่อมีการลงทุนในภาคเอกชน ทั้งในประเทศ และ จานนัก ลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย ล้วนแต่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิตที่มี เพิ่มขึ้น สิ่งที่ตามมาคือการใช้หือแสวงหาปัจจัยการผลิตในประเทศไทย เช่น ที่ดิน ทุน แรงงาน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า หากมีการเปลี่ยนแปลงการลงทุนในภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลต่อ การเพิ่มขึ้นในผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น เพิ่มขึ้น 1.386 ล้านบาท

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษา ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลต่อ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น พ布ว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น มากที่สุด คือ งบประมาณรายจ่ายภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยรายจ่ายที่สำคัญและส่งผลกับการ กำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นมากที่สุดคือ งบประมาณพัฒนาด้านบริการชุมชนและสังคม กับ งบพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีการพิจารณาในการกำหนดรายจ่ายดังกล่าว ให้มีความสอดคล้องกับความเจริญทางเศรษฐกิจรวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจใน ปัจจุบัน เพราะรายจ่ายดังกล่าว เป็นรายจ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาประเทศไทย เช่น การศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนาภาคการผลิตต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น ภาครัฐจึงควรที่จะให้ความสำคัญกับรายจ่ายดังกล่าวเป็นกรณีพิเศษ รวมถึงการตั้งงบประมาณ รายจ่ายประจำปีจะต้องให้เพียงพอและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยไป

2. ปัจจัยทางด้านลงทุนจากภาคเอกชน ภาครัฐควรจะต้องมีการส่งเสริมการลงทุนจาก ภาคเอกชนอย่างต่อเนื่องทั้งการลงทุนจากนักลงทุนภายในประเทศและการลงทุนจากนักลงทุน ภายนอกประเทศไทย เพราะการลงทุนภาคเอกชนนั้น เป็นการลงทุนในภาคการผลิตที่ส่งผลดีต่อการ

เพิ่มของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น และส่งผลต่อการจ้างปริมาณแรงงานในประเทศไทย ช่วยในการแก้ไขปัญหาว่างงานของแรงงาน ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ดังนั้น ปัจจัยด้านการลงทุนภาคเอกชน ภาครัฐควรจะมีนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ เช่น ในด้านของภาษี หรือข้อตกลงที่ส่งเสริมการลงทุน รวมถึงนโยบายการค้าที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถส่งเสริมการลงทุนเพื่อเป็นการซักจุนนักลงทุนให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยได้ต่อเนื่อง

3. ในกรณีที่ทราบถึงความสำคัญของบประมาณรายจ่ายภาครัฐและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ควรนำมารวบรวมประกอบกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงแผนกลยุทธ์ระยะยาว ในการพัฒนาประเทศไทย ภาครัฐรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการวางแผนในการตั้งงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายส่งเสริมการลงทุน เนื่องจากรายจ่ายภาครัฐ ดังกล่าวมีบทบาทต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาสังคม พัฒนาเศรษฐกิจและอาชีวศึกษาได้กว่าเป็นการวางแผนฐานอันดีที่จะพัฒนาประเทศไทย ดังนั้น ในการวางแผนครอบนโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ ควรจะต้องนำปัจจัยดังกล่าวที่ส่งผลต่อการกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น ไปร่วมในการพิจารณาการวางแผนนโยบายในการบริหารประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

เอกสารตำราไทย

จินตนา พรพิไลพรวณ และ บุญธรรม ราชรากษ.(2548).เศรษฐศึกษาสตร์มหภาค 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิราวรรณ นวลเจริญ.(2543).ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจที่ไม่ได้คาดการณ์ที่มีต่อผลผลิต.วิทยานิพนธ์เศรษฐศึกษาสตร์มหภาคบัณฑิต (บทคัดย่อ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศึกษาสตร์.

ชนิดา ควรหาธรรม.(2541).ความล่าช้าจากการดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง.วิทยานิพนธ์เศรษฐศึกษาสตร์มหภาคบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศึกษาสตร์.

เชาว์ เก่งชัน.(2536).การลงทุน การค้าระหว่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงในผลผลิตจริงของระบบเศรษฐกิจไทย.วารสารเศรษฐศึกษาสตร์ปั๊ลมูลกรธ.(n.317 – 334).

ดวงเดือน จักรปัลล่อง.(2549).การวิเคราะห์การใช้จ่ายภาครัฐบาลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. สารนิพนธ์เศรษฐศึกษาสตร์มหภาคบัณฑิต ,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศึกษาสตร์.

ทักษิณย์ เกตุเงิน.(2547).การวิเคราะห์อุปสงค์ของสถาปัตย์ในเขตกรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์เศรษฐศึกษาสตร์มหภาคบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศึกษาสตร์.

ทับทิม วงศ์ประยูรและคณะ.(2550).หลักเศรษฐศึกษาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 9).กรุงเทพมหานคร: บริษัทมีรวมสาร จำกัด.

นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์.(2544).การบประมาณ หลักทฤษฎีและแนววิเคราะห์เชิงปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.

นุจิรีย์ พรมศรี.(2548).ปัจจัยที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

บุญธรรม ราชรากษ์.(2548).เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยภาครัฐ : เอกสารประกอบการสอน EC 721.
กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปิยานันด์ กุญแจทอง.(2547).ผลการดำเนินงานของรัฐบาลที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อุณยา.(2542). การบประมาณ.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

พุทธพงศ์ สนະມິໂນ.(2546). ผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของ
รัฐบาล.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะ
เศรษฐศาสตร์.

พราหม ลิขิตธรรมใจจน.(2550).การคลังรัฐบาลและการคลังท้องถิ่น.กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พริน
ติ้ง เฮ้าส์ การพิมพ์.

พรฤติ จิวโขสกัด.(2548).บทบาทของการศึกษาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

พรพิมล มงคลประพฤติ.(2539).ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

ไพบูล บรรจุสุวรรณ.(2546).ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับรายจ่ายสาธารณะด้าน^๑
การศึกษาของรัฐบาลไทย พ.ศ.2525 – 2544.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต,
สถาบันพัฒน์ทิพย์พัฒน์บริหารศาสตร์,คณะรัฐศาสตร์.

มยุรี หนูนิม.(2547).โครงสร้างทางการคลังและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

รัชนี โตอاج.(2549).เศรษฐศาสตร์มน hak เบื้องต้น.กรุงเทพมหานคร : บริษัท วิรัตน์ เอ็คโค้ชั่น จำกัด.

วันทนีย์ ทรัพย์เสนาะ.(2530).การใช้จ่ายของรัฐบาลและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์-

วันรักษ์ มิงมนีนาคิน.(2547).หลักเศรษฐศาสตร์มน hak (พิมพ์ครั้งที่ 13).กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธิชัย ขัดติวงศ์.(2544).ประสิทธิภาพของนโยบายการคลังในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ
กรณีศึกษาประเทศไทย.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
คณะเศรษฐศาสตร์.

สุทธาทิพ แพงไทร.(2544).นโยบายการคลังกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะเศรษฐศาสตร์.

สาธิตร์ คุณวิจิตร.(2546).ผลของนโยบายการจัดสรรงบประมาณภาครัฐต่อการลงทุนของ
ภาคเอกชน.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะ-
เศรษฐศาสตร์.

งบประมาณ,สำนัก.(2541).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2541”.

_____. (2542).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2542”.

_____. (2543).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2543”.

งบประมาณ,สำนัก.(2544).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2544”.

_____.(2545).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2545”.

_____.(2546).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2546”.

_____.(2547).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2547”.

_____.(2548).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2548”.

_____.(2549).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2549”.

_____.(2550).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2550”.

_____.(2551).“รายงานงบประมาณโดยสังเขป.ประจำปีงบประมาณปี พ.ศ.2551”.

สุพัฒน์ อุ้ยไพบูลย์สวัสดิ์.(2548).เศรษฐศาสตร์สำหรับประเทศไทยกำลังพัฒนา.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมจินตนา สีวालี.(2548).เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยภาครัฐ:เอกสารประกอบการสอน EC 721.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เสาวนีย์ บุญยศ.(2543).การลงทุนภาครัฐบาลและอัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตในประเทศไทย.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์บัณฑิต (บหคดย่อ),มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
คณบดีเศรษฐศาสตร์.

อรัญ ธรรมโน .(2548). ความรู้ทั่วไปทางการคลัง.กรุงเทพมหานคร : บริษัท ไทยวิจัย และ การ
ฝึกอบรม จำกัด.

อาทิย์ ก้อนดี.(2538).การศึกษาเชิงพลวัตรและผลกระทบระยะยาวของการขาดดุลงบประมาณต่ออัตราดอกเบี้ย.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์บัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

อัสนี วงศ์ทอง.(2546).การวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ.วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์บัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง,คณะเศรษฐศาสตร์.

เอื้อมพร วงศารใจน.(2545).เศรษฐศาสตร์สำหรับการพัฒนา.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารต่างภาษาอังกฤษ

Folster, S.,& Henrekson, M.(2000). *Growth effects of government expenditure and Taxation in rich countries*. Retrieved February 4,2005, from <http://www.econwpa.wusl.edu>.

Kitti Limskul. (1991). Source of economic growth owing to education and labour quality. In Chira Hongladarom & Shigeru Itoga (Eds.), *Human resources development strategy in Thailand : Past, present and future* (pp.15-40). Tokyo : Institute of Developing Economies.

Lin Steven A.Y. (1994).Government Spending and economic growth. *Journal of Applied Economic* 26 (January), pp 93 – 94.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

งบประมาณแผ่นดิน.ศูนย์พัฒนาทรัพยากรากการศึกษามหาวิทยาลัยมหा�สารคาม.Online จากศูนย์พัฒนาทรัพยากรากการศึกษามหาวิทยาลัยมหा�สารคาม[http://vod.msu.ac.th /video /0709404/.lesson3.1.1.html](http://vod.msu.ac.th/video/0709404/.lesson3.1.1.html).สืบค้นเมื่อ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2552.

จำนวนกำลังแรงงานทั่วราชอาณาจักร.ข้อมูลสถิติทางด้านแรงงาน กระทรวงแรงงาน.Online จาก http://122.154.4.16/yr_statistics/yr_statistics/framemain.htm . สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552.

ที่มาของรายได้ประชาชาติ.Online จาก <http://guru.sanook.com/search/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2552.

แบบจำลองกราฟสภาวะมุนเวียนแบบ 3 ภาคเศรษฐกิจ.Online จาก <http://203.158.184.2/elearning/Macroeconomics1/data/pict201.htm>. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552

รายงานเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจไทยที่สำคัญปี 2551. สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. Online จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/indicator/indEco51.pdf>. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552.

รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ.2541 – 2551. สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี Online จาก <http://www.bb.go.th/bbhome/page.asp?option=content>. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552.

รายงานดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเฉลี่ย. สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. Online จาก http://www.price.moc.go.th/price/cpi/index_new_all.asp. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552.

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มงานพัฒนาระบบรายได้และค่าจ้างขั้นต่ำ. กระทรวงแรงงาน. Online จาก www.mol.go.th. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2552.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ตารางภาคผนวกที่ 1
 ผลรวมของขัตตราค่าจ้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551
 (วันที่บังคับใช้ 1 มกราคม ของทุกปี)

ปี	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1	162	162	162	165	168	169	170	175	184	191	203
2	140	140	140	143	165	168	168	173	181	186	197
3	130	130	130	133	146	167	153	157	166	172	180
4	-	-	-	-	143	165	151	155	163	168	179
5	-	-	-	-	138	150	145	150	158	162	173
6	-	-	-	-	137	148	143	149	155	161	170
7	-	-	-	-	135	145	142	147	153	160	169
8	-	-	-	-	133	143	140	146	151	159	168
9	-	-	-	-	-	141	138	144	150	156	165
10	-	-	-	-	-	139	137	142	148	155	164
11	-	-	-	-	-	138	136	141	147	154	163
12	-	-	-	-	-	137	135	140	145	152	162
13	-	-	-	-	-	136	134	139	144	150	161
14	-	-	-	-	-	135	133	138	143	149	160
15	-	-	-	-	-	134	-	137	142	148	158
16	-	-	-	-	-	133	-	-	141	147	157
17	-	-	-	-	-	-	-	-	140	146	156
18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	145	155
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	144	154
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143	153
21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	152
22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	151
23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150
รวม	432	432	432	441	1,165	2,348	2,025	2,233	2,611	3,148	3,800

ที่มา : ตารางภาคผนวกที่ 3 - 5

ตารางภาคผนวกที่ 2
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย

พ.ศ.	ผลรวมของอัตราค่าจ้างทั้งประเทศ	จำนวนเขตห้องที่บังคับใช้	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ย
2541	432	3	144
2542	432	3	144
2543	432	3	144
2544	441	3	147
2545	1,165	8	145.63
2546	2,348	16	146.75
2547	2,025	14	144.64
2548	2,233	15	148.87
2549	2,611	17	153.59
2550	3,148	20	157.40
2551	3,800	23	165.22

ที่มา : จากการคำนวณในข้อมูลตารางภาคผนวกที่ 1

ตารางภาคผนวกที่ 3 ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการบังคับใช้ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 - 2541)

ฉบับที่	อัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ ที่กำหนด	วันที่ ประกาศใช้	วันที่ บังคับใช้	เขตท้องที่บังคับใช้
6	162	19 ก.ย. 40	1 ม.ค. 41	กรุงเทพมหานคร, นครปฐม, ปทุมธานี, นนทบุรี, สมุทรสาคร, สมุทรปราการ และภูเก็ต
	140	19 ก.ย. 40	1 ม.ค. 41	ชลบุรี, เชียงใหม่, นครราชสีมา, พังงา, ระนอง และสระบุรี
	130	19 ก.ย. 40	1 ม.ค. 41	จังหวัดที่เหลืออีก 63 จังหวัด

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มงานพัฒนาระบบรายได้และค่าจ้างขั้นต่ำ กระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ : ยกเลิกโดยประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เวื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับลงวันที่ 22 มีนาคม 2543

ตารางภาคผนวกที่ 4 ประกาศกระทรวงแรงงานเรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541)

ฉบับที่	อัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ พื้นฐาน	อัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ ที่กำหนด	วันที่ ประกาศใช้	วันที่ บังคับ ^{ใช้}	เขตท้องที่บังคับใช้	หมายเหตุ
1	133	165	22 ม.ค. 43	1 ม.ค. 44	ทั่วประเทศไทย	ยกเลิกโดยประกาศ กระทรวงแรงงานและ สวัสดิการสังคม
		143	22 ม.ค. 43	1 ม.ค. 44	กรุงเทพมหานคร, นครปฐม, ปทุมธานี, นนทบุรี, สมุทรสาคร, สมุทรปราการ และภูเก็ต	เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ <u>ฉบับที่ 2 ลงวันที่</u>
		133	22 ม.ค. 43	1 ม.ค. 44	ชลบุรี, เชียงใหม่, นครราชสีมา, พัทฯ, ระนอง และสระบุรี	12 ม.ค. 44
2	133	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	ทั่วประเทศไทย	ยกเลิกโดยประกาศ กระทรวงแรงงาน	
	168	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	ภูเก็ต	เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ <u>ฉบับลงวันที่ 23 ม.ค. 45</u>	
	165	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	กรุงเทพมหานคร, นครปฐม, นนทบุรี, ปทุมธานี, สมุทรปราการ และสมุทรสาคร	-	
	146	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	ชลบุรี		
	143	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	เชียงใหม่, นครราชสีมา, พัทฯ, ระนอง และสระบุรี		
	138	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	อ่างทอง		
	137	12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45	ฉะเชิงเทรา		

		135 133	12 ม.ค. 44 12 ม.ค. 44	1 ม.ค. 45 1 ม.ค. 45	นราธิวาส และสิงหนคร กระบี่, กาญจนบุรี, กาฬสินธุ์, กำแพงเพชร, ขอนแก่น, จันทบุรี, ชุมพร, เชียงราย, ชัยนาท, ชัยภูมิ, ตราด, ตราช, ตาก, นครนายก, นครพนม, นครศรีธรรมราช, นครสวรรค์, น่าน, บุรีรัมย์, ประจวบคีรีขันธ์, ปราจีนบุรี, ปัตตานี, พระนครศรีอยุธยา, พะเยา, พิษณุโลก, พิจิตร, เพชรบุรี, เพชรบูรณ์, เพร, พัทลุง, มหาสารคาม, มุกดาหาร, แม่ฮ่องสอน, ยะลา, ยโสธร, ร้อยเอ็ด, ระยอง, ราชบุรี, ลพบุรี, เลย, ลำปาง, ลำพูน, ศรีสะเกษ, สกลนคร, สงขลา, สตูล, สมุทรสงคราม, สระแก้ว, สุพรรณบุรี, สุราษฎร์ธานี, สุรินทร์, สุโขทัย, หนองคาย, หนองบัวลำภู, อุดรธานี, อุตรดิตถ์, อุบลราชธานี, อุทัยธานี และอำนาจเจริญ	
3		137	18 มี.ย. 45	1 ก.ค. 45	ฉะเชิงเทรา และระยอง	ปรับปรุงเฉพาะจังหวัด ระยอง ส่วนจังหวัดอื่นเป็น ไปตามประกาศกระทรวง แรงงานและสวัสดิการ สังคม เรื่อง อัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 12 ม.ค. 44

5	133		23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	ทั่วประเทศไทย	ยกเลิกโดยประกาศ
		169	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	กรุงเทพมหานคร, นครปฐม, ปทุมธานี และสมุทรปราการ	กระทรวงแรงงาน
		168	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	ภูเก็ต	เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ <u>ฉบับที่ 3</u> ลงวันที่ 8 ธันวาคม 46
		167	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	นนทบุรี	
		165	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	สมุทรสาคร	
		150	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	ชลบุรี	
		148	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	สระบุรี	
		145	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	นครราชสีมา	
		143	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	เชียงใหม่, พังงา, และวนอุ	
		141	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	ยะลา	
		139	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	พระนครศรีอยุธยา	
		138	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	กระปีด และอ่างทอง	
		137	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	ฉะเชิงเทรา, ลำพูน และสุโขทัย	
		136	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	ขอนแก่น, บุรีรัมย์ และเพชรบุรี	
		135	23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46	กาญจนบุรี, กาฬสินธุ์, กำแพงเพชร, จันทบุรี, ชุมพร, ชัยนาท, ตราด, นครพนม, นราธิวาส, ปราจีนบุรี, เพชรบูรณ์, ราชบุรี, สงขลา, สิงห์บุรี, สุราษฎร์ธานี, หนองบัวลำภู และ อุทัยธานี	

		134 133	23 ม.ค. 45 23 ม.ค. 45	1 ม.ค. 46 1 ม.ค. 46	นครนายก เชียงราย, ขัยภูมิ, ตัวง, ตาก, นครศรีธรรมราช, นครสวรรค์, น่าน, ประจวบคีรีขันธ์, ปัตตานี, พะเยา, พิษณุโลก, พิจิตร, แพร่, พัทลุง, มหาสารคาม, มุกดาหาร, แม่ฮ่องสอน, ยะลา, ยโสธร, ร้อยเอ็ด, ลพบุรี, เดย, ลำปาง, ศรีสะเกษ, สกลนคร, สตูล, สมุทรสงคราม, สระแก้ว, สุพรรณบุรี, สุรินทร์, หนองคาย, อุดรธานี, อุตรดิตถ์, อุบลราชธานี และ อำนาจเจริญ	
6		169	31 ก.ค. 46	1 ส.ค. 46	กรุงเทพมหานคร, นครปฐม, ปทุมธานี, สมุทรปราการ และ สมุทรสาคร	ปรับปรุงเฉพาะจังหวัด สมุทรสาคร ส่วนจังหวัด อื่นเป็นไปตามประกาศ กระทรวงแรงงาน เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับลงวันที่ 23 ม.ค. 45
7	133	170 168	8 ม.ค. 46 8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47 1 ม.ค. 47	ทั่วประเทศ กรุงเทพมหานคร, จังหวัดนนทบุรี, นครปฐม, ปทุมธานี, สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จังหวัดภูเก็ต	

	153	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดชลบุรี	
	151	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดสระบุรี	
	145	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดเชียงใหม่, นครราชสีมา และพังงา	
	143	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดระนอง และระยอง	
	142	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	140	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดกระปี้ และฉะเชิงเทรา	
	138	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดกาญจนบุรี, จันทบุรี, เพชรบุรี, ราชบุรี, สมุทรสงคราม, และอ่างทอง	
	137	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดชุมพร, ลำพูน, สารแก้ว และสุโขทัย	
	136	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดกำแพงเพชร, ขอนแก่น, ตราช, บุรีรัมย์, ปราจีนบุรี, ลพบุรี, สิงห์บุรี และสุพรรณบุรี	
	135	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดกาฬสินธุ์, ขيانาท, ชัยภูมิ, ตราด, ตาก, นครพนม, นครศรีธรรมราช, นครสวรรค์, นราธิวาส, ประจวบคีรีขันธ์, ปัตตานี, พัทลุง, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, มุกดาหาร, ยะลา, ร้อยเอ็ด, ลำปาง, เลย, ศรีสะเกษ, ศกลนคร, สงขลา, สตูล, สุราษฎร์ธานี, หนองคาย, หนองบัวลำภู, อุดรธานี, อุตรดิตถ์, อุทัยธานี และอำนาจเจริญ	
	134	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดนราธิวาส และพิจิตร	

		133	8 ม.ค. 46	1 ม.ค. 47	จังหวัดเชียงราย, น่าน, แพร่, พะเยา, มหาสารคาม, แม่ย่องสอน, ยโสธร, สุวินท์ และอุบลราชธานี	
8	137	175	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	กรุงเทพมหานคร, จังหวัดนนทบุรี, ปทุมธานี, นครปฐม, สมุทรสาคร และสมุทรปราการ	ทั่วประเทศไทย
		173	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดภูเก็ต	
		157	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดชลบุรี	
		155	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดสระบุรี	
		150	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดนราธิวาส	
		149	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดเชียงใหม่ และพังงา	
		147	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดระนอง และระยอง	
		146	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
		144	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดกระเบง และฉะเชิงเทรา	
		142	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดกาญจนบุรี, จันทบุรี, เพชรบุรี, ราชบุรี, สมุทรสงคราม และอ่างทอง	
		141	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดชุมพร, ลำปูน, สระแก้ว และสุโขทัย	
		140	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดกำแพงเพชร, ขอนแก่น, ตัวง, บุรีรัมย์, ปราจีนบุรี, ลพบุรี, ลิ้งบุรี และสุพรรณบุรี	

	139	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดกาฬสินธุ์, ชัยนาท, ชัยภูมิ, ตราด, ตาก, นครพนม, นครศรีธรรมราช, นครสวรรค์, นราธิวาส, ประจวบคีรีขันธ์, ปัตตานี, พัทลุง, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, มุกดาหาร, ยะลา, ร้อยเอ็ด, ลำปาง, เลย, ศรีสะเกษ, สกลนคร, สงขลา, สตูล, สุราษฎร์ธานี, หนองคาย, หนองบัวลำภู, อุดรธานี, อุตรดิตถ์, อุทัยธานี และ อำนาจเจริญ	
	138	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดนราธิวาส และพิจิตร	
	137	16 ม.ค. 47	1 ม.ค. 48	จังหวัดเชียงราย, น่าน, พะเยา, แพร่, มหาสารคาม, แม่ฮ่องสอน, ยโสธร, สุรินทร์ และอุบลราชธานี	

ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มงานพัฒนาระบบรายได้และค่าจ้างขั้นต่ำ กระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ : ประกาศ เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ตั้งแต่ พ.ศ. 2516 - ปัจจุบัน ได้มีการประกาศใช้แล้วจำนวน 35 ฉบับ ดังนี้

1. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการบังคับใช้ (ตั้งแต่ 2516 - 2536) จำนวน 22 ฉบับ
2. ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำและการบังคับใช้ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 - 2541) จำนวน 6 ฉบับ
3. ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541) จำนวน 3 ฉบับ
4. ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541) จำนวน 4 ฉบับ

ตารางภาคผนวกที่ 5 งบประมาณรายจ่ายประจำตามลักษณะงาน ด้านการบริหารทั่วไป พ.ศ. 2541 - 2551

หน่วย: ล้านบาท

งบประมาณด้านการบริหารทั่วไป	2541	2542	2543	2544	2545
1. การบริหารทั่วไปของรัฐ	39,232.30	36,855.20	43,547.30	120,635.10	186,088.40
2. การป้องกันประเทศ	81,489.80	77,140.40	76,144.40	86,191.90	87,785.50
3. การวิเคราะห์ความสงบภายใน	48,379.40	50,265.80	55,770.50	54,496.60	53,656.50
4. ด้านการพัฒนาระบบการเมือง	-	-	-	-	-
5. ด้านการสนับสนุนกิจการในพระองค์	-	-	-	-	-
รวม	169,101.50	164,261.40	175,462.20	261,323.60	327,530.40

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2541 - 2545 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางภาคผนวกที่ 5 งบประมาณรายจ่ายประจำเดือนลักษณะงาน ด้านการบริหารทั่วไป พ.ศ. 2541 - 2551 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

งบประมาณด้านการบริหารทั่วไป	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1. การบริหารทั่วไปของรัฐ	105,366.90	154,880.60	152,661.30	78,696.20	81,965.20	91,581.90
2. การป้องกันประเทศ	152,106.50	158,375.00	169,405.50	85,107.60	114,678.30	141,265.80
3. การรักษาความสงบภายใน	-	-	-	77,857.10	87,972.80	93,033.40
4. ด้านการพัฒนาระบบการเมือง	3,723.50	4,455.50	6,488.50	-	-	-
5. ด้านการสนับสนุนกิจการในพระองค์	3,936.30	4,477.40	4,428.00	-	-	-
รวม	265,133.20	322,188.50	332,983.30	241,660.90	284,616.30	325,881.10

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546 - 2551 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางภาคผนวกที่ 6 งบประมาณรายจ่ายประจำตามลักษณะงาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2541 - 2551

หน่วย: ล้านบาท

งบประมาณด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	2541	2542	2543	2544	2545
1. เชื้อเพลิงและพลังงาน	1,776.60	2,482.40	1,730.60	1,901.60	1,362.40
2. การเกษตร	61,141.50	61,287.90	67,629.50	73,860.40	75,975.10
3. การเหมืองแร่ ทรัพยากรธรรมชาติ การอุตสาหกรรมและการโยธา	4,123.90	4,715.20	5,181.50	5,548.90	6,175.10
4. การคมนาคม ขนส่งและการสื่อสาร	106,117.30	92,967.90	86,274.70	76,851.20	64,158.50
5. การบริการเศรษฐกิจอื่น ๆ	26,208.10	34,919.90	26,813.70	46,932.40	91,576.00
6. ด้านการผลิตและสร้างรายได้	-	-	-	-	-
7. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและการผลิต	-	-	-	-	-
8. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	-	-	-
10. ด้านการบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ	-	-	-	-	-
รวม	199,367.40	196,373.30	187,630.00	205,094.50	239,247.10

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2541 - 2545 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางภาคผนวกที่ 6 งบประมาณรายจ่ายประจำตามลักษณะงาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2541 - 2551 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

งบประมาณด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1. เชื้อเพลิงและพลังงาน	56,816.20	60,038.60	2,434.30	2,310.70	2,846.80	3,204.10
2. การเกษตร	-	-	69,571.00	71,248.10	107,374.90	89,334.10
3. การเมืองแล้ว ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณูปโภคสหกรณ์และกิจกรรมทางการเมือง	-	-	7,722.20	8,675.10	11,096.10	10,708.70
4. ภาครัฐ ความมั่นคง ขันส่งและการสื่อสาร	-	-	77,968.10	84,636.60	84,166.90	79,192.90
5. การบริการเศรษฐกิจอื่น ๆ	-	-	138,875.60	173,504.80	126,798.20	139,439.90
6. ด้านการผลิตและสร้างรายได้	102,427.80	101,795.50	-	-	-	-
7. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนา	18,212.00	15,075.10	-	-	-	-
8. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	8,074.50	12,585.90	-	-	-	-
10. ด้านการบริหารรายได้และรายจ่ายภาครัฐ	134,008.70	147,630.80	-	-	-	-
รวม	319,539.20	337,125.90	296,571.20	340,375.30	332,282.90	321,879.70

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546 - 2551 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางภาคผนวกที่ 7 งบประมาณรายจ่ายประจำตามลักษณะงาน ด้านบริการชุมชนและสังคมปี พ.ศ. 2541 - 2551

หน่วย:ล้านบาท

งบประมาณด้านบริการชุมชนและสังคม	2541	2542	2543	2544	2545
1. กิจกรรม	201,707.60	207,316.50	221,051.10	221,691.50	222,940.40
2. การสาธารณสุข	61,508.20	60,106.40	63,985.10	65,041.20	73,182.00
3. การสังคมสงเคราะห์	34,040.40	36,544.70	46,112.60	51,562.10	70,782.40
4. การเคหะและชุมชน	36,523.50	35,681.90	38,057.70	37,494.10	53,368.00
5. ด้านศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	12,369.40	8,255.20	7,375.00	6,709.30	6,244.30
6. ด้านการพัฒนาประชากร	-	-	-	-	-
7. ด้านบริการชุมชนและสังคม	-	-	-	-	-
รวม	346,149.10	347,904.70	376,581.50	382,498.20	426,517.10

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2541 – 2545 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางภาคผนวกที่ 7 งบประมาณรายจ่ายประจำเดือนลักษณะงาน ด้านบริการชุมชนและสังคมปี พ.ศ. 2541 - 2551 (ต่อ)

หน่วย: ล้านบาท

งบประมาณด้านบริการชุมชนและสังคม	2546	2547	2548	2549	2550	2551
1. ก้าวสู่ปี	-	-	262,721.80	294,954.90	355,241.10	363,164.20
2. การสาธารณสุข	-	-	89,163.70	102,243.50	148,704.50	153,825.40
3. การสังคมสงเคราะห์	-	-	85,975.90	94,482.70	112,398.80	115,085.90
4. การเคหะและชุมชน	-	-	31,364.30	42,656.00	25,689.40	49,195.80
5. ด้านศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ	-	-	7,109.00	9,793.40	13,089.40	13,614.30
6. ด้านการพัฒนาประชากร	320,340.30	328,315.50	-	-	-	-
7. ด้านบริการชุมชนและสังคม	94,887.30	106,665.90	-	-	-	-
รวม	415,227.60	434,981.40	476,334.70	544,130.50	655,123.20	694,885.60

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546 - 2551 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

ตารางภาคผนวกที่ 8 ดัชนีราคาผู้บริโภค ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ร้อยละ

ปี	ดัชนีราคาผู้บริโภค
2541	82.0
2542	82.2
2543	83.5
2544	84.9
2545	85.4
2546	87.0
2547	89.4
2548	93.4
2549	97.8
2550	100.0
2551	105.4

ที่มา : รายงานดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปเฉลี่ยรวม 12 เดือน

สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

Online จาก http://www.price.moc.go.th/price/cpi/index_new_all.asp

สืบต้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552

อัตราค่าจ้างขันต่ำเฉลี่ย

ผู้วิจัย ได้ใช้อัตราค่าจ้างขันต่ำเฉลี่ยในการวิจัย โดยใช้ข้อมูลตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงแรงงานและสวัสดิการ เรื่อง อัตราค่าจ้างขันต่ำและการบังคับใช้ (ตั้งแต่ พ.ศ.2516 - 3536) อัตราค่าจ้างขันต่ำและการบังคับใช้ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 – 2541) และ อัตราค่าจ้างขันต่ำ (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541) ซึ่งมาจากการเฉลี่ยผลรวม ของอัตราค่าจ้างขันต่ำที่สูงสุดกับอัตราค่าจ้างขันต่ำที่ต่ำสุดในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2551 โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

$$= \frac{\text{ผลรวมของอัตราค่าจ้างขันต่ำตามเขตท้องที่ที่บังคับใช้ในปีนั้น}}{\text{จำนวนของเขตท้องที่ที่บังคับใช้ในปีนั้น}}$$
$$= \text{อัตราค่าจ้างขันต่ำเฉลี่ย}$$

ตารางภาคผนวกที่ 9 อัตราค่าจ้างขันต่ำเฉลี่ยปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : บาท

ปี	จำนวนเงิน
2541	144
2542	144
2543	144
2544	147
2545	145.63
2546	146.75
2547	144.64
2548	148.87
2549	153.59
2550	157.40
2551	165.22

ที่มา : จากคำนวณ ตารางภาคผนวกที่ 2

ตารางภาคผนวกที่ 10 จำนวนประชากรของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2542 – 2551

หน่วย : คน

ปี	จำนวนประชากร
2541	61,466,178
2542	61,661,701
2543	61,878,746
2544	62,308,887
2545	62,799,872
2546	63,079,765
2547	61,973,621
2548	62,418,054
2549	62,828,706
2550	63,038,247
2551	63,389,730

ที่มา : ข้อมูลจากการปักครื่อง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม ทุกสิ้นปี

(Online จาก วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

http://www.cps.chula.ac.th/pop_info/tha/pic_th_is_thai_demo_data.html

สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552.)

รายได้ของรัฐบาล

รายได้ของรัฐบาลเป็นรายได้รวม จาก การเก็บภาษีอากร การขายสิ่งของและบริการ รัฐ พนักงาน และ รายได้ในฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2551

ตารางภาคผนวกที่ 11 รายได้ของรัฐบาล ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จำนวนเงินงบประมาณ
2541	1,024,960
2542	862,690
2543	822,897
2544	871,140
2545	903,550
2546	956,550
2547	1,067,660
2548	1,366,200
2549	1,579,400
2550	1,673,200
2551	1,772,500

ที่มา : รายงานงบประมาณประจำปี สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
(Online จาก <http://www.bb.go.th/bbhome/page.asp?option=content>
ลีบคันเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552.)

หมายเหตุ : รายละเอียดประมาณการรายได้รวม ปีพ.ศ. 2542 – 2551

ตารางภาคผนวกที่ 12 ปริมาณกำลังแรงงานรวมทั่วราชอาณาจักร ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : พันคน

ปี	ปริมาณกำลังแรงงาน
2541	32,716
2542	32,910
2543	33,393
2544	33,831
2545	34,261
2546	34,901
2547	35,717
2548	36,131
2549	36,429
2550	36,954
2551	37,509**

ที่มา : - จำนวนกำลังแรงงานทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ใช้อายุตั้งแต่ 15 ปี

ขึ้นไปจากตารางข้อมูลสถิติทางด้านแรงงาน กระทรวงแรงงาน (Online จาก http://122.154.4.16/yr_statistics/yr_statistics/framemain.htm สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552.)

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ

- ปี 2550 รายงานเครื่องชี้วัดเศรษฐกิจไทยที่สำคัญปี 2551

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (Online จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/indicator/indEco51.pdf> สืบค้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552.)

หมายเหตุ : ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ใช้อายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป

ปี 2551 (ใช้ข้อมูลตั้งแต่เดือน มกราคม – พฤษภาคม 2551)

ตารางภาคผนวกที่ 13 การลงทุนภาคเอกชน ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จำนวนเงิน
2541	585,301
2542	566,413
2543	597,442
2544	604,215
2545	643,775
2546	721,400
2547	816,351
2548	902,420
2549	937,423
2550	949,283
2551	960,129

ที่มา : จากตารางที่ 2.3 รายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย ปี พ.ศ. 2541 – 2551

ตารางภาคผนวกที่ 14 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาคครัวเรือน ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จำนวนเงิน
2541	1,478,785
2542	1,542,775
2543	1,623,716
2544	1,690,644
2545	1,782,648
2546	1,898,464
2547	2,016,859
2548	2,109,339
2549	2,173,060
2550	2,207,884
2551	2,263,303

ที่มา : จากตารางที่ 2.3 : รายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย ปี พ.ศ. 2541 – 2551

ตารางภาคผนวกที่ 15 บัญชีค่าการส่งออก ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จำนวนเงิน
2541	1,519,992
2542	1,657,258
2543	1,947,081
2544	1,865,083
2545	2,088,768
2546	2,236,542
2547	2,451,193
2548	2,554,384
2549	2,788,007
2550	2,985,608
2551	3,149,646

ที่มา : จากตารางที่ 2.3 : รายได้ประจำชาติทางด้านรายจ่าย ปี พ.ศ. 2541 – 2551

ตารางภาคผนวกที่ 16 บัญชีกิจกรรมนำเข้า ปี พ.ศ. 2541 – 2551

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จำนวนเงิน
2541	1,066,321
2542	1,178,170
2543	1,497,672
2544	1,415,355
2545	1,609,265
2546	1,744,468
2547	1,977,900
2548	2,155,978
2549	2,227,577
2550	2,303,426
2551	2,475,273

ที่มา : จากตารางที่ 2.3 : รายได้ประชาชาติทางด้านรายจ่าย ปี พ.ศ. 2541 – 2551

ภาคผนวก ๙
ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน

1. การเปลี่ยนแปลงบัณฑนาด้านการบริหารทัวร์ไปส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ปีแรกชาติ	3513076.5	570875.03198	11
รายได้ชาติ	260922.04	66053.56701	11

Correlations

	รายได้ปีแรกชาติ	รายได้ชาติ
Pearson Correlation	รายได้ปีแรกชาติ รายได้ชาติ	1.000 .676
Sig. (1-tailed)	รายได้ปีแรกชาติ รายได้ชาติ	. .011
N	รายได้ปีแรกชาติ รายได้ชาติ	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	รายได้ชาติ ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.676 ^a	.457	.396	443563.72015	.681

a. Predictors: (Constant), รายได้ชาติ

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.49E+12	1	1.4882E+12	7.364
	Residual	1.77E+12	9	1.9675E+11	
	Total	3.26E+12	10		

a. Predictors: (Constant), รายได้ชาติ

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant)	1989193.7	569989.57		.007
	รายได้ชาติ	5.840	2.124	.676	.270

การทดสอบสมมติฐาน

2. การเปลี่ยนแปลงบัพติกรรมด้านการบริการชุมชนและสังคมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ประชาชาติ	3513076.5	570875.03198	11
มนต์เสน่ห์	463666.69	119450.97005	11

Correlations

	รายได้ประชาชาติ	มนต์เสน่ห์
Pearson Correlation	1.000	.939
	.939	1.000
Sig. (1-tailed)	.	.000
	.000	.
N	11	11
	11	11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	มนต์เสน่ห์	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: รายได้ประชาชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.939 ^a	.882	.868	207111.28063	.562

a. Predictors: (Constant), มนต์เสน่ห์

b. Dependent Variable: รายได้ประชาชาติ

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression 2.87E+12	1	2.8729E+12	66.976	.000 ^a
	Residual 3.86E+11	9	42895082566		
	Total 3.26E+12	10			

a. Predictors: (Constant), มนต์เสน่ห์

b. Dependent Variable: รายได้ประชาชาติ

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant) 1432524.7	261783.14		5.472	.000
	มนต์เสน่ห์ 4.487	.548	.939	8.184	.000

การทดสอบสมมติฐาน

3. การเปลี่ยนแปลงบัพติผู้ด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ปีแรกบาท	3513076.5	570875.03198	11
รายได้ปีท้ายบาท	270498.77	64451.37199	11

Correlations

	รายได้ปีแรกบาท	รายได้ปีท้ายบาท
Pearson Correlation	รายได้ปีแรกบาท รายได้ปีท้ายบาท	1.000 .891
Sig. (1-tailed)	รายได้ปีแรกบาท รายได้ปีท้ายบาท	. .000
N	รายได้ปีแรกบาท รายได้ปีท้ายบาท	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	รายได้ปีท้ายบาท ^a	-	Enter

- a. All requested variables entered.
b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกบาท

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.891 ^a	.794	.771	273321.32249	.916

- a. Predictors: (Constant), รายได้ปีท้ายบาท
b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกบาท

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression 2.59E+12	1	2.59E+12	34.625	.000 ^b
	Residual 6.72E+11	9	74704545330		
	Total 3.26E+12	10			

- a. Predictors: (Constant), รายได้ปีท้ายบาท
b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกบาท

Coefficients^b

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
1	(Constant) 1378551.2	371992.49		3.705	.005
	รายได้ปีท้ายบาท 7.891	1.341	.891	5.884	.000

การทดสอบสมมติฐาน

4. การเปลี่ยนแปลงดัชนีผู้บริโภคส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นอย่างดีนั้นในทิศทางตรงกันข้าม

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ผลิตภัณฑ์ชาติ	3513076.5	570875.03198	11
ผู้บริโภค	90.0909	7.95669	11

Correlations

	ผลิตภัณฑ์ชาติ	ผู้บริโภค
Pearson Correlation	ผลิตภัณฑ์ชาติ ผู้บริโภค	1.000 .969
Sig. (1-tailed)	ผลิตภัณฑ์ชาติ ผู้บริโภค	. .000
N	ผลิตภัณฑ์ชาติ ผู้บริโภค	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ผู้บริโภค	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.969 ^a	.939	.932	148440.43549	.726

a. Predictors: (Constant), ผู้บริโภค

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ชาติ

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.06E+12	1	3.0607E+12	138.903	.000 ^a
	Residual	1.98E+11	9	22034562887		
	Total	3.26E+12	10			

a. Predictors: (Constant), ผู้บริโภค

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ชาติ

Coefficients^b

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant)	-2750999	.533378.05		.001
	ผู้บริโภค	69530.600	.5899.562	.969	11.786

การทดสอบสมมติฐาน

5. การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเฉลี่ยส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ปีแรกชาติ	3513076.5	570875.03198	11
จำนวนคน	149.1909	6.84662	11

Correlations

	รายได้ปีแรกชาติ	จำนวนคน
Pearson Correlation	รายได้ปีแรกชาติ จำนวนคน	1.000 .852
Sig. (1-tailed)	รายได้ปีแรกชาติ จำนวนคน	. .000
N	รายได้ปีแรกชาติ จำนวนคน	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	จำนวนคน ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.852 ^a	.727	.696	314605.52902	.986

a. Predictors: (Constant), จำนวนคน

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression: 2.37E+12	1	2.3682E+12	23.927	.001 ^a
	Residual: 8.91E+11	9	98976638888		
	Total: 3.26E+12	10			

a. Predictors: (Constant), จำนวนคน

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

Coefficients^b

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant) -7091052	2169941.9		-3.268	.010
	จำนวนคน 71077.576	14530.829	.852	4.892	.001

การทดสอบสมมติฐาน

6. การเปลี่ยนแปลงประชากรส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
คงทิ่มประชาชาติ	3513076.5	570875.03198	11
ป่าไม้	62440319	636714.31465	11

Correlations

	คงทิ่มประชาชาติ	ป่าไม้
Pearson Correlation	คงทิ่มประชาชาติ ป่าไม้	1.000 .781
Sig. (1-tailed)	คงทิ่มประชาชาติ ป่าไม้	.002 .
N	คงทิ่มประชาชาติ ป่าไม้	11 11

Variables Entered/Removed^a

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ป่าไม้ ^b	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: คงทิ่มประชาชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.781 ^a	.610	.566	375906.35750	.887

a. Predictors: (Constant), ป่าไม้

b. Dependent Variable: คงทิ่มประชาชาติ

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.99E+12	1	1.9872E+12	14.063
	Residual	1.27E+12	9	1.4131E+11	
	Total	3.26E+12	10		

a. Predictors: (Constant), ป่าไม้

b. Dependent Variable: คงทิ่มประชาชาติ

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant)	-40203371	11557910	-3.449	.007
	ป่าไม้	.700	.187		

การทดสอบสมมติฐาน

7. การเปลี่ยนแปลงรายได้ของรัฐบาลส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เป็นอย่างไรในทิศทางตรงกันข้าม

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	3513076.5	570875.03198	11
มาตรฐาน	1172793.5	357008.36877	11

Correlations

	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	มาตรฐาน
Pearson Correlation	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	1.000
	มาตรฐาน	.914
Sig. (1-tailed)	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	.
	มาตรฐาน	.000
N	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	11
	มาตรฐาน	11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	มาตรฐาน ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.914 ^a	.835	.817	244291.00614	.951

a. Predictors: (Constant), มาตรฐาน

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2.72E+12	1	2.7219E+12	45.609	.000 ^a
	Residual	5.37E+11	9	59678095581		
	Total	3.26E+12	10			

a. Predictors: (Constant), มาตรฐาน

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Beta	t	Sig.
		B	Std. Error			
1	(Constant)	1799207.3	264249.07	.914	6.809	.000
	มาตรฐาน	1.461	.216		6.733	.000

การทดสอบสมมติฐาน

8. การเปลี่ยนแปลงกำลังแรงงานส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเป็นต้นในทิศทางทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ปีแรกชาติ	3513076.5	570875.03198	11
กำไรรวม	702869.73	269634.04051	11

Correlations

	รายได้ปีแรกชาติ	กำไรรวม
Pearson Correlation	รายได้ปีแรกชาติ กำไรรวม	.866 1.000
Sig. (1-tailed)	รายได้ปีแรกชาติ กำไรรวม	. .000
N	รายได้ปีแรกชาติ กำไรรวม	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	กำไรรวม	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.866 ^a	.749	.721	301385.02839	1.001

a. Predictors: (Constant), กำไรรวม

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression Residual Total	1 9 10	2.4415E+12 90832935337 3.26E+12	26.879	.001 ^a

a. Predictors: (Constant), กำไรรวม

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรกชาติ

Coefficients^b

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant) กำไรรวม	2225042.6 1.833	264537.43 .353	.866 .866	.411 .184
					.000 .001

การทดสอบสมมติฐาน

9. การเปลี่ยนแปลงการลงทุนภาคเอกชนส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เป็นอย่างต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ปีแรก	3513076.5	570875.03198	11
การลงทุนเอกชน	753104.73	162475.36367	11

Correlations

		รายได้ปีแรก	การลงทุนเอกชน
Pearson Correlation	รายได้ปีแรก	1.000	.982
	การลงทุนเอกชน	.982	1.000
Sig. (1-tailed)	รายได้ปีแรก	.000	.000
N	รายได้ปีแรก	11	11
	การลงทุนเอกชน	11	11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	การลงทุนเอกชน	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรก

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.982 ^a	.964	.959	114918.89613	.880

a. Predictors: (Constant), การลงทุนเอกชน

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรก

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.14E+12	1	3.1401E+12	237.774
	Residual	1.19E+11	9	13206352688	
	Total	3.26E+12	10		

a. Predictors: (Constant), การลงทุนเอกชน

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรก

Coefficients^b

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
1	(Constant)	915661.22	171972.23	5.324	.000
	การลงทุนเอกชน	3.449	.224	.982	15.420

การทดสอบสมมติฐาน

10. การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการบริโภคภาครัฐเรื่องส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ผลิตภัณฑ์ชาติ	3513076.5	570875.03198	11
ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น	1889770.6	282248.04808	11

Correlations

	ผลิตภัณฑ์ชาติ	ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น
Pearson Correlation	ผลิตภัณฑ์ชาติ ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น	.991 1.000
Sig. (1-tailed)	ผลิตภัณฑ์ชาติ ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น	.000 .000
N	ผลิตภัณฑ์ชาติ ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.991 ^a	.983	.981	78888.77046	.515

a. Predictors: (Constant), ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ชาติ

ANOVA^b

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression Residual Total	1 9 10	3.20E+12 5.60E+10 3.26E+12	3.2030E+12 6223438105	514.663 .000 ^a

a. Predictors: (Constant), ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ชาติ

Coefficients^b

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
		B	Std. Error			
1	(Constant)	-276186.3	168714.67		-1.637	.136
	ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น	2.005	.088	.991	22.686	.000

การทดสอบสมมติฐาน

11. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เป็นอย่างต้นในทิศทางเดียวกัน

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	3513076.5	570875.03198	11
การเมือง	2294889.3	538634.26452	11

Correlations

	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ	การเมือง
Pearson Correlation	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การเมือง	.995 1.000
Sig. (1-tailed)	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การเมือง	. .000
N	ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ การเมือง	11 11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	การเมือง ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.995 ^a	.989	.988	62397.65277	2.078

a. Predictors: (Constant), การเมือง

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.22E+12	1	3.2239E+12	828.039	^c .000 ^a
	Residual	3.50E+10	9	3893467071		
	Total	3.26E+12	10			

a. Predictors: (Constant), การเมือง

b. Dependent Variable: ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Beta	t	Sig.
		B	Std. Error			
1	(Constant)	1093955.6	86147.718	^c .995	12.699	^c .000
	การเมือง	1.054	.037		28.776	^c .000

การทดสอบสมมติฐาน

12. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ประชาชาติ เป็นอย่างต้นในทิศทางตรงกันข้าม

Regression

Descriptive Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
รายได้ปีแรก	3513076.5	570875.03198	11
รายปีเดียว	1786491.4	474593.50463	11

Correlations

	รายได้ปีแรก	รายปีเดียว
Pearson Correlation	รายได้ปีแรก	1.000
	รายปีเดียว	.988
Sig. (2-tailed)	รายได้ปีแรก	.
	รายปีเดียว	.000
N	รายได้ปีแรก	11
	รายปีเดียว	11

Variables Entered/Removed^b

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	รายปีเดียว ^a	.	Enter

a. All requested variables entered.

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรก

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.988 ^a	.976	.974	92280.85049	1.761

a. Predictors: (Constant), รายปีเดียว

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรก

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3.18E+12	1	3.1823E+12	373.700	.000 ^a
	Residual	7.66E+10	9	8515755367		
	Total	3.26E+12	10			

a. Predictors: (Constant), รายปีเดียว

b. Dependent Variable: รายได้ปีแรก

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
		B	Std. Error			
1	(Constant)	1388575.3	113318.65		12.263	.000
	รายปีเดียว	1.189	.061			

ภาคผนวก ค
ประมวลผลสมการ การกำหนดผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ姓名สกุล : นายชุมพล ใจดีเจ้ม

ประวัติการศึกษา : บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ศิลปศาสตรบัณฑิต (ไทยคดีศึกษา) ม.สุโขทัยธรรมชาติวิทยา
เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ทั่วไป) ม.รามคำแหง
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) ม.รามคำแหง

สถานที่ทำงาน : คณะบัญชี วิทยาลัยราชพฤกษ์

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำ

ผลงานทางวิชาการ: บทความทางวิชาการเรื่อง การเพิ่มทุนมนุษย์: การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคน
ลงในวิสาขาวิชาการวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (เมษายน –
กันยายน 2552)